

NOTAT

Maj 2014

Sagsnr. 2014 - 2091

CAIJ
SHN

Arbejdsløshedsydelse, ydelse ved sygdom og kontanthjælp i de 27 andre EU-lande

Oplysningerne i dette notat gengiver teksten fra de danske versioner af Europa-Kommissionens serie "Dine rettigheder til social sikring" som er opdateret til og med juli 2012.¹ Der er på Kommissionens hjemmeside mulighed at finde information opdateret til og med juli 2013, men alene på engelsk, tysk og fransk. Informationerne tager udgangspunkt i den information, der kan findes på hjemmesiden www.missoc.org.

I gennemgangen i det følgende er der for hvert land gengivet teksten fra 3 afsnit – "arbejdsløshed", "kontantydelse ved sygdom – sygedagpenge" og "forsørgelses-hjælp".

Det bemærkes, at der i nogle lande, for personer, der kun har ledighed som problem og som er jobsøgende, er adgang til en indkomstafhængig ydelse ved arbejdsløshed, hvis der ikke er ret til arbejdsløshedsdagpenge, eller hvis retten hertil er opbrugt. Det er en ydelse, der adskiller sig fra en garanteret mindsteydelse, og for de relevante lande er ydelsen nævnt i afsnittet "arbejdsløshed".

¹ For Kroatien er teksten Beskæftigelsesministeriets oversættelse fra den engelsksprogede pjece opdateret pr. 1. juli 2013, da der ikke findes en pjece på dansk.

Belgien

Kontantydelse ved sygdom – sygedagpenge

Hvornår har du ret til sygedagpenge?

Alle arbejdstagere med ansættelseskontrakt og grupper, der kan sidestilles hermed, har ret til sygedagpenge, hvis:

- De er tilmeldt en sygeforsikringskasse og kan dokumentere indbetalingen af et mindstebeløb.
- De har arbejdet mindst 120 dage i de sidste 6 måneder inden sygdommeldingen. Visse arbejdsfrie perioder, fx på grund af sygdom, ferie med løn osv., ligestilles med arbejdsperioder.
- De er erklæret uarbejdsdygtige.

Der kan gælde særlige regler for selvstændige erhvervsdrivende. Yderligere oplysninger fås hos de kompetente institutioner.

Hvad dækker ordningen?

I en vis startperiode betaler arbejdsgiveren bidragene.

- Funktionærer modtager 100 pct. af lønnen i en periode på en måned.
- Arbejdere modtager 100 pct. (i de første syv dages uarbejdsdygtighed), 60 pct. (fra den 8. til den 14. dags uarbejdsdygtighed) eller via et supplerende tilskud.

Dagpengene kommer først til udbetaling, når perioden med garanteret løn, som betales af arbejdsgiveren, er udløbet. Dvs. efter to ugers uarbejdsdygtighed for arbejdere og en måneds uarbejdsdygtighed for funktionærer.

Dagpengesatsen er på 60 pct. af lønnen. Den øvre grænse er 124,4894 EUR pr. dag for uarbejdsdygtighed, der er opstået siden den 1. januar 2012.

Hvis du efter et års forløb ikke kan genoptage arbejdet, har du ret til invalidepension (*indemnité d'invalidité/invaliditeitsuitkering*).

Hvordan får du adgang til sygedagpenge?

Hvis du er uarbejdsdygtig på grund af sygdom, skal du aflevere en erklæring fra din læge til den rådgivende læge i din sygekasse. Du skal aflevere erklæringen senest 2 dage efter, at du er blevet uarbejdsdygtig. Hvis du afleverer erklæringen senere, har du først ret til sygedagpenge fra det tidspunkt, erklæringen er blevet afleveret.

Den rådgivende læge i din sygekasse fastsætter, hvor længe din uarbejdsdygtighed antages at ville vare. Han kan til enhver tid indkalde dig til en lægeundersøgelse.

Arbejdsløshed

Hvornår har du ret til arbejdsløshedsunderstøttelse?

Arbejdsløshedsunderstøttelse

Normalt er alle lønmodtagere forsikret mod arbejdsløshed uanset antallet af arbejdstimer pr. dag eller pr. uge. Offentligt ansatte kan ligeledes få arbejdsløshedsunderstøttelse efter ensidig opsigelse af arbejdsforholdet.

For at have ret til arbejdsløshedsunderstøttelse (*allocations de chômage/ werkloosheidsuitkeringen*) skal du opfylde følgende betingelser:

- Du skal have arbejdet et bestemt antal dage (mellem 312 og 624) i en vis periode (mellem 18 og 36 måneder), før du ansøger om arbejdsløshedsunderstøttelse. Periodens længde afhænger af din alder. Arbejdsperioder i andre medlemsstater kan medregnes, men du skal være blevet arbejdsløs i Belgien.
- Du skal være uforskyldt arbejdsløs og uden løn.
- Du skal tilmeldes som arbejdssøgende på det kompetente arbejdsformidlingskontor, og du skal være parat til at tage imod ethvert relevant jobtilbud, ethvert uddannelsesstilbud og, når du er fyldt 45 år, ethvert omskolingstilbud. I Flandern er den kompetente arbejdsformidling VDAB, i Bruxelles Actiris og i Vallonien FOREM.
- Du skal være aktivt jobsøgende. Efter en vis tids arbejdsløshed skal du møde til en samtale og dokumentere din jobsøgning. Du vil evt. blive bedt om at indgå en skriftlig aftale, som efterfølgende vil blive evalueret.
- Du skal være arbejdsdygtig.
- Du skal være under 65 år (både kvinder og mænd).
- Du skal have fast bopæl og opholde dig i Belgien.

Der findes ingen arbejdsløshedsunderstøttelse for selvstændige erhvervsdrivende, kun en særydelse i forbindelse med konkurs. Yderligere oplysninger fås hos de kompetente institutioner.

Arbejdsløshedsunderstøttelse med virksomhedsbidrag

Arbejdsløshedsunderstøttelse med virksomhedstilskud (*régime de chômage avec complément d'entreprise/stelsel van werkloosheid met bedrijfstoelag*) er en ordning, der i tilfælde af afskedigelse giver visse ældre arbejdstagere mulighed for ud over arbejdsløshedsunderstøttelsen at få en supplerende ydelse, der betales af arbejdsgiveren eller af en fond på vegne af arbejdsgiveren. Arbejdsløshedsunderstøttelse med virksomhedstilskud er ikke en førtidspension, ordningen omfatter kun arbejdstagere i den private sektor.

For at være berettiget til denne arbejdsløshedsunderstøttelse med virksomhedstilskud skal du:

- Være fyldt 60 år (lavere alder tillades i tilfælde af langt erhvervsforløb).
- Være blevet afskediget, dvs. at arbejdsgiveren enten giver dig et opsigelsesvarsel eller bryder din ansættelseskontrakt mod betaling af en godtgørelse for ophævelse af ansættelsesforholdet.
- Have ret til arbejdsløshedsunderstøttelse.
- Trække dig tilbage fra arbejdsmarkedet.

Arbejdsgiveren er forpligtet til at ansætte en ny medarbejder efter den person, der får udbetalt arbejdsløshedsunderstøttelse med virksomhedstilskud.

Hvis du afskediges fra en virksomhed, der er anerkendt som værende i vanskeligheder, skal du være fyldt 52 år. Hvis du afskediges fra en virksomhed, der angiveligt gennemfører en omorganiseringsproces, skal du være mellem 52 og 55 år (i særlige tilfælde 50 år, hvilket afgøres af et rådgivende udvalg). I disse tilfælde er arbejdsgiveren ikke forpligtet til at erstatte den person, der er blevet afskediget.

Hvad dækker ordningen?

Arbejdsløshedsunderstøttelse

Dagpengebeløbet afhænger af den lediges gennemsnitlige dagløn, familiemæssige situation og arbejdsløshedsens varighed. Når en ledig er enlig familieforsørger, har den pågældende ret til 60 pct. af den tidligere indtægt, dog højst 54,71 EUR og mindst 41,95 EUR. En ledig uden forsørgerpligt har ret til 60 pct. af den tidligere indtægt i det første arbejdsløshedsår (dog højst 54,71 EUR og mindst 35,24 EUR) og derefter 55 pct. (dog højst 42,73 EUR).

En ledig uden forsørgerpligt, som bor sammen med andre, der har en indkomst, har ret til 60 pct. af den tidligere indtægt i det første arbejdsløshedsår (dog højst 54,71 EUR og mindst 26,42 EUR) og derefter 40 pct. (dog højst 31,77 EUR og mindst 26,42 EUR). Herefter modtager den ledige et fast beløb på 18,61 EUR.

Arbejdsløse på 50 år og derover, der har arbejdet i mindst 20 år, får et anciennitetstillæg eller et tillæg for genoptagelse af arbejdet.

En deltidsarbejdsløs kan i nogle tilfælde få en supplerende understøttelse. Beløbet afhænger af, hvor mange timer den pågældende har arbejdet.

Arbejdstagere, der uforskyldt har fået deres arbejdskontrakt midlertidigt suspenderet, kan få en midlertidig arbejdsløshedsunderstøttelse (*allocation de chômage temporaire/ tijdelijke werkloosheidsuitkering*) for hver dag, den er helt suspenderet.

Unge, der er under 30 år, når ansøgningen indgives, og som stadig er fuldtidsarbejdsløse, efter at de er gået ud af skolen, kan efter en karensperiode få en fast integrationsydelse, hvis de opfylder alle de lovfæstede betingelser med hensyn til alder, tidligere uddannelse osv.

Nogle deltidsarbejdstagere har, selv om de er fuldtidsarbejdsløse, kun ret til en ydelse, som svarer til deres arbejdstid.

Kombination med andre ydelser og arbejdsindtægter

Mulighederne for kombination med andre socialsikringsydelser er begrænsede.

Kombination med indkomst fra erhvervsarbejde er også begrænset til bestemte tilfælde. Når en person har arbejdsindtægter fra en "bibeskæftigelse", som har været gennemført i mindst tre måneder før arbejdsløsheden, og som fortsætter efter arbejdsløsheden, er kombination mulig for op til 130 pct. af den højeste daglige arbejdsløshedsunderstøttelse for en person med forsørgerpligt. Ved arbejdsindtægter fra "lejlighedsvis" beskæftigelse, som gennemføres under arbejdsløshed, mister

den pågældende kun den daglige arbejdsløshedsunderstøttelse for dagene i beskæftigelse i løbet af en måned og opretholder ydelsen for de resterende dage.

Afslag på understøttelsen og sanktioner

Hvis du er uden arbejde, fordi du har opgivet din beskæftigelse uden grund eller fordi du selv er skyld i afskedigelsen, eller du som arbejdsløs har afslået passende arbejde eller uddannelse i ledighedsperioden (fx manglende samarbejde fra din side i en bestemt aktiv jobsøgningsprocedure eller i forbindelse med indplacering), eller fordi du ikke har gjort en tilstrækkelig indsats for at finde et job, vil du i en begrænset periode ikke få udbetalt understøttelse.

Arbejdsløshedsunderstøttelse med virksomhedstilskud

Et virksomhedstilskud (*complément d'entreprise/bedrijfstoeslag*) lægges til arbejdsløshedsunderstøttelsen svarende til halvdelen af forskellen mellem nettoindtægten (øvre grænse) og arbejdsløshedsunderstøttelsen. Tilskuddet udbetales af arbejdsgiveren. De 60 pct. gælder uanset familiemæssig situation og forbliver uændret i hele perioden med arbejdsløshedsunderstøttelse med virksomhedstilskud. Den løn, der lægges til grund, er den bruttoløn (maksimalt 2093,32 EUR), du har fået i dit sidste job.

Hvordan får du adgang til arbejdsløshedsunderstøttelse?

Du skal indsende en ansøgning til den institution, som udbetaler arbejdsløshedsunderstøttelse (*allocations de chômage/werkloosheidsuitkeringen*). Afgørelser om tilkendelse af arbejdsløshedsunderstøttelse træffes af arbejdsdirektoratet (*Office national pour l'emploi/Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening – ONEM/RVA*), og understøttelsen udbetales enten af private institutioner under fagforeningerne (CSC/AVC, FGTB/ABVV, CGSLB/ACLVB) eller af den offentlige institution, hjælpe-kassen for udbetaling af arbejdsløshedsunderstøttelse (*Caisse auxiliaire de paiement des allocations de chômage/Hulpkas voor Werkloosheidsuitkeringen – CAPAC/HVW*).

Den arbejdsløse kan frit vælge, hvilken institution der skal udbetale understøttelsen, og kan på ethvert tidspunkt skifte institution.

Forsørgelseshjælp

Hvornår har du ret til forsørgelseshjælp?

Generel ordning

Det almindelige system sikrer en ret til social integration gennem beskæftigelse eller integrationsydelse (*revenu d'intégration/leefloon*), som muligvis er koblet sammen med et integrationsprojekt. Integrationsydelsen skal sikre en mindsteindtægt for personer uden tilstrækkelige midler, som ikke kan fremskaffe dem ved egen indsats eller på andre måder. En person betragtes som værende værdigt trængende, hvis undersøgelsen af de sociale og indtægtsmæssige forhold viser, at den pågældendes midler er lavere end integrationsydelsen.

For at opnå integrationsydelse skal ansøgeren være fyldt 18 år (myndighedsalderen) med tre undtagelser: mindreårige, der er frigjort fra ægteskab, enlige, der har forsørgerpligt, og gravide mindreårige. Der er ingen aldersmæssig begrænsning.

Ansøgeren skal bevise sin vilje til at arbejde, medmindre dette ikke er muligt af sundhedsmæssige eller rimelige årsager.

Garanteret mindsteindtægt til ældre

Det er en særlig tilskudsordning for mindrebemidlede ældre.

Du er berettiget til denne ydelse (*garantie de revenus aux personnes âgées/inkomensgarantie voor ouderen*) ved det fyldte 65. år. Om du vil få bevilget den garanterede mindsteindtægt til ældre (almindelig kendt som GRAPA), afhænger af din samlede indkomst fra forskellige kilder (pension, fast ejendom, erhvervsindtægt, udbytte og kapitalvinding osv.). Dine ressourcer bliver delvist fratrukket GRAPA-grundbeløbet.

Du skal i praksis være bosat i Belgien for at få dette tilskud.

Lønkompressionsydelse

Lønkompressionsydelsen (*allocation de remplacement de revenus/inkomensvervangende tegemoetkoming*) tildeles handicappede, hvis fysiske eller psykiske tilstand har nedsat deres erhvervsevne til en tredjedel eller derunder af, hvad en arbejdsdygtig person ville kunne tjene på det almindelige arbejdsmarked.

Hvis du ønsker at få lønkompressionsydelse, skal du være mellem 21 og 65 år, være bosat i Belgien og rent faktisk opholde dig i Belgien. En person, der har ret til lønkompressionsydelse før de 65 år, kan dog fortsætte med at få ydelsen efter den alder. En handicappet person skal endvidere have en af de i lovgivningen fastsatte nationaliteter.

Andre ydelser

Der er også andre mindsteindtægtsydelser, navnlig garanterede familieydelser (*prestations familiales garanties/gewaarborgde gezinsbijslag*). Integrationsydelse (*allocation d'intégration/integratietegemoetkoming* og tillæg for pleje af ældre).

(*allocation pour l'aide aux personnes âgées/tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden*) beregnes på grundlag af indtægt, men anses for at være ydelser til langtidspleje.

Hvad dækker ordningen?

Generel ordning

Den månedlige integrationsydelse (*revenu d'intégration/leefloon*) er for en:

- Samlevende person: 523,74 EUR.
- Enlig: 785,61 EUR.

- Person med forsørgerpligt: 1047,48 EUR.

Ydelsen udbetales på ubestemt tid, forudsat at betingelserne er opfyldt.

Tillægget kan kombineres med familieydelse til børn overfor hvem der består forsørgerpligt. Hvis ansøgeren ikke har nogen indkomst vil ansøgeren få bevilget det fulde beløb i den kategori ansøgeren hører hjemme. Hvis ansøgerens indtægt er under den fastsatte grænse i den pågældende kategori, får ansøgeren udbetalt forskellen således at ansøgeren kommer op på grænsebeløbet. Jo højere indkomsten bliver, jo lavere bliver det udbetalte beløb.

Varmetilskud ydes af de offentlige centre for socialhjælp (PCSA) (*Centre public d'action sociale/Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn - CPAS/OCMW*). De føderale organer tilskud til installation, flytning og husleje. Denne ordning findes kun på regionalt plan. Der er også særlige rettigheder med hensyn til lægehjælp.

Garanteret mindsteindtægt til ældre

Den månedlige garanterede mindsteindtægtsydelse (*garantie de revenus aux personnes âgées/inkomensgarantie voor ouderen*) til ældre fastlægges på baggrund af modtagerens familieforhold:

- Enlig: 934,61EUR.
- Samlevende person: 623,07EUR.
- Husstand (for to samlevende modtagere): 1246,14EUR.

Modtageren har også ret til sygehjælp.

Ydelsen udbetales på ubestemt tid, forudsat at betingelserne er opfyldt.

Lønkompressionsydelse

Det månedlige grundbeløb fastlægges på baggrund af den handicappedes familieforhold:

- Gruppe A: 524 EUR.
- Gruppe B: 786 EUR.
- Gruppe C: 1048 EUR.

Ved beregningen af ydelsen tages der hensyn til den handicappedes indtægt samt den persons indtægt, som den pågældende bor sammen med. Der foretages dog visse nedsættelser af disse indtægter.

Når ydelsen er bevilget, udbetales den, så længe der ikke er væsentlige ændringer i den handicappedes forhold.

Hvordan får du adgang til forsørgelseshjælp?

Generel ordning

Integrationsydelsen bevilges lokalt af offentlige centre for social bistand (*Centre public d'action sociale/Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn* –

CPAS/OCMW) på grundlag af en vurdering af krav eller en vurdering på eget initiativ.

Centrets socialrådgivere gennemfører en undersøgelse af de sociale og indtægtsmæssige forhold. Ansøgeren har ret til at blive hørt inden afgørelsen træffes. Centrets socialbistandsråd skal træffe en afgørelse senest 30 dage efter ansøgningen. Ydelsen tildeles fra den dag, hvor du søger om den. Den første udbetaling skal ske senest 15 dage efter, at afgørelsen er truffet.

Garanteret mindsteindtægt til ældre

Det vil automatisk blive undersøgt, om du har ret til dette økonomiske tilskud, hvis du får udbetalt pension, handicapydelse eller integrationsindtægt. Hvis du ikke får nogen af disse ydelser, skal du selv indsende en ansøgning til den kommunale forvaltning eller til den nationale pensionskasse (*Office national des pensions*).

Den nationale pensionskasse (*Office national des pensions/Rijksdienst voor Pensioenen – ONP/RVP*) vurderer efter en undersøgelse af ansøgerens og evt. den samlevende persons indtægtsmæssige forhold, om en person er værdigt trængende.

Lønkomponentsydelse

Ansøgningen om lønkomponentsydelse (*allocation de remplacement de revenus/inkomensvervangende tegemoetkoming*) skal indgives til borgmesteren i den kommune, hvor den handicappede er tilmeldt folkeregistret eller udlændingeregistret.

Generaldirektoratet for handicappede (*Direction générale Personnes handicapées/Directie-generaal Personen met een Handicap*) er ansvarligt for både den administrative (støtteberettigelse, familiesituation og betingelser for støtteberettigelse) og lægelige undersøgelse, som gennemføres af en læge hos myndighederne eller en udpeget læge.

Bulgarien

Kontantydelse ved sygdom – sygedagpenge

Hvornår har du ret til sygedagpenge?

Via den offentlige socialforsikring modtager forsikrede arbejdstagere sociale ydelser og sygedagpenge i perioder med midlertidig uarbejdsdygtighed, hvor de er under rehabilitering og ikke har nogen arbejdsindtægt.

Hvad dækker ordningen?

Forsikrede har ret til ydelser ved midlertidig uarbejdsdygtighed i forbindelse med:

- Sygdom.
- Ulykker – dog ikke arbejdsrelaterede ulykker.
- Undersøgelser som følge af sygdom.
- Karantæne.
- Graviditet.
- Barsel.
- Revalidering – sygdom.
- Revalidering – graviditet.
- Behandlingsophold ved sygdom.
- Ledsagelse af et barn på op til tre år til hospitalet.
- Pasning af et barn under 18 år.
- Pleje af en syg person over 18 år.

Sygedagpenge ved midlertidig uarbejdsdygtighed som følge af almindelig sygdom udgør 80 pct. og ved midlertidig invaliditet som følge af arbejdsulykker eller erhvervs sygdomme op til 90 pct. af den gennemsnitlige daglige bruttoløn eller den gennemsnitlige daglige bidragspligtige indkomst i de sidste 18 måneder, hvor der er eller skulle have været betalt forsikringsbidrag.

Sygedagpenge ved midlertidig uarbejdsdygtighed som følge af almindelig sygdom, arbejdsulykker og erhvervs sygdomme kan udbetales fra den dag, sygdommen eller ulykken indtræder, og indtil den midlertidige uarbejdsdygtighed ophører, eller der konstateres varig invaliditet.

Indtil 31. december 2012 skal arbejdsgiveren udbetale sygedagpenge for den første, anden og tredje dag med midlertidig uarbejdsdygtighed svarende til 70 pct. af arbejdstagerens gennemsnitlige bruttoløn. Derefter udgør sygedagpengene 80 pct. af den bidragspligtige indkomst og udbetales af det nationale socialforsikringsinstitut.

Hvordan får du adgang til sygedagpenge?

Der gives godkendelse til sygeorlov ved midlertidig uarbejdsdygtighed ved hjælp af et sygeorlovsdokument udstedt af de myndigheder, der er ansvarlige for at vurdere arbejdsevnen. Sygeorlovsdokumentet udstedes den dag, hvor uarbejdsdygtigheden konstateres, hvorimod orloven kan påbegyndes dagen inden undersøgelsen, samme dag eller den efterfølgende dag. På sygeorlovsdokumentet skal være angivet uarbejdsdygtighedens art, behovet for og typen af behandling og orlovens varighed. Umiddelbart efter sygeorlovsdokumentets udstedelse skal det sendes til arbejdsgiveren, eller denne skal underrettes om det, dog senest to hverdage efter udstedelsen.

Arbejdsgiveren bevilger orloven mod forevisning af sygeorlovsdokumentet uden ret til at foretage skøn. For den første arbejdsdag under den midlertidige invaliditet udbetaler arbejdsgiveren til den forsikrede en gennemsnitlig bruttodagløn for den måned, hvor den midlertidige invaliditet opstod.

Sygedagpenge for den anden og efterfølgende dage under den midlertidige invaliditet beregnes og udbetales af det nationale socialforsikringsinstitut til den bankkonto, den forsikrede har opgivet.

Arbejdsløshed

Hvornår har du ret til arbejdsløshedsunderstøttelse?

Når en persons arbejdsgiver indbetaler bidrag til en arbejdsløshedsforsikring for denne, er den pågældende forsikret mod arbejdsløshed. Arbejdsgiveren er forpligtet til at indbetale bidrag fra den dag, hvor ansættelses- eller ledelsesaftalen indgås.

Personer, der har indbetalt bidrag til a-kassen i mindst ni måneder i løbet af de 15 måneder, som går forud for forsikringsindbetalingernes ophør, har ret til arbejdsløshedsunderstøttelse på betingelse af, at de:

- Er registreret som ledige hos den offentlige arbejdsformidling.
- Ikke har fået bevilget en forsikringsperiode og alderspension eller arbejdsmarkedspension i forbindelse med efterløn.
- Ikke er beskæftigede.

Hvad dækker ordningen?

Forsikrede har ret til:

- Oplysninger om ledige stillinger.
- Hjælp til at finde et passende job.
- Arbejdsløshedsunderstøttelse og -hjælp.

Arbejdsløshedsunderstøttelsen udbetales i 4-12 måneder, afhængig af hvor længe den pågældende samlet har været forsikret:

- Ved en bidragspligtig indkomst i op til tre år udbetales der understøttelse i fire måneder.
- Fra tre til fem år udbetales der understøttelse i seks måneder.
- Fra fem til 10 år udbetales der understøttelse i otte måneder.
- Fra 10 til 15 år udbetales der understøttelse i ni måneder.
- Fra 15 til 20 år udbetales der understøttelse i elleve måneder.
- Fra 25 år og op efter udbetales der understøttelse i 12 måneder.

Den daglige arbejdsløshedsunderstøttelse udgør 60 pct. af den gennemsnitlige løn eller gennemsnitlige bidragspligtige indkomst, som der er eller skulle have været indbetalt bidrag til a-kassen af, for de 24 kalendermåneder, som går forud for den måned, hvor forsikringsforholdet er ophørt. Den kan ikke være mindre end et fast minimumsbeløb. Minimumsbeløbet for den daglige arbejdsløshedsunderstøttelse fastlægges hvert år i lov om budget for offentlig socialsikring.

Arbejdsløse, som har forladt deres arbejde efter eget ønske eller samtykke eller på grund af uhensigtsmæssig adfærd, modtager minimumsbeløbet for arbejdsløshedsunderstøttelse i en periode på fire måneder.

Hvordan får du adgang til arbejdsløshedsunderstøttelse?

Der bevilges arbejdsløshedsunderstøttelse efter ansøgning til det nationale socialforsikringsinstituts regionalkontor. Ansøgningen skal indsendes personligt på grundlag af den faste eller nuværende adresse. Der udbetales arbejdsløshedsunderstøttelse fra den dato, hvor forsikringsindbetalingerne ophører, hvis ansøgningen indsendes inden for tre måneder fra denne dato. Hvis ansøgningen indsendes efter denne dato af uacceptable årsager, udbetales der understøttelse i den angivne periode med fradrag af forsinkelsesperioden.

Arbejdsløshedsunderstøttelse udbetales af det nationale socialforsikringsinstitut til den bankkonto, den forsikrede har opgivet.

Forsørgelseshjælp

Hvornår har du ret til forsørgelseshjælp?

Sociale ydelser i form af kontant- eller naturalydelser supplerer eller erstatter indtægter med henblik på at sikre opfyldelse af de basale behov for rimelige leveforhold eller pludselige behov hos enkeltpersoner og familier. Sociale ydelser udbetales til personer, der har opbrugt alle andre muligheder for at klare sig selv eller modtage støtte fra deres slægtninge.

Personer eller familier, hvis indkomst i den foregående måned er lavere end en foruddefineret differentieret mindsteindtægt, har ret til en månedlig ydelse.

Hvad dækker ordningen?

Ministerrådet fastlægger den månedlige garanterede mindsteindtægt, der danner grundlag for størrelsen af den sociale bistand. Den garanterede mindsteindtægt udgør 65B GN (33 EUR).

Mindrebemidlede enkeltpersoner og familier har ret til social bistand hver måned, målrettede sociale bistandsydelser til specifikke behov forbundet med transport, svigtende helbred, lægebehandling i udlandet, bolig osv. eller sociale bistandsydelser i form af engangsbeløb til opfyldelse af ekstraordinære behov.

Derudover kan enkeltpersoner og familier, hvis indkomst ligger under et bestemt niveau, modtage et varmetillæg i en periode på fem sammenhængende måneder (november-marts). Størrelsen af det månedlige varmetillæg fastsættes af arbejds- og socialministeren.

Hvordan får du adgang til forsørgelseshjælp?

Sociale ydelser bevilges efter ansøgning fra den/de mindrebemidlede eller deres bemyndigede repræsentanter. Bistanden bevilges under hensyntagen til følgende aspekter:

- Personens eller familiens indkomst.

- Personens ejendomsstatus.
- Personens familiestatus.
- Personens helbred.
- Eventuelle arbejds- og/eller uddannelsesforhold.
- Alder.
- Andre omstændigheder.

Sociale ydelser er fritaget for skatter og gebyrer.

Arbejdsløse i den erhvervsaktive alder, som modtager en månedlig ydelse og ikke deltager i beskæftigelsesprogrammer, er forpligtet til at udføre socialarbejde i en periode på 14 dage i fire timer om dagen, baseret på programmer, som organiseres af de lokale myndigheder med henblik på tilvejebringelse af sociale tjenesteydelser, miljøprogrammer, programmer vedrørende udvikling og sanering af bebyggelser og andre programmer vedrørende samfundsaktiviteter.

Cypern

Kontantydelse ved sygdom – sygedagpenge

Hvornår har du ret til sygedagpenge?

Sygedagpenge udbetales til uarbejdsdygtige arbejdstagere og selvstændige erhvervsdrivende mellem 16 og 63 år. Personer, der ikke opfylder forsikringsbetingelserne for berettigelse til alderspension ved det fyldte 63. år, har ret til en ydelse indtil den krævede dato, men aldrig efter det fyldte 65. år.

For at opfylde forsikringsbetingelserne skal en ansøger:

- have været forsikret i mindst 26 uger og ved uarbejdsdygtighedsperiodens start have indbetalt bidrag til den grundlæggende sikringsordning, der svarer til mindst 26 gange den ugentlige forsikringspligtige basisindkomst (0,50 forsikringspoint), og
- have haft reel eller godskrevet forsikringspligtig indkomst i det foregående bidragsår på mindst 20 gange den ugentlige forsikringspligtige basisindkomst (0,39 forsikringspoint).

For igen at kunne modtage ydelser (efter endt ret til ydelser) skal du have indbetalt bidrag af din indkomst, der svarer til mindst 26 x den ugentlige "forsikringspligtige basisindkomst" (0,50 forsikringspoint) efter den dag, hvor du ikke længere havde ret til ydelserne. Derudover skal der være gået 13 arbejdsuger efter den dag, hvor du ikke længere havde ret til ydelserne.

Hvad dækker ordningen?

Den ugentlige basisydelse udgør 60 pct. af den ugentlige værdi af forsikringspointet for den grundlæggende sikring i det pågældende bidragsår, som forhøjes til 80 pct., 90 pct. og 100 pct. ved forsørgerpligt over for henholdsvis en, to eller tre personer (højest tre). Den ugentlige takst for supplerende ydelse er 50 pct. af den ugentlige værdi af forsikringspointet for den supplerende sikring i det pågældende bidragsår, som ikke kan overstige beløbet for den ugentlige forsikringspligtige basisindkomst. Der er forsørgerpligt over for en ægtefælle (mand eller kvinde), hvis han eller hun modtager løn eller ydelser, der er lavere end forhøjelsen for en forsørget person.

Ydelsen udbetales ikke, hvis den pågældende modtager fuld løn. Hvis den pågældende får nedsat løn, må ydelsen og den nedsatte løn tilsammen ikke overstige den fulde løn.

Sygedagpenge kan højst udbetales i 156 dage i hver af de perioder, hvor der ikke arbejdes. Hvis uarbejdsdygtigheden ikke er varig, forlænges perioden til 312 dage under særlige omstændigheder.

Hvordan får du adgang til sygedagpenge?

Uarbejdsdygtighed på grund af sygdom skal attesteres af en læge allerede på den første sygedag. I sygdomsperioden skal den forsikrede evt. undersøges nærmere af en læge, der er godkendt af socialsikringen eller af et sundhedsudvalg. Ansøgning skal sammen med de relevante attester indgives senest 21 dage efter den første sygedag. For arbejdstagere er karenperioden på 3 dage. For selvstændige erhvervs-

drivende er den 9 dage. I ulykkestilfælde eller ved hospitalsophold behandles selvstændige erhvervsdrivende på samme måde som arbejdstagere.

Arbejdsløshed

Hvornår har du ret til arbejdsløshedsunderstøttelse?

Arbejdsløshedsunderstøttelse udbetales til personer mellem 16 og 63 år, som er ufrivilligt arbejdsløse. Personer, der ikke opfylder forsikringsbetingelserne for at få alderspension, når de fylder 63 år, har ret til arbejdsløshedsunderstøttelse indtil det tidspunkt, men ikke efter det fyldte 65. år. Selvstændige har ikke ret til arbejdsløshedsunderstøttelse.

En ansøger skal opfylde følgende forsikringsbetingelser:

- ansøgeren skal have været forsikret i mindst 26 uger ved arbejdsløshedens start,
- have indbetalt bidrag til den grundlæggende sikringsordning op til arbejdsløshedens start, der svarer til mindst 26 gange den ugentlige forsikringspligtige basisindkomst (0,50 forsikringspoint), og
- ansøgeren skal have indbetalt bidrag til forsikringsordningen og/eller have en ligestillet ret til forsikring i det pågældende bidragsår svarende til mindst 20 gange den ugentlige forsikringspligtige basisindkomst (0,39 forsikringspoint).

For igen at kunne modtage ydelser (efter endt ret til ydelser) skal du have indbetalt bidrag af din indkomst svarende til mindst 26 x den ugentlige forsikringspligtige basisindkomst (0,50 forsikringspoint) efter den dag, hvor du ikke længere havde ret til ydelser. Derudover skal der være gået 26 arbejdsuger efter den dag, hvor du ikke længere havde ret til ydelser.

Personer over 60 år, der ikke får pension fra en erhvervstilknyttet ordning eller faste ydelser fra en pensionsfond, kan efter endt ret til ydelser igen få arbejdsløshedsunderstøttelse på samme betingelser som dem, der gælder for sygedagpenge (13 arbejdsuger i stedet for 26 efter datoen for endt ret til ydelser).

Hvad dækker ordningen?

Der kan ikke tildeles arbejdsløshedsunderstøttelse i mere end 156 dage i hver af de perioder, hvor du er ledig.

Den ugentlige arbejdsløshedsunderstøttelsessats er den samme som for sygedagpenge, og den beregnes på samme måde. Den består af grundydelsen og tillæggydelsen. Grundydelsen svarer til 60 pct. af den ugentlige værdi af forsikringspointet for den grundlæggende sikring i det pågældende bidragsår. Beløbet forhøjes til 80 pct., 90 pct. og 100 pct. ved forsørgerpligt over for henholdsvis en, to eller tre personer (maksimalt tre personer). Tillæggydelsen er lig med 50 pct. af den ugentlige værdi af forsikringspointet for den supplerende sikring i det pågældende bidragsår, som ikke kan overstige beløbet for den ugentlige forsikringspligtige basisindkomst. Ægtefællen betragtes som værende forsørget, hvis han eller hun modtager løn eller ydelser, som er lavere end den forhøjede sats ved forsørgerpligt. Hvis

begge ægtefæller har ret til ydelser i den samme periode, udbetales forsørgertillægget kun til den ægtefælle, der kan opnå det største tillæg.

Hvordan får du adgang til arbejdsløshedsunderstøttelse?

Du skal tilmelde dig som jobsøgende hos den lokale offentlige arbejdsformidling og efterfølgende også på socialsikringsstyrelsens lokale kontor for at ansøge om understøttelse. Der er en karenperiode på 3 dage. Hvis du arbejder i udlandet for en cypriotisk arbejdsgiver, er karenperioden 30 dage.

Forsørgelseshjælp

Hvornår har du ret til forsørgelseshjælp?

Lov om offentlig bistand og offentlige ydelser

Denne lov har til formål at sikre en socialt acceptabel minimumslevestandard for personer (og familier), der opholder sig lovligt i Republikken Cypern, såfremt de opfylder kriterierne for bistand. Navnlig kan en person, hvis indkomst eller andre økonomiske midler er utilstrækkelige til at opfylde vedkommendes grundlæggende og særlige behov som defineret i lovgivningen, ansøge om offentlig bistand, der kan ydes i form af økonomisk bistand og/eller ydelser.

Retten til ydelser gives på grundlag af en subjektiv ret. Ansøgeren sikres retten til ydelsen, hvis han eller hun opfylder alle de betingelser, der er fastlagt i lovgivningen.

Ordningen er en ikke-bidragspligtig ordning, da ydelserne ikke beregnes på grundlag af bidrag, som indbetales af arbejdsgivere, arbejdstagere eller forsikrede personer.

Lov om social pension

Formålet med denne lov er at sikre en minimumsindkomst til personer, der er fyldt 65 år og er bosiddende i Cypern, men som ikke er berettiget til en pension eller anden lignende indkomst. De skal endvidere opfylde de i loven fastsatte krav til bopæl, nemlig:

- have været lovligt bosiddende i Cypern i mindst 20 år fra den dag, de fyldte 40 år, eller
- have været lovligt bosiddende i Cypern i mindst 35 år fra den dag, de fyldte 18 år.

Ifølge princippet om sammenlægning skal den kompetente institution også medtage perioder, hvor ansøgeren har boet i andre EU-medlemsstater. Den sociale pension kan ikke tages med til udlandet.

Ordning for støtte til pensionister i lavindkomstusstande

Under ordningen udbetales kontantydelse til pensionisthusstande, hvis samlede årsindtægt er under fattigdomstærsklen.

Ydelser til svært motorisk handicappede personer

Modtagerne er personer med alvorlige motoriske handicap, som ikke kan gå og er permanent rullestolsbruger.

Plejeordning til personer med quadriplegi

Modtagerne er personer som ikke eller næsten ikke kan bevæge sine lemmer.

Plejeordning til personer med paraplegi

Modtagerne er personer som ikke eller næsten ikke kan bevæge sine ben.

Special ydelse til blinde

Modtagerne er:

- Personer hvis synsevne er lig med eller mindre end 6/60 på begge øjne.
- Personer som gik på blindeskole indtil 1990.

Mobilitetsydelse

Modtagerne er:

- Personer hvis synsevne er lig med eller mindre end 6/36 på begge øjne.
- Personer med alvorlige mobilitetsproblemer i benene.

Hvad dækker ordningen?

Lov om offentlig bistand og offentlige ydelser

Størrelsen på den offentlige bistand afhænger af ansøgerens indkomst. Hvis ansøgerens indkomst stiger, falder bistanden tilsvarende, således at de fastlagte minimumsstandarder opretholdes. Det samlede beløb, som ansøgeren modtager, afhænger af antallet af personer, som den pågældende har forsørgerpligt over for, særlige behov (fx pleje, husleje, særlig kost og særlige behov) og ansøgerens indkomst.

Lov om social pension

I henhold til loven om social pension tildeles der pension til personer på 65 eller derover, som ikke er berettiget til pension eller en lignende ydelse andetsteds fra. Hvis ansøgeren i forbindelse med socialpensionsordningen har ret til en anden pension, der er lavere end den sociale pension, har den pågældende ret til at få udbetalt differencen mellem disse to pensioner. Størrelsen af den sociale pension er ens for alle ydelsesberettigede, og på nuværende tidspunkt udgør 332,19 om måneden i højst 13 måneder.

Ordning for støtte til pensionister i lavindkomsthusstande

Ordningen sikrer, at pensionisters husstandsindkomst suppleres, så de når op på det beløb, der svarer til fattigdomsgrænsen. Summen af den ydelse, der udbetales under ordningen, og den samlede husstandsindkomst må ikke overstige denne grænse. I den forbindelse medregnes indkomsten for alle personer i husstanden, herunder ægtefæller, børn og andre, der bor i husstanden.

Ydelse for svært motorisk handicap

Ydelsen udbetales med 350 EUR om måneden.

Plejeordning til personer med quadriplegi

Ydelsen udbetales med 954 EUR om måneden.

Plejeordning til personer med paraplegi

Ydelsen udbetales med 333,43 EUR om måneden (ydelsen varierer idet den indeksreguleres hver sjette måned).

Special ydelse til blinde

Ydelsen udbetales med 316,37 EUR om måneden (ydelsen varierer, idet den indeksreguleres hvert år).

Mobilitetsydelse

- 51 EUR pr. måned udbetales til personer med mobilitetsproblemer i bene, som arbejder eller studerer.
- 102 EUR pr. måned udbetales til blinde personer, som arbejder eller studerer.
- 102 EUR pr. måned udbetales til personer med quadriplegi (uanset om de arbejder og studerer).

Hvordan får du adgang til forsørgelsehjælp?

Lov om offentlig bistand og offentlige ydelser

Loven om offentlig bistand og offentlige ydelser forvaltes af socialvelfærdsstyrelsen, og personer kan ansøge om bistand fra det offentlige via det lokale socialsikringskontor. Ansøgningen håndteres af en sagsbehandler, som først kontrollerer, at ansøgningen er udfyldt korrekt, og dernæst om ansøgeren har indsendt al nødvendig dokumentation. Ansøgeren underrettes, hvis ansøgningen er ufuldstændig. Hvis ansøgningen er korrekt, aflægges sagsbehandleren et besøg i ansøgerens hjem og foretager en socioøkonomisk analyse af ansøgerens og dennes families situation, hvor behov osv. beskrives. Samtidig undersøger sagsbehandleren ansøgerens økonomiske situation (via kreditforeninger, ejendomsregistre osv.) for at verificere de oplysninger, som ansøgeren har givet. Hvis ansøgeren befinder sig i denne situation på grund af arbejdsløshed, og ingen andre forhold (såsom helbredsproblemer) gør sig gældende, skal vedkommende kunne dokumentere, at han eller hun er job-søgende og tilmeldt arbejdsformidlingen. Før der tages endelig stilling til udbetaling af offentlig bistand, kontrollerer sagsbehandleren endvidere, om ansøgeren modtager sociale ydelser andre steder fra, som skal fratrækkes den offentlige bistand.

Lov om social pension

Loven om social pension forvaltes af socialsikringsstyrelsen under ministeriet for arbejde og social sikring. Der skal indgives en ansøgning ledsaget af de nødvendige attester. Hvis ansøgningen godkendes, sendes der en årlig attest til den ydelsesberettigede, som han/hun skal bruge til at oplyse styrelsen om evt. ændringer i den pågældendes forhold. Ansøgningen vurderes af socialsikringsstyrelsens lokale og regionale kontor.

Ordning for støtte til pensionister i lavindkomsthusstande

For at modtage ydelser under ordningen for støtte til pensionister i lavindkomsthusstande, skal pensionisten indsende en ansøgning sammen med de nødvendige attester. For husstande, hvor alle personer er under 70 år, skal ansøgningen indsendes hvert år.

Andre ydelser

Ordningen for udbetaling af andre ydelser (ydelse til mødre med svært handicap, plejeydelsesordninger for mennesker med quadriplegi/paraplegi, særlig ydelse til blinde personer og mobilitetsydelse) forvaltes af departementet for social integration af handicappede, som hører under arbejds- og socialministeriet.

Den Tjekkiske Republik

Kontantydelse ved sygdom – sygedagpenge

Hvornår har du ret til sygedagpenge?

Sygeforsikringen indgår i den obligatoriske sociale sikringsordning for arbejdstagere, hvorfra de tildeles ydelser i forhold til deres indtægter. For selvstændige erhvervsdrivende er det frivilligt at lade sig forsikre mod sygdom.

Arbejdstagere, der tjener mindre end 2000 CZK (78 EUR) om måneden eller arbejder i mindre end 14 kalenderdage om måneden, har ikke pligt til at tegne en forsikring. Sygesikringsordningen for arbejdstagere giver ret til 4 forskellige ydelser:

- Sygedagpenge.
- Plejeydelser til familiemedlemmer.
- Godtgørelse ved graviditet og fødsel.
- Barselsdagpenge.

Sygeforsikring for selvstændige er frivillig og omfatter sygedagpenge og barselsdagpenge.

Sygedagpenge udbetales ved den forsikredes uarbejdsdygtighed, som attesteres af en læge fra den 22. kalendersygedag. Fra den fjerde til den 21. kalenderdag udbetales en lønkomensation af arbejdsgiveren for hver dag, arbejdstageren har været fraværende på grund af sygdom. Det er ikke nødvendigt at have arbejdet i en vis periode eller at opfylde andre krav. For at have ret til sygedagpenge skal selvstændige erhvervsdrivende med frivillig forsikring, som har indbetalt det valgte beløb i sygeforsikringspræmier, have været medlem af sygeforsikringen for selvstændige i mindst tre måneder, før de blev midlertidigt uarbejdsdygtige.

Plejeydelsen sikrer økonomisk støtte til arbejdstagere, der passer et sygt barn eller en voksen syg slægtning. For at være berettiget til ydelsen skal den syge tilhøre arbejdstagerens husstand (det gælder dog ikke for børn på under 10 år), der må ikke være andre, der kan passe den pågældende, og der må ikke være mulighed for indlæggelse på sygehus.

Hvad dækker ordningen?

Størrelsen af den udbetalte ydelse er baseret på et referencebeløb (vurderingsgrundlag), der beregnes på grundlag af bruttoindkomsten for de seneste 12 måneder konverteret til en daglig sats:

- Op til 825 CZK (32 EUR): 90 pct.
- Fra 825 CZK (32 EUR) til 1237 CZK (48 EUR): 60 pct.
- Fra 1237 CZK (48 EUR) til 2474 CZK (96 EUR): 30 pct.
- Indtægter over 2474 CZK (96 EUR) medregnes ikke.

Sygedagpengene beregnes på grundlag af det daglige referencebeløb efter følgende satser:

- Plejeydelser til familiemedlemmer: 60 pct. af det daglige beregningsgrundlag.

- Sygedagpenge: 60 pct. af det daglige beregningsgrundlag fra den 15. kalenderdag.

Der tildeles sygedagpenge for hver kalenderdag. De udbetales i højst 380 dage fra man bliver uarbejdsdygtig, men ikke efter at der er gået et år, eller man er erklæret helt eller delvis invalid.

Alderspensionister og modtagere af invalidepension for invaliditet af tredje grad kan modtage sygedagpenge i den pågældende uarbejdsdygtighedsperiode, hvis de bliver syge som følge af en erhvervs sygdom eller arbejdsulykke. Der tildeles dagpenge i højst 70 kalenderdage i løbet af et kalenderår, hvis uarbejdsdygtighedsperioden falder i to kalenderår. Det daglige referencebeløb beregnes på grundlag af den gennemsnitlige bruttoindkomst

Plejeudgifter til familiemedlemmer tildeles i de første 9 kalenderdage eller i op til 16 kalenderdage, hvis arbejdstageren er enlig og skal tage sig af et barn, der endnu ikke har afsluttet den obligatoriske skolegang og ellers ville være overladt til sig selv.

Hvordan får du adgang til sygedagpenge?

Ved ansøgning om sygedagpenge skal du benytte en særlig blanket, der attesteres af en læge fra den første sygedag. Arbejdstagernes ansøgninger indsendes gennem arbejdsgiveren, og selvstændige erhvervsdrivende sender deres ansøgninger gennem det kontor i deres distrikt, der beskæftiger sig med social sikring.

Arbejdstagere, hvis arbejdskontrakt er udløbet, men som stadig er omfattet af beskyttelsesperioden, har stadig ret til ydelser. Beskyttelsesperioden er på 7 dage regnet fra den dag, hvor arbejdsforholdet ophørte. Hvis arbejdstagerens beskæftigelse varede i kortere tid end den foregående beskæftigelse, svarer beskyttelsesperioden kun til det antal dage, der reelt er arbejdet.

Arbejdsløshed

Hvornår har du ret til arbejdsløshedsunderstøttelse?

Ifølge den tjekkiske sociale sikringsordning kan der udbetales indtægtsbestemt arbejdsløshedsunderstøttelse i højst fem måneder (otte måneder for personer i alderen 50-55 år, 11 måneder for personer over 55 år). Alle tjekkiske statsborgere og EU-borgere har ret til understøttelse, hvis de opfylder følgende betingelser:

- Man må ikke være i arbejde eller studere.
- Man skal være tilmeldt som arbejdssøgende på den regionale arbejdsformidling og må ikke være berettiget til alderspension.
- Man skal have haft grundlæggende pensionsforsikring i mindst 12 måneder inden for de sidste to år, som er opnået gennem beskæftigelse eller anden arbejdsaktivitet (eller gennem erstatningsbeskæftigelsesperioder, fx hjemmepleje af barn).

Arbejdssøgende, der ikke opfylder visse betingelser (især om samarbejdet med den regionale arbejdsformidling), slettes af arbejdsformidlingens register. De kan tilmelde sig igen efter 6 måneder. De skal desuden tilbagebetale alle ydelser, som de har modtaget uretmæssigt.

Arbejdsløshedsunderstøttelse udbetales ikke, så længe en person er berettiget til fratrædelsesgodtgørelse. Når fratrædelsesgodtgørelsen udløber (fx efter 3 måneder), udbetales arbejdsløshedsunderstøttelse.

Udbetaling af flere ydelser på en gang

Arbejdsløshedsunderstøttelse kan kombineres med familieydelser, ydelser ved materiel nød (*Dávky pomoci v hmotné nouzi*) og socialbistand til handicappede. Arbejdsløshedsunderstøttelse kan ikke kombineres med arbejdsindtægter.

Ansøgere må påtage sig kortvarig beskæftigelse i højst tre måneder, når de påtager sig beskæftigelse, som ikke er passende i betragtning af ansøgerens kvalifikationer og erfaring samt pligten til at bidrage til pensionsforsikringsordningen.

Hvad dækker ordningen?

Arbejdsløshedsunderstøttelsens størrelse afhænger af den tidligere indkomst og arbejdsløshedsperiodens varighed. Understøttelsen beregnes på grundlag af den gennemsnitlige månedlige nettoindkomst i det foregående kvartal. For personer, der opfylder betingelsen om tidligere beskæftigelse gennem kompenserende beskæftigelsesperioder, eller som ikke kan attestere beløbet for den månedlige nettoløn, eller for hvem dette beløb ikke kan beregnes, gælder en anden reference, dvs. den nationale gennemsnitsløn i perioden fra det første til tredje kvartal i kalenderåret forud for det år, hvor retten til ydelsen opstod.

Arbejdsløshedsunderstøttelsen falder over tid på følgende måde:

- 65 pct. af referencelønnen for de første to måneder.
- 50 pct. af referencelønnen for de næste to måneder.
- 45 pct. af referencelønnen for resten af understøttelsesperioden.
- 60 pct. af referencelønnen under omskoling.
- 45 pct. af referencelønnen i hele støtteperioden, hvis personen forlod sit arbejde af egen fri vilje eller i henhold til aftale med arbejdsgiveren.

Den højeste arbejdsløshedsunderstøttelse er lig med 0,58 gange (0,65 gange under omskoling) den nationale gennemsnitsløn i perioden fra det første til tredje kvartal i kalenderåret forud for det år, hvor retten til ydelsen opstod.

Hvordan får du adgang til arbejdsløshedsunderstøttelse?

Ansøgere skal tilmelde sig arbejdsformidlingen som jobsøgende, skal ansøge om arbejdsløshedsunderstøttelse og skal opfylde de fastsatte betingelser.

Forsørgelseshjælp

Hvornår har du ret til forsørgelseshjælp?

Bistand ved materiel nød

En garanteret mindsteindtægt udbetales af ordningen for bistand ved materiel nød (*SAMN, Systém pomoci v hmotné nouzi*). SAMN er målrettet mod personer med utilstrækkelig indtægt. Ordningens mål er at opfylde de basale behov for rimelige leve- og boligforhold. Den primære betingelse er lav indkomst og manglende evne

til at forbedre den ved egen indsats (arbejde, brug af formue og andre muligheder). Ydelser under SAMN er indtægtsafhængige.

Hvad dækker ordningen?

Bistand ved materiel nød

Der tilkendes tre ydelser under denne ordning:

- Grundtilskuddet (*Príspevek na živobyti*) er en ydelse, der tilkendes personer eller familier, hvis indtægt er utilstrækkelig til at opfylde de basale behov (med undtagelse af bolig). Det beregnes som forskellen mellem en persons eller families leveomkostninger og den pågældende persons eller families indtægt minus rimelige boligudgifter (rimelige boligudgifter er boligudgifter op til højst 30 pct., i Prag 35 pct., af personens eller familiens indtægt). Leveomkostningerne fastlægges i det enkelte tilfælde ud fra en vurdering af personens eller familiens indtægt, indsats og muligheder.
- Boligtilskuddet (*Doplatek na bydleni*) er en ydelse, der tilkendes personer eller familier, hvis indtægt er utilstrækkelig til at dække rimelige boligudgifter. Det beregnes, så det dækker hullet mellem betalingen af rimelige boligudgifter og leveomkostningerne. Rimelige boligudgifter omfatter husleje, ydelser i forbindelse med boligen og energiudgifter.
- Ekstraordinær akutbistand (*Mimořádná okamžitá pomoc*) er en engangsydelse, som ydes til personer, der befinder sig en vanskelig situation som defineret i loven. Beløbet varierer afhængigt af den situation, det skal afhjælpes.

Hvordan får du adgang til forsørgelseshjælp?

Bistand ved materiel nød

Den sociale bistand organiseres centralt, men ydelserne udbetales af de regionale arbejdskontorer og deres kontaktpunkter på de samme betingelser i hele landet. Arbejdskontorenes kontaktpunkter vurderer situationen for en person i nød efter personens anmodning. Der træffes afgørelse om tilkendelsen af en ydelse, når en ansøgning om ydelsen er indgivet på den foreskrevne blanket.

Vilje til at arbejde er den grundlæggende forudsætning for at blive behandlet som en person i materiel nød. Modtagere skal, hvis de ikke er i beskæftigelse eller et tilsvarende forhold:

- tilmelde sig arbejdsformidlingen som jobsøgende,
- aktivt søge arbejde,
- acceptere ethvert job (også kortvarigt og dårligere betalt),
- deltage i aktive beskæftigelsespolitiske programmer, offentlige arbejder, offentlig tjeneste osv.

Visse personer er fritaget fra arbejdsaktiviteter på grund af alder, helbred eller familiesituation (fx personer på 68 år og derover, pensionister, handicappede, forældre, der passer små børn, og personer, der plejer plejeafhængige personer, forsørgede børn og midlertidigt syge personer).

Socialt arbejde i forbindelse med enkeltpersoner eller familier går forud for tilkendelsen af ydelser. Sociale undersøgelser og hjemmebesøg indgår i ordningens vurdering af behovet for bistand ved materiel nød.

Det Forende Kongerige

Kontantydelse ved sygdom – sygedagpenge

Hvornår har du ret til sygedagpenge?

Arbejdsgiverbetalte sygedagpenge

Du har ret til sygedagpenge fra arbejdsgiveren (*Statutory Sick Pay - SSP*), hvis du har udført arbejde under din ansættelseskontrakt, og:

- du er syg i mindst fire sammenhængende dage (inkl. weekender, helligdage og dage, du normalt ikke arbejder), og
- du modtager en gennemsnitlig ugeløn af mindst samme størrelse som den nedre indtægtsgrænse.

Arbejdsmarkedsydelse

Arbejdsmarkedsydelse (*Employment and Support Allowance - ESA*) blev indført i oktober 2008, hvor den erstattede kontanthjælp for alle nye ansøgere. Du har ret til ESA: hvis du er uarbejdsdygtig på grund af sygdom eller tilskadekomst, såfremt din sygdom har varet mindst fire dage, og du i den periode ikke har ret til arbejdsgiverbetalte sygedagpenge. Der udbetales ikke dagpenge for de første 3 dages uarbejdsdygtighed.

Der gælder følgende bidragsbetingelser:

- Du skal fra november 2010 have indbetalt gruppe 1- eller gruppe 2-bidrag i løbet af et af de seneste to skatteår forud for ansøgningstidspunktet, og dine indtægter for det pågældende år skal svare til mindst 26 gange den nedre indtægtsgrænse for det pågældende år.
- Og du skal have indbetalt eller fået godskrevet gruppe 1- eller gruppe 2-bidrag eller en kombination heraf svarende til mindst 50 gange den nedre indtægtsgrænse i løbet af hvert af de 2 skatteår (6. april til 5. april), som ligger forud for det år, hvor du indsender din ansøgning om kontanthjælp (ydelsesåret løber fra første søndag i januar det ene år til lørdagen før den første søndag i januar det følgende år).

Hvad dækker ordningen?

Sygedagpengene udbetales i stedet for kontanthjælp fra staten (*state incapacity benefit*), som ikke udbetales, hvis arbejdsgiveren har pligt til at betale dagpenge, dvs. højst i 28 uger i en given uarbejdsdygtighedsperiode. Hvis du stadig er syg, når arbejdsgiveren ikke længere har pligt til at udbetale sygedagpenge, kan du søge om arbejdsmarkedsydelse fra arbejds- og pensionsministeriet.

Hvordan får du adgang til sygedagpenge?

I de første syv sygedage må din arbejdsgiver ikke kræve en lægeattest, der dokumenterer, at du er syg. Arbejdsgiveren må anmode dig om at udfylde en tro- og lo-

veerklæring, denne selv har udarbejdet, eller en SC2-blanket, der udleveres af praktiserende læger eller kan hentes på HMRC-webstedet.

Hvis du er syg i mere end syv dage, kan din arbejdsgiver anmode om en lægeattest som dokumentation for udbetalingen af sygedagpenge. Arbejdsgiveren afgør, om du er uarbejdsdygtig. En lægeattest er stærkt bevis for, at du er syg, og accepteres normalt, medmindre andet kan dokumenteres.

Du kan også indhente dokumentation fra andre end den praktiserende læge, fx en tandlæge. Det er dog arbejdsgiveren, der afgør, om denne dokumentation er acceptabel. Hvis arbejdsgiveren er i tvivl, kan denne stadig kræve en lægeattest fra en praktiserende læge.

Arbejdsløshed

Hvornår har du ret til arbejdsløshedsunderstøttelse?

Arbejdsløshedsunderstøttelse

For at få udbetalt bidragspligtig arbejdsløshedsunderstøttelse skal du opfylde to betingelser for bidrag til den nationale forsikringsordning:

- For det første skal du have betalt gruppe 1-bidrag på grundlag af din lønindtægt, der mindst svarer til 26 gange den nedre indtægtsgrænse i 1 af de 2 referenceskatteår, som din ansøgning er baseret på. Godskrevne bidrag tages ikke i betragtning.
- For det andet skal du have betalt eller have fået godskrevet gruppe 1-bidrag på grundlag af en lønindtægt, der mindst svarer til 50 gange den nedre indtægtsgrænse i hvert af de 2 referenceskatteår, som din ansøgning er baseret på. Godskrevne bidrag tages i betragtning.

Kun lønmodtagerbetalte bidrag til den nationale forsikringsordning giver ret til arbejdsløshedsunderstøttelse. Bidrag indbetalt af selvstændige erhvervsdrivende tages ikke i betragtning.

Du skal være arbejdsdygtig og stå til rådighed for arbejdsmarkedet. Du har også pligt til at udfylde en jobsøgningsaftale (*Jobseeker's Agreement*), hvori det beskrives, hvad du skal gøre for at søge arbejde. Du skal deltage i regelmæssige jobsøgningsamtaler, normalt hver anden uge, for at blive ved med at modtage understøttelse. Normalt gennemføres en længere evaluering efter 13 uger.

Bidragspligtig arbejdsløshedsunderstøttelse er en personlig ydelse, og der udbetales ikke yderligere beløb i kraft af forsørgerpligt over for en samlever eller et barn. Ydelsen udbetales uanset formue og de fleste indtægstyper, men kan dog nedsættes, hvis du har indtægt fra deltidsarbejde. Det kan også få betydning for udbetalingen, hvis du har en arbejdsgiveradministreret eller privat pensionsordning.

Hvad dækker ordningen?

Du får udbetalt bidragspligtig arbejdsløshedsunderstøttelse i indtil 182 dage, hvis du er arbejdsløs, arbejdsdygtig, til rådighed og aktivt arbejdssøgende. Arbejdsløs-

hedsunderstøttelsen udbetales normalt hver 14. dage direkte til din bank-, sparekasse- eller girokonto.

Bidragspligtig arbejdsløshedsunderstøttelse

Den ugentlige maksimumsats er:

- 16-24 år, 56,25 GBP (70 EUR).
- 25 år og derover, 71,00 GBP (88 EUR).

I de fleste tilfælde betales ydelserne ikke for de første tre dage efter ansøgningen.

Hvordan får du adgang til arbejdsløshedsunderstøttelse?

Hvis du bliver arbejdsløs, er det vigtigt straks at ansøge om udbetaling af arbejdsløshedsunderstøttelse, og det gør du i Storbritannien hos den offentlige arbejdsformidling (*Jobcentre Plus*) og i Nordirland hos det lokale beskæftigelses- og ydelseskontor (*Jobs and Benefits office*) eller socialsikringskontor. Du kan finde adressen på de forskellige kontorer på det lokale posthus.

Forsørgelseshjælp

Hvornår har du ret til forsørgelseshjælp?

Der findes en række indtægtsafhængige ydelser til personer, hvis indtægter og opsparing fra alle kilder ligger under bestemte niveauer. For at få tildelt disse ydelser skal ansøgeren have opholdstilladelse i Det Forenede Kongerige og have sædvanligt opholdssted i Det Forenede Kongerige, på Isle of Man, Kanaløerne eller i Republikken Irland (*Common Travel Area*).

Hvad dækker ordningen?

Pensionstilskud

Pensionstilskuddet sikrer en mindsteindtægt. Aldersgrænsen hæves gradvist fra 60 år til 65 år fra april 2010 til 2018. Det beløb, du kan have ret til, afhænger af din personlige situation, den indtægt, din husstand allerede har, samt din opsparing og dine investeringer.

Indkomststøtte (Income Support)

Indkomststøtten sikrer en vis minimumsstøtte til personer mellem 16 år og pensionstilskudsalderen, som ikke kan arbejde fuldtids, og hvis indtægt (herunder socialsikringsydelse) og formue ligger under en lovmæssigt fastsat grænse.

Indtægtsbestemt arbejdsløshedsunderstøttelse (Income-based Jobseeker's Allowance)

Den indtægtsbestemte arbejdsløshedsunderstøttelse sikrer den arbejdsløse en vis minimumsstøtte, hvis dennes indtægt og formue ligger under en lovmæssigt fastsat grænse. Ydelsen er beregnet til personer, som har opbrugt mulighederne for bidragspligtig arbejdsløshedsunderstøttelse i Det Forenede Kongerige, og til personer, der ikke er berettigede til denne ydelse.

Indtægtsbestemt arbejdsmarkedsydelse

Den indtægtsbestemte arbejdsmarkedsydelse (Income-based Employment and Support Allowance) sikrer en vis minimumsstøtte til personer med en sygdom eller et handicap, der påvirker deres arbejdsevne, og hvis indtægt og formue ligger under en lovmæssigt fastsat grænse. Ydelsen er beregnet til personer, som ikke er berettiget til en bidragspligtig ydelse for sygdom eller invaliditet.

Tilskud til lokalskat

Du har ret til tilskud til lokalskat, hvis du betaler lokalskat, og din indtægt og formue (opsparing og investeringer) er under et vist niveau.

Boligtilskud

Du kan få boligtilskud, hvis du har behov for økonomisk hjælp til hel eller delvis betaling af din husleje, og hvis din indtægt og formue (opsparing og investeringer) er under et vist niveau.

Hvordan får du adgang til forsørgelseshjælp?

Kontakt et lokalkontor under "*Jobcentre Plus*" for at indgive en ansøgning eller få flere oplysninger.

Estland

Kontantydelse ved sygdom – sygedagpenge

Hvornår har du ret til sygedagpenge?

Du har ret til sygedagpenge (uden karenstid) i tilfælde af midlertidig uarbejdsdygtighed, hvis du ikke modtager socialskattepligtig løn på det tidspunkt, hvor du bliver syg.

Hvad dækker ordningen?

Sygedagpengene udgør 70 pct. af lønnen ved indlæggelse, ambulat behandling eller karantæne og 100 pct. i tilfælde af en arbejdsulykke eller erhvervssygdom. Referencelønnen til beregning af dagpengene er forsikringstagerens gennemsnitlige (socialskattepligtige) dagløn. For selvstændige erhvervsdrivende er referencelønnen den løn, forsikringstageren har betalt socialskat af i de foregående kalenderår. Der er ikke noget loft, hverken over sygedagpengebeløbet eller over den løn/det vederlag, der indgår i beregningen af dagpengene. Sygedagpengene udbetales fra kalenderdagen efter den dag, hvor den oprindelige lægeerklæring om sygeorlov blev udstedt. Der er altså en karenstid på fire dage. Den forsikrede modtager sygedagpenge fra den fjerde dag, efter at den pågældende er blevet fritaget fra sit arbejde. Fra den fjerde til den ottende sygedag udbetaler arbejdsgiveren sygedagpenge svarende til 70 pct. af den ansattes gennemsnitlige løn. Herefter udbetales sygedagpengene af sygekassen.

Normalt udbetales sygedagpengene indtil afslutningen af den sygeorlov, der er anført på lægeerklæringen, dog højst i 182 kalenderdage pr. sygeorlov. I tilfælde af tuberkulose kan der udbetales sygedagpenge i højst 240 på hinanden følgende kalenderdage. Såfremt den forsikrede af helbredsgrunde midlertidigt overføres til anden beskæftigelse, svarer sygedagpengene til forskellen mellem den tidligere og den nuværende løn, og de udbetales i højst 60 dage. Forsikringstagere, der passer et familiemedlem under sygdom, har ret til en plejeydelse i højst 14 dage. Der skal betales indkomstskat af syge- og plejedagpenge.

Uarbejdsdygtigheden vurderes af et lægeligt udvalg og udtrykkes i intervaller på 10 pct. (10, 20 og 30 pct. osv. indtil 100 pct.). Vurderingsproceduren er den samme, uanset om der er tale om handicap eller uarbejdsdygtighed. Dog er der forskellige kriterier for fastlæggelsen af uarbejdsdygtigheds- og handicapgraden.

Der findes særlige tillæg til dækning af udgifter til pleje af syge børn (nærmere beskrevet i MISSOC-tabellerne).

Der ydes ikke begravelseshjælp.

Hvordan får du adgang til sygedagpenge?

Du skal sende din ansøgning til sygekassen. Den vedlægges en erklæring fra den behandlende læge. Du har ret til sygedagpenge, hvis du bliver syg, kommer til skade, skal i karantæne eller midlertidigt overføres til andet arbejde på grund af din helbredstilstand. Dagpengene overføres til forsikringstagerens konto.

Arbejdsløshed

Hvornår har du ret til arbejdsløshedsunderstøttelse?

Der er to niveauer i den sociale beskyttelse mod risikoen for arbejdsløshed:

- Arbejdsløshedsunderstøttelse, der gives i forhold til lønnen og finansieres af bidrag til en obligatorisk forsikringsordning.
- Fast statslig arbejdsløshedshjælp, der finansieres over statens almindelige budget.

Man skal være tilmeldt arbejdsformidlingen for at have ret til arbejdsløshedsunderstøttelse og arbejdsløshedshjælp.

Arbejdsløshedsforsikringen

Arbejdsløshedsunderstøttelsen dækker alle arbejdstagere. Følgende personer er ikke omfattet: selvstændige erhvervsdrivende, bestyrelsesmedlemmer, tilsynsmyndigheder for juridiske personer og visse typer af tjenestemænd i forfatningsmæssige institutioner. For at have ret til arbejdsløshedsunderstøttelse skal man have indbetalt bidrag til arbejdsløshedsforsikringen i mindst 12 måneder i løbet af de foregående 36 måneder.

Ansøgeren skal for at modtage arbejdsløshedsunderstøttelse (*töötuskindlustushüvitis*):

- Være ufrivilligt arbejdsløs.
- Være uden beskæftigelse.
- Være arbejdsdygtig og i stand til at overtage rimeligt arbejde.
- Stå til rådighed for fuldtidsarbejde.
- Være fyldt 16 år og ikke på pension (gælder ikke for førtidspensionister).
- Have meldt sig arbejdsløs hos arbejdsmarkedsudvalget.
- Være aktivt arbejdssøgende.

Den statslige arbejdsløshedshjælp

Statens arbejdsløshedshjælp er transbestemt og bevilges kun til arbejdsløse, hvis indtægt er lavere end arbejdsløshedsunderstøttelsen. Ansøgeren skal opfylde de ovenfor nævnte betingelser for at opnå arbejdsløshedshjælp (*töötutoetus*) med den ene forskel, at den pågældende godt kan være frivilligt arbejdsløs. Ansøgeren skal desuden være bosat i Estland samt opfylde kravene og deltage i aktiviteterne i den aftalte personlige jobsøgningsplan.

Hvad dækker ordningen?

Arbejdsløshedsforsikringen

Arbejdsløshedsunderstøttelsen udgør 50 pct. af den forsikredes tidligere løn (op til højst tre gange den nationale gennemsnitsløn) i de første 100 ledighedsdage og herefter 40 pct. af indtægtsgrundlaget.

Der udbetales understøttelse i 6-12 måneder afhængigt af, hvor længe ansøgeren har været forsikret.

Understøttelsen udbetales efter en karenperiode på syv dage, dvs. fra den ottende dag efter ansøgningen herom. Arbejdsløshedsforsikringen omfatter også godtgørelser (ubetalt løn, ferie med løn og afskedigelsesydelse), der skal udbetales til arbejdstagerne i tilfælde af kollektiv afskedigelse eller insolvens. Ydelserne finansieres udelukkende af arbejdsgiverbidrag. De er skattepligtige.

Den statslige arbejdsløshedshjælp

Statens arbejdsløshedshjælp beregnes på grundlag af dagpengene ved arbejdsløshed, der er på 2,11 EUR. Der er en karenperiode på syv dage, og hjælpen udbetales fra den ottende dag efter registreringen som arbejdsløs. For visse kategorier af arbejdsløse, som nyuddannede kandidater eller personer, der er blevet afskediget, fordi deres arbejdsgiver har mistet tilliden til dem, forlænges denne frist til 60 dage. Arbejdsløshedshjælpen udbetales i højst 270 dage. Perioden kan forlænges, såfremt der er under 180 dage til pensionsalderen.

Der udbetales omskolingsydelse, hvis modtageren følger et omskolingskursus. Denne ydelse beregnes på baggrund af en dagsats på 3,84 EUR og udbetales pr. omskolingsdag. Statens arbejdsløshedshjælp og omskolingsydelsen er ikke skattepligtige.

Hvordan får du adgang til arbejdsløshedsunderstøttelse?

Du skal sende din ansøgning til arbejdsløhedskassen. Både arbejdsløshedsunderstøttelsen og arbejdsløshedshjælpen overføres til forsikringstagerens personlige bankkonto.

Forsørgelseshjælp

Hvornår har du ret til forsørgelseshjælp?

Underholdsydelse

Alle borgere, hvis indkomst og formue ligger under et vist niveau, har ret til underholdsydelse. Der stilles ingen nationalitets- eller aldersmæssige krav.

Det vigtigste formål med ordningen er at sikre, at familier og enlige stadig har de midler, der er nødvendige for at sikre et eksistensminimum, efter at de har betalt deres boligudgifter (inden for de rammer, der er fastsat). Parlamentet fastlægger dette eksistensminimum hvert år.

Ydelser til handicappede

De sociale ydelser til handicappede sigter mod at hjælpe dem til et uafhængigt liv og skal fremme lige muligheder og social integration ved delvist at kompensere for de ekstra udgifter, handicapet skaber.

Disse ydelser bevilges normalt til personer med et moderat, alvorligt eller svært handicap, som giver anledning til ekstra udgifter.

Arbejdsløshedshjælp

Se arbejdsløshed.

Hvad dækker ordningen?

Underholdsydelse

Underholdsydelsen fastsættes ud fra de minimumsudgifter til forbrug af mad, tøj, sko og andre varer og tjenester, der er nødvendige for at opfylde de basale behov.

Den månedlige underholdsydelse udgør:

- 76,70 EUR for en enlig eller for den første person i husstanden.
- 61,36 EUR for hvert yderligere medlem af husstanden (herunder børn).

Modtagere af underholdsydelse har krav på en supplerende social ydelse (*Täiendav sotsiaaltoetus*) på 15 EUR ud over underholdsydelsen, hvis de øvrige medlemmer af familien er mindreårige (under 18 år).

Der er ingen grænse for, hvor længe man kan modtage ydelser. Ydelserne tilkendes for en måned ad gangen.

Ydelser til handicappede

Der findes syv forskellige ydelser (tilskud til handicappede børn, tilskud til handicappede voksne, tilskud til personlig hjælper, tilskud til handicappede forældre, uddannelsestilskud, rehabiliteringsydelse og tilskud til efter- og videreuddannelse), som er udformet til at hjælpe handicappede til at klare omkostningerne i forbindelse med revalidering, behov for særlig uddannelse eller hjælp, erhvervsuddannelse og arbejde, personlig bistand eller udstyr, transport, kommunikation eller andre offentlige serviceydelser.

Tilskud til handicappet voksen udbetales hver måned for delvist at kompensere for de ekstra udgifter i forbindelse med handicappet og de aktiviteter, der er foreskrevet i den individuelle revalideringsplan, med undtagelse af aktiviteter, der finansieres af andre offentlige ressourcer. De berettigede formodes således at bruge ydelserne på revalideringstjenester og andre aktiviteter, der har til formål at forbedre deres funktionskapacitet, men der er ingen sanktioner, hvis de ikke gør det. Ved udarbejdelsen af en ny revalideringsplan og genvurderingen af handicapgraden (hvert halve år, hvert år eller hvert tredje år) vurderer man, i hvilken grad målene i den tidligere revalideringsplan er blevet nået, og hvilke fremskridt der er sket.

Hvordan får du adgang til forsørgelseshjælp?

Underholdsydelse

Ansøgningen indgives senest den 20. i hver måned til de lokale myndigheder på det sted, hvor du har fast adresse. Du skal oplyse navne og identitetsnumre eller fødselsdatoer for de personer, der søges om underholdsydelse for. Ansøgningen vedlægges dokumentation for:

- retten til at anvende boligen,
- indtægter, der er modtaget i den foregående måned, efter fradrag af indkomstskat (inkl. støtte til enlige eller familiemedlemmer),
- faste boligudgifter, der skal betales i den pågældende måned.

Hvis der er tvivl om, hvorvidt dokumentationen for indtægterne og bopælsoplysningerne er korrekte, skal dokumenterne og oplysningerne kontrolleres af de regionale told- og skattemyndigheder (*Maksu – ja Tolliamet*) eller af personregisterføre-

ren. De lokale embedsmænd har ret til at afvise ansøgninger om underholdsydelse baseret på formuekontrol og kan i den forbindelse anmode den pågældende person eller andre parter om supplerende oplysninger (bl.a. hvis de har grund til at tro, at ansøgeren har afgivet forkerte oplysninger).

Ydelser til handicappede

Vurderingen af handicapgraden og de ekstra udgifter foretages af sagkyndige lægeudvalg, men kriterier og procedure er meget forskellige fra dem, der følges ved fastlæggelsen af uarbejdsdygtighed. Det sagkyndige lægeudvalg tager også hensyn til den forbedring i personens funktionskapacitet, der kan ske gennem revalidering.

Finland

Kontantydelse ved sygdom – sygedagpenge

Hvornår har du ret til sygedagpenge?

Alle i alderen 16-67 år, der er bosiddende i Finland, eller som ikke er bosiddende, men som har været ansat eller har drevet selvstændig virksomhed i Finland i mindst fire måneder, er dækket. Du får ret til dagpenge, når du har været syg i ni arbejdsdage (sygemeldingsdagen er ikke medregnet). Sygedagpengene udbetales i en periode på højst 300 arbejdsdage.

Hvad dækker ordningen?

Ydelser ved sygdom

Arbejdsgiveren betaler fuld løn i de første ni dage, hvis arbejdstageren har været ansat i mindst én måned. Hvis arbejdstageren har været ansat i kortere tid end én måned, udbetales 50 pct. af lønnen. Under kollektive overenskomster betaler de fleste arbejdsgivere fuld løn i de første 1-2 måneder.

Sygedagpenge

Dagpengenes størrelse fastsættes normalt på grundlag af personens opgivne og kontrollerede årsindtægt eller halvårslige indtjening. Dagpengene stiger i takt med årsindtægten

En særlig ydelse ved sygdom udbetales til en forælder, der er ansvarlig for pleje og rehabilitering af sit hospitalsindlagte barn under 16 år.

Dagpengene er skattepligtig indkomst. Ved undersøgelsen dine midler medregnes dine og din ægtefælles andre indtægter.

Revalideringsydelse

Du får udbetalt en revalideringsydelse under behandlingen, hvis formålet med revalideringen er, at du opretholder eller genoptager en erhvervsmæssig beskæftigelse eller genindtræder på arbejdsmarkedet. Som regel er revalideringsydelsens størrelse fastlagt på samme vilkår som sygedagpenge.

Hvordan får du adgang til sygedagpenge?

Du skal indgive din ansøgning om ydelser til det lokale sociale sikringsinstitut eller a-kassen.

Ansøgninger om omskoling/revalidering og tilhørende ydelser indgives til det sociale sikringsinstituts lokale kontor. Med undtagelse af valgfri omskoling kan du klage over afgørelser til socialsikringsklagenævnet og herefter indbringe nævnets afgørelse for forsikringsretten.

Arbejdsløshed

Hvornår har du ret til arbejdsløshedsunderstøttelse?

Arbejdsløshedsydelse omfatter indtægtsbestemte dagpenge, grundydelse og arbejdsmarkedsydelse. De fleste arbejdstagere er dækket af a-kassen for deres branche. I de tilfælde har de ret til indtægtsbestemte dagpenge. Dagpengene udbetales af a-kassen. Grundydelse og arbejdsmarkedsydelse udbetales af det sociale sikringsinstitut (*Kansaneläkelaitos, Kela*).

For at være berettiget til arbejdsløshedsydelse skal du være:

- Ufrivilligt arbejdsløs.
- Uden beskæftigelse.
- Arbejdsdygtig.
- Registreret som jobsøgende.
- Til rådighed for arbejdsformidlingen.
- Bosiddende i Finland.

Arbejdsløshedsforsikring

Grundydelsen udbetales til ledige arbejdssøgende på 17-64 år, som har haft mindst 34 ugers beskæftigelse i løbet af de sidste 28 måneder inden arbejdsløshedens indtræden. Selvstændige skal have været beskæftiget med selvstændig erhvervsvirksomhed i 18 måneder i løbet af de sidste 48 måneder inden arbejdsløshedens indtræden, og denne beskæftigelse skal have været af væsentligt omfang.

De samme aldersgrænser og karenstider gælder for indtægtsbestemte dagpenge, men sidstnævnte skal opfyldes, når du er medlem af en a-kasse. Medlemskab af en a-kasse er frivillig.

Arbejdsmarkedsydelse

Ledige i alderen 17-64 år, som er bosiddende i Finland, er berettiget til arbejdsmarkedsydelse, hvis de ikke har ret til arbejdsløshedsunderstøttelse eller har opbrugt deres ret til arbejdsløshedsunderstøttelse. Ledige i alderen 17-24 år har ret til denne ydelse under deltagelse i beskæftigelsesfremmende aktiviteter (jobprøvning, elevplads, arbejdsmarkedstræning eller rehabilitering).

Der gælder en karenperiode på fem måneder for personer, der indtræder på arbejdsmarkedet for første gang. Karenstiden gælder ikke for personer, der har taget en erhvervsuddannelse.

Hvad dækker ordningen?

Arbejdsløshedsforsikring

Der udbetales grundydelse og indtægtsbestemte dagpenge til ledige arbejdstagere, som har været registreret som arbejdssøgende hos en arbejdsformidling i mindst syv arbejdsdage i otte sammenhængende uger.

Arbejdsløshedsunderstøttelsen udbetales fem dage om ugen i højst 500 arbejdsdage.

Ældre arbejdsløse, som opfylder betingelsen om tidligere beskæftigelse, er berettiget til udvidet arbejdsløshedsunderstøttelse.

Ydelsestørrelse

Grundydelsen (*peruspäiväraha*) er en fast ydelse pr. uge.

Beløbet for indtægtsbestemte dagpenge svarer til summen af grundydelsen og 45 pct. af forskellen mellem daglønnen og grundydelsen. Hvis den månedlige løn er højere end 105 gange grundydelsen, er beløbet 20 pct. af det overstigende beløb. Under visse betingelser forhøjes de indtægtsbestemte dagpenge.

Arbejdsmarkedsydelse

Der udbetales arbejdsmarkedsydelse til ledige arbejdstagere, som har været registreret som arbejdssøgende hos en arbejdsformidling i mindst fem arbejdsdage i otte sammenhængende uger.

Arbejdsmarkedsydelsen er en indtægtsbestemt ydelse, der er sidestillet med arbejdsløshedsunderstøttelsens grundydelse. Undersøgelsen af modtagerens økonomiske ressourcer omfatter samtlige dennes egne indtægter og den del af ægtefællens eller forældrenes indtægter, der overstiger et bestemt loft.

Arbejdsmarkedsydelse udbetales uden indtægtsbetingelser i 180 dage efter udbetaling af arbejdsløshedsunderstøttelse i den maksimale periode på 500 dage, under deltagelse i beskæftigelsesfremmende aktiviteter og for visse ældre ledige.

Arbejdsmarkedsydelse udbetales tidsbegrænset.

Hvordan får du adgang til arbejdsløshedsunderstøttelse?

Du skal indgive ansøgning om grundydelsen og arbejdsmarkedsydelsen til det sociale sikringsinstituts lokale kontor og ansøgning om indtægtsbestemte dagpenge til din a-kasse. Arbejdsformidlingen meddeler det sociale sikringsinstitut eller a-kassen, hvilke beskæftigelsespolitiske betingelser der gælder, for at du som ledig kan få udbetalt ydelsen.

Det er muligt at klage til det sociale sikringsinstitut eller a-kassen over en af deres egne afgørelser vedrørende arbejdsløshedsunderstøttelse. Instituttet eller a-kassen undersøger, om afgørelsen kan ændres. Hvis betingelserne ikke er opfyldt for at ændre afgørelsen på dette trin, undersøges klagen af socialsikringsklagenævnet. Det er muligt at indbringe klagenævnets afgørelse for forsikringsretten.

Forsørgelseshjælp

Hvornår har du ret til forsørgelseshjælp?

Almindelig socialhjælp

Socialhjælp har karakter af et sikkerhedsnet, der har til formål at sikre personer (familier) en eksistensminimumsindtægt. Hjælpen bevilges, når en person (familie) midlertidigt i en kortere eller længere periode ikke har tilstrækkelige midler til at afholde de nødvendige leveomkostninger. Ydelsen betales af den kommune, hvor personen (familien) har bopæl.

Alle permanente indbyggere har ret til socialhjælp. Den afhænger ikke af alder eller nationalitet.

Specifik forsørgelseshjælp

Pleje er en ydelse, der betales til pensionister i tre forskellige takster, afhængigt af behovet for hjælp eller, som kompensation for udgifter i forbindelse med pleje i hjemmet eller andre udgifter på grund af skader eller sygdom.

Handicap har til formål at hjælpe handicappede på mellem 16 og 64 år økonomisk i deres hverdag såvel som i deres arbejds- og studieliv. Denne ydelse kan tilkendes handicappede, som ikke får anden pension. Ydelsen udbetales efter en skala med tre kategorier.

Bolig udbetales til personer over 65 år, som bor permanent i Finland, eller pensionister i alderen 16-64 år. Denne ydelse udbetales for rimelige boligudgifter, der overstiger 85 pct. af en fastsat grænse. Lofterne fastsættes årligt under hensyntagen til boligudgifterne, kommunen og husstandens størrelse. Ydelsens størrelse afhænger i øvrigt af familieforhold og modtagerens indtægter og formue.

Den generelle bolig dækker 80 pct. af rimelige boligudgifter, som ligger over en egenbetaling (det beløb, som husstanden altid selv skal betale). Størrelsen på egenbetalingen afhænger af hvor boligen ligger, husstandens størrelse og husstandens årlige bruttoindtægt. Taksterne for egenbetalingen fastsættes hvert år. Husstande med en indtægt, der gør dem berettiget til boligydelsens fulde beløb er fritaget fra egenbetalingen.

Arbejdsmarkedsydelse

Se afsnittet om arbejdsløshed.

Hvad dækker ordningen?

Almindelig socialhjælp

Denne ydelse består af et fast grundbeløb og yderligere hjælp afhængigt af behov. Beløbet afhænger af husstandens sammensætning:

- Enlige og enlige forældre: grundbeløbet pr. måned.
- Andre personer over 18 år: 85 pct. af grundbeløbet.
- Børn på 18 år og derover, som bor hos forældrene: 73 pct. af grundbeløbet.
- Børn i alderen 10-17 år: 70 pct. af grundbeløbet.
- Børn under 10 år 63 pct. af grundbeløbet.
- Familier med børn under 17 år: grundbeløbet reduceres med 5 pct. fra det andet barn og med 10 pct. fra det tredje barn og hvert barn derefter.

Ekstraordinære udgifter til medicin og lægehjælp tages i betragtning i de enkelte tilfælde, når beløbet for socialhjælp fastsættes.

Andre udgifter, der kan ydes ekstra socialhjælp til, omfatter 100 pct. af rimelige boligudgifter, udgifter til børnepasning og andre udgifter, der vurderes at være afgørende.

Hvordan får du adgang til forsørgelseshjælp?

Socialhjælp tilkendes af kommunen for en fast periode, normalt en måned ad gangen. Proceduren følger lovbestemte kommunale krav og de sædvanlige forvaltningsregler.

Berettigede har pligt til at oplyse den kompetente myndighed om alle ændringer i de omstændigheder, afgørelsen er baseret på. Behovet for hjælp revurderes i sådanne tilfælde.

Frankrig

Kontantydelse ved sygdom – sygedagpenge

Hvornår har du ret til sygedagpenge?

Du kan få udbetalt sygedagpenge, hvis en læge har konstateret, at du er ude af stand til at arbejde. Dagpengene udgør en vis procentdel af din tabte arbejdsfortjeneste.

Alle lønmodtagere har ret til sygedagpenge fra den 4. sygedag ved uarbejdsdygtighed, som skyldes sygdom. Arbejdsløse, der får udbetalt arbejdsløshedsunderstøttelse, har ligeledes ret til sygedagpenge. Hvis du mister din socialsikringsstatus, bevarer du din ret til kontantydelse fra sygesikringen i et år, så længe du ikke hører ind under en anden obligatorisk ordning.

Håndværkere, handlende og fabrikanter kan ligeledes få udbetalt dagpenge ved sygdom, men ydelserne er lidt anderledes end dem, der udbetales til lønmodtagere. Betingelser, du skal opfylde for at få ret til ydelserne

Tildelingskriterier

Sygedagpenge udbetales på betingelse af, at du har indbetalt bidrag eller været beskæftiget i en vis minimumsperiode. For at du kan få udbetalt sygedagpenge, kan din sygekasse kræve, at du bliver helbredsundersøgt af en læge.

Hvad dækker ordningen?

Dagpengene udgør en procentdel (50 pct. eller 66,66 pct. efter 30 dages arbejdsfravær, hvis du har tre børn) af din tidligere indkomst (dagløn), men kan ikke overstige visse grænser.

Hvordan får du adgang til sygedagpenge?

I tilfælde af arbejdsophør (første gang eller en forlængelse af fraværet) skal du:

- udfylde den sygemeldingsblanket, som du får af lægen, og
- inden 48 timer sende de to første sider af den til din sygekasse og den tredje side til din arbejdsgiver, hvis du er lønmodtager.

Supplerende dækning

Hvis du ikke er dækket af en overenskomstmæssig supplerende forsikring via din arbejdsgiver/virksomhed, kan du vælge at tegne en supplerende forsikring i et forsikringselskab eller en socialsikringsinstitution med henblik på at supplere den daglige ydelse, der udbetales under den obligatoriske ordning.

Arbejdsløshed

Hvornår har du ret til arbejdsløshedsunderstøttelse?

Kun lønmodtagere har ret til arbejdsløshedsunderstøttelse.

For at være berettiget til arbejdsløshedsunderstøttelse skal du opfylde følgende betingelser:

- Du skal være ufrivilligt arbejdsløs.

- Du skal være registreret som arbejdssøgende og følge en personlig handlingsplan med det formål at få dig tilbage på arbejdsmarkedet.
- Du skal være reelt og aktivt arbejdssøgende.
- Du skal være fysisk i stand til at arbejde.
- Du er ikke berettiget til fuld pension.
- Du skal kunne dokumentere at have været medlem af en arbejdsløshedsforsikring i mindst fire måneder i løbet af de seneste 28 måneder (36 måneder, hvis du er fyldt 50 år).

Hvad dækker ordningen?

Dagpengene består af en fast del og af en variabel del, der svarer til 40,4 pct. af indtægtsgrundlaget. Dagpengene udgør mindst 57,4 pct. og højst 75 pct. af indtægtsgrundlaget.

Hvor længe der kan udbetales arbejdsløshedsunderstøttelse (4-24 måneder – eller 36 måneder, hvis modtageren er 50 år eller derover), afhænger af den arbejdssøgendes forsikringsanciennitet og alder.

Hvordan får du adgang til arbejdsløshedsunderstøttelse?

Hvis du arbejder i Frankrig og mister dit arbejde, skal du straks lade dig registrere som arbejdssøgende hos arbejdsformidlingen (*Pôle emploi*), så du kan få udbetalt eventuel arbejdsløshedsunderstøttelse og bevare din ret til socialsikringsydelse.

Du kan søge om forhåndsregistrering pr. telefon eller online på arbejdsformidlingens websted. Du bliver derefter indkaldt til et møde, hvor du bliver bedt om at fremvise en række dokumenter.

Forsørgelseshjælp

Hvornår har du ret til forsørgelseshjælp?

Fransk lovgivning giver adgang til forsørgelseshjælp for personer, der har fast bopæl og reelt opholder sig i Frankrig, og som ikke råder over midler over en vis grænse.

Beskæftigelsestillæg

Formålet med beskæftigelsestillægget (*revenu de solidarité active, RSA*) er at yde et tilskud til personer, der ikke har en tilstrækkelig arbejdsindtægt, at sikre en mindsteindtægt til mindrebemidlede samt at få flere i arbejde og bekæmpe udelukkelse.

Tillægget udbetales til personer, der er over 25 år (under 25 år, hvis de forsørger eller snart skal forsørge et barn, eller hvis de kan dokumentere, at de har arbejdet i en vis periode), men som endnu ikke har nået pensionsalderen.

Hvis du modtager RSA, har du pligt til at søge arbejde, forsøge at skabe din egen beskæftigelse eller deltage i planlagte integrationsaktiviteter.

Ydelse til handicappede voksne

Ydelsen til handicappede voksne (*allocation pour adulte handicapé, AAH*) sikrer handicappede mellem 20 og 60 år en mindsteindtægt.

Solidaritetsydelse til ældre og invalidetillæg

Solidaritetsydelsen til ældre (*allocation de solidarité aux personnes âgées, ASPA*) og invalidetillægget (*allocation supplémentaire d'invalidité, ASI*) betales oveni de sociale sikringsydelser til ældre eller handicappede, som ikke har været forsikret eller ikke har været forsikret længe nok. ASPA gives til personer, som har nået pensionsalderen, og ASI tildeles personer, som ikke er berettiget til alderspension.

Særlig solidaritetsydelse

Den særlige solidaritetsydelse (*allocation de solidarité spécifique, ASS*) sikrer en mindsteindtægt for personer, der er arbejdsdygtige og ikke er berettiget til fuld pension (se alderspension og ydelser).

Modtagerne skal gøre en aktiv indsats for at komme i beskæftigelse igen.

Midlertidig starthjælp

Den midlertidige starthjælp (*allocation temporaire d'attente, ATA*) er en midlertidig ydelse til visse arbejdssøgende (personer, der venter på at blive genindsluset, asylansøgere og visse udlændinge), som ikke er berettiget til arbejdsløshedsunderstøttelse.

Modtagerne skal gøre en aktiv indsats for at komme i beskæftigelse igen.

Hvad dækker ordningen?

Ydelsernes størrelse kan variere afhængigt af husstandens sammensætning og resourcer.

Beskæftigelsestillæg

Beskæftigelsestillægget tildeles kvartalsvis og kan forlænges. Beløbet afhænger af familiens situation.

Andre ydelser

De andre ydelser fastlægges således:

- Ydelsen til handicappede voksne (*allocation pour adulte handicapé, AAH*) afhænger ikke af husstandens sammensætning. Det er muligt at opnå en række tillæg. AAH udbetales i en begrænset periode (der kan forlænges). Størrelsen afhænger af graden af invaliditet.
- Solidaritetsydelsen til ældre (*allocation de solidarité aux personnes âgées, ASPA*) udbetales, så længe betingelserne er opfyldt.
- Invalidetillægget (*Allocation supplémentaire d'invalidité, ASI*) udbetales, så længe betingelserne er opfyldt.
- Den særlige solidaritetsydelse (*allocation de solidarité spécifique, ASS*) udbetales for seks måneder ad gangen.
- Den midlertidige starthjælp (*allocation temporaire d'attente, ATA*) udbetales enten for en måned ad gangen eller for en periode på op til 12 måneder afhængigt af modtagerens situation.

Hvordan får du adgang til forsørgelsehjælp?

Ansøgninger om beskæftigelsestillæg (*revenu de solidarité active, RSA*) behandles af et organ, der er udnævnt af det relevante departementsråd (*conseil général*).

Udvalget for handicappedes rettigheder og selvstændighed (*commission des droits et de l'autonomie des personnes handicapées*) afgør, om ansøgeren er berettiget til handicapydelse (*allocation pour adulte handicapé, AAH*).

Ansøgninger om den særlige solidaritetsydelse (*allocation de solidarité spécifique, ASS*) og om midlertidig starthjælp (*allocation temporaire d'attente, ATA*) behandles af det organ, der udbetaler arbejdsløshedsunderstøttelse (*Pôle emploi*).

Ansøgninger om solidaritetsydelse til ældre (*allocation de solidarité aux personnes âgées, ASPA*) og invalidetillæg (*Allocation supplémentaire d'invalidité, ASI*) behandles af de institutioner (forsikringskasser), der udbetaler alders- eller invaliditetsydelse.

Grækenland

Kontantydelse ved sygdom – sygedagpenge

Hvornår har du ret til sygedagpenge?

Du har ret til disse ydelser, hvis du er direkte forsikret og arbejder på det tidspunkt, hvor du på grund af en fysisk eller psykisk sygdom vurderes til ikke at være i stand til fortsat at arbejde og har været væk fra arbejdet i over 3 dage. Dagpengeperiodens varighed bliver længere, jo længere tid du har betalt bidrag, men du skal have været forsikret i mindst:

- 120 dage i det foregående kalenderår (100 for ansatte inden for bygge og anlæg) eller de første 12 måneder af de 15 måneder forud for sygdommen (ydelsens varighed: 182 dage for et eller flere sygdomstilfælde inden for et år).
- 300 dage med bidrag i de to år eller 27 måneder af de 30 måneder forud for sygdommen (ydelsens varighed: 360 dage for samme sygdom inden for et år).
- 1500 forsikringsdage, heraf 600 i løbet af de fem år forud for uarbejdsdygtighed som følge af den samme sygdom (ydelsens varighed: 720 dage).
- 4500 forsikringsdage indtil sygemeldingen.

Afhængigt af patientens alder og forsikringsperiode kan der udbetales ydelser i 720 dage, hvis kravet om 1 500 eller 4500 dage ikke er opfyldt.

En "arbejdsdag" svarer til en forsikringsdag. Den årlige ferie med løn betragtes som arbejdsdage. Til gengæld medregnes de dage ikke, hvor du har fået udbetalt arbejdsløshedsunderstøttelse, hvorimod der kan medregnes indtil 25 dage med sygedagpenge. De forsikringsperioder, du har optjent i en anden EU-medlemsstat, kan i givet fald medregnes til de forsikringsperioder, der er optjent i Grækenland, også selvom dette ikke er omfattet af den nationale lovgivning. I så fald skal du henvende dig til dit lokale IKA-ETAM-kontor for at få yderligere oplysninger om de nødvendige formaliteter.

Hvad dækker ordningen?

Ydelsens størrelse

Når sygedagpengenes størrelse skal beregnes, indplaceres den forsikrede i en forsikringsklasse på grundlag af gennemsnittet af den pågældendes løn i de sidste 30 arbejdsdage i det kalenderår, der går forud for sygemeldingen.

Grundbeløbet er 50 pct. af referencedaglønningen i den klasse, du er indplaceret i. Beløbet forhøjes med 10 pct. for hvert familiemedlem, du forsørger, men det samlede beløb kan dog ikke overstige 70 pct. af referencedaglønningen eller referencedaglønningen for forsikrede i kategori 8. Hvis du får behandling på et hospital, reduceres sygedagpengebeløbet med to tredjedele, hvis du ikke har forsørgerpligt. I de første 15 dage er det samlede loft for sygedagpenge plus tillæg for forsørgerpligt (højst fire personer) 15,99 EUR om dagen. Efter 15 dage er det samlede loft for sygedagpenge plus tillæg for forsørgerpligt (højst fire personer) 29,39 EUR om dagen.

Ydelsesperioden

Sygedagpengene udbetales 4 dage efter, at du har sygemeldt dig, eller efter at IKA-ETAM's lægecenter har registreret sygdommen. Hvis den forsikrede senere i samme kalenderår vurderes til at være uarbejdsdygtig på grund af samme eller en anden sygdom, udbetales dagpengene fra den første dag. Hvis den pågældende selv har tilmeldt sig forsikringen eller er selvstændig erhvervsdrivende (fx bygningsarbejdere), udbetales dagpengene fra den 11. dag efter sygemeldingen. Sygedagpengene udbetales alle dage som følger:

- 182 dage i samme kalenderår for samme eller en anden sygdom,
- 360 dage for samme sygdom, hvis du har optjent en forsikringsperiode på mindst 300 dage i de sidste 2 år eller de sidste 30 måneder forud for sygemeldingen, idet de 3 sidste måneder ikke medregnes i sidstnævnte tilfælde, eller
- 720 dage, hvis din forsikringsperiode er 1500 dage, heraf 600 i de sidste 5 år, 4500 dage indtil sygemeldingen eller mellem 300 og 4200 dage afhængigt af din alder.

Hvordan får du adgang til sygedagpenge?

Du skal fremvise følgende dokumenter for at få udbetalt sygedagpenge:

- udtog af din personlige socialsikringskonto,
- sundhedskort (personligt kort og familiesundhedskort),
- en erklæring fra din arbejdsgiver om, hvor længe du har været væk fra arbejdet,
- en lægeerklæring udstedt af en læge fra IKA-ETAM.

Arbejdsløshed

Hvornår har du ret til arbejdsløshedsunderstøttelse?

Alle lønmodtagere, der er forsikret i en social sygeforsikringsinstitution, er automatisk omfattet af arbejdsløshedsforsikringsordningen. Du har dog kun ret til arbejdsløshedsunderstøttelse, hvis du opfylder følgende betingelser:

- Er ikke blevet afskediget på grund af en faglig fejl.
- Er arbejdsdygtig og -villig.
- Er mindst 16 år.
- Har personligt tilmeldt dig arbejdsformidlingen.
- Du er til rådighed for arbejdsmarkedet.
- Du kan dokumentere, at du har været arbejdsløshedsforsikret i mindst 125 dage inden for de sidste 14 måneder, inden du mistede dit arbejde.

Hvis det er første gang, du ansøger om arbejdsløshedsunderstøttelse, skal du desuden have været forsikret i 80 dage pr. år de sidste 2 år, før du blev arbejdsløs. Forsikringsperioder fra en anden EU-medlemsstat kan om nødvendigt tages i betragtning.

Hvad dækker ordningen?

Ydelsernes størrelse

Arbejdsløshedsunderstøttelsen består af et grundbeløb og tillæg for familiemedlemmer, som du forsørger. Grundbeløbet udgør 360 EUR. Grundbeløbet forhøjes med 10 pct. for hvert familiemedlem, du forsørger.

Understøttelsesperioden

Den periode, hvor du kan få arbejdsløshedsunderstøttelse, afhænger af det antal forsikringsdage, du har haft inden for de foregående 14 måneder.

Mindst 125 arbejdsdage svarer til 5 måneders understøttelse, 150 dage til 6, 180 dage til 8, 220 dage til 10 og 250 dage til 12 måneders understøttelse.

Du får udbetalt arbejdsløshedsunderstøttelse for 25 dage pr. måned. Når understøttelsesperioden er udløbet, skal du igen have været beskæftiget i det krævede antal arbejdsdage, før du igen kan få udbetalt understøttelse. Udbetalingen af arbejdsløshedsunderstøttelsen standser, hvis du igen begynder at arbejde, eller hvis du er midlertidigt uarbejdsdygtig. Retten til arbejdsløshedsunderstøttelse bortfalder ved den arbejdsløses død, hvis den arbejdsløse går på pension (under bestemte omstændigheder), bliver kronisk uarbejdsdygtig eller ikke står til rådighed for arbejdsformidlingen.

Du bliver syg, mens du modtager arbejdsløshedsunderstøttelse

For at opfylde betingelserne for at være berettiget til sygedagpenge medregner den institution, hvor du er sygeforsikret, de dage, hvor du har modtaget arbejdsløshedsunderstøttelse, som arbejdsdage. Hvis du bliver uarbejdsdygtig på grund af sygdom, mens du modtager arbejdsløshedsunderstøttelse, får du udbetalt arbejdsløshedsunderstøttelsen i yderligere 5 dage, uden at du samtidig har ret til sygedagpenge. Hvis du stadig er syg, bortfalder arbejdsløshedsunderstøttelsen, og du får udbetalt sygedagpenge, hvis du har ret til denne ydelse fra sygesikringsinstitutionen.

Hvordan får du adgang til arbejdsløshedsunderstøttelse?

Arbejdsløshedsforsikringen administreres af Arbejdsdirektoratet (OAED), som udbetaler følgende ydelser til arbejdsløse:

For at få udbetalt arbejdsløshedsunderstøttelse, skal du personligt melde dig på arbejdsformidlingen, hvor du bor, og indgive ansøgning om understøttelse inden 60 dage efter, at du holdt op med at arbejde. Der udbetales kun arbejdsløshedsunderstøttelse, hvis det arbejdsformidlingskontor, der behandler din sag, ikke kan finde dig et passende arbejde. Du skal vedlægge følgende dokumenter til din ansøgning:

- kontoudtog fra din personlige socialsikring,
- bevis for, at din arbejdskontrakt er ophævet,
- erklæring om, at du er arbejdsløs, og at du vil underrette arbejdsformidlingen, hvis du får et nyt arbejde, og
- sundhedskort for de familiemedlemmer, du forsørger.

Forsørgelseshjælp

Hvornår har du ret til forsørgelseshjælp?

Ud over en specifik boligydelse (*Στεγαστική Συνδρομή*) har Grækenland ikke en almen eller specifik ordning, der giver garanti for forsørgelseshjælp.

Hvad dækker ordningen?

Boligydelser er en ikke-bidragspligtig ydelse i form af et huslejetilskud, der betales til ikke-forsikrede og økonomisk dårligt stillede ældre over 65 år, som lever alene eller i parforhold, og som ikke ejer deres bolig. Boligydelser udgør 362 EUR. Ordningen gennemføres af regionerne.

Hvordan får du adgang til forsørgelsehjælp?

Ordningen gennemføres af Regionerne.

Irland

Kontantydelse ved sygdom – sygedagpenge

Hvornår har du ret til sygedagpenge?

Sygedagpenge (*Illness Benefit*) udbetales hver uge til forsikringstagere i den periode, hvor de er uarbejdsdygtige. Hvis uarbejdsdygtigheden skyldes en arbejdsulykke eller erhvervssygdom, kan der i stedet udbetales dagpenge ved arbejdsskade.

For at være berettiget til sygedagpenge skal du:

- være uarbejdsdygtig, og
- opfylde bidragsbetingelserne:
- have indbetalt bidrag i 104 uger, siden du begyndte at arbejde, og
- have indbetalt eller fået godskrevet bidrag i 39 uger i referencebidragsåret (*relevant contribution year*) og have indbetalt bidrag i mindst 13 uger i det pågældende år eller i andre bidragsår eller
- have indbetalt bidrag i 26 uger i hvert af de to relevante bidragsår, som går forud for det år, hvor ydelserne udbetales.

Hvad dækker ordningen?

Sygedagpengene udgør 188 EUR om ugen. Berettigede voksne og børn får udbetalt henholdsvis 124,80 og 29,80 EUR om ugen.

Sygedagpengene udbetales normalt fra den fjerde sygedag. Du har ret til dagpenge, så længe du er uarbejdsdygtig, hvis du har indbetalt PRSI-bidrag i mindst 260 uger, men du kan ikke modtage dagpenge i mere end to år. Når du har betalt PRSI-bidrag i mindre end 260 uger, bortfalder dagpengene efter 52 ugers uarbejdsdygtighed.

Hvordan får du adgang til sygedagpenge?

Du skal ansøge om sygedagpenge inden 7 dage efter, at du er blevet uarbejdsdygtig. Du skal indsende en uarbejdsdygtighedsattest (*certificate of incapacity for work*) fra din læge til socialministeriet. Normalt skal du indsende en attest til social- og familieministeriet hver uge, så længe du er uarbejdsdygtig.

Sygedagpenge samt forsørgertillæg for voksne og børn, som opfylder betingelserne, udbetales hver uge ved direkte overførsel til din bankkonto eller pr. check, der sendes med posten.

Arbejdsløshed

Hvornår har du ret til arbejdsløshedsunderstøttelse?

Der udbetales arbejdsløshedsunderstøttelse (*Unemployment Benefit*) hver uge til forsikrede, der er arbejdsløse. For at være berettiget til arbejdsløshedsunderstøttelse skal du:

- opfylde PRSI-bidragsbetingelserne,
- være arbejdsløs og stå til rådighed for arbejdsmarkedet,
- aktivt søge beskæftigelse og
- være over 16 og under 65 år.

Selvstændige erhvervsdrivende, tjenestemænd og offentligt ansatte, der blev ansat før april 1995, og personer, der tjener mindre end 38 EUR om ugen, indbetaler ikke PRSI-bidrag, som giver ret til ydelser.

Arbejdsløshedshjælpen (jobseeker's allowance) udbetales på næsten samme vilkår. Den er imidlertid indtægts- og bopælsbestemt. Der er desuden ingen karenstid. Modtageren skal være fyldt 18 år.

Du kan under visse omstændigheder miste retten til arbejdsløshedsunderstøttelse og arbejdsløshedshjælp i en periode, fx hvis du selv var skyld i, at du mistede dit arbejde, eller hvis du ikke accepterer et tilbud om passende beskæftigelse.

Der er indført en bonusordning for at tilskynde jobsøgende til at engagere sig i den nationale handlingsplan for beskæftigelse (NEAP) og andre aktiveringsforanstaltninger.

Afskedigelsesgodtgørelser

De fleste forsikringstagere er omfattet af ordningen for ydelser til arbejdstagere, der er blevet arbejdsløse på grund af virksomhedslukning eller personaleindskrænkning (*Redundancy Payment Scheme*), som administreres af ministeriet for social beskyttelse (*Department of Social Protection*). En forsikret, som mister sit arbejde på grund af virksomhedslukning eller personaleindskrænkning, vil, forudsat at visse krav er opfyldt, modtage et engangsbeløb. Beløbets størrelse afhænger af, hvor længe den pågældende har været beskæftiget hos den arbejdsgiver, som har afskediget ham, hans alder og lønnens størrelse på afskedigelsestidspunktet.

Ved arbejdsløs i denne forbindelse forstås en person, der afskediges som følge af hel eller delvis lukning af hans arbejdsplads, eller den omstændighed, at arbejdsgiveren ikke længere har brug for så mange arbejdstagere med hans kvalifikationer.

Det skal dog bemærkes, at retten til godtgørelse efter denne ordning afhænger af, hvor længe den pågældende har været beskæftiget hos en arbejdsgiver i Irland, og ikke af antallet af indbetalte bidrag. EU-bestemmelserne om sammenlægning af forsikringsperioder finder ikke anvendelse på denne ordning.

Hvis en person får udbetalt et engangsbeløb, der overstiger 50.000 EUR, kan han miste retten til arbejdsløshedsunderstøttelse i op til 9 uger. Dette tab af rettigheder finder ikke anvendelse, når den pågældende er fyldt 55 år.

Hvad dækker ordningen?

Arbejdsløshedsunderstøttelsen og arbejdsløshedshjælpen udbetales normalt fra den fjerde dag, du er arbejdsløs. Hvis du imidlertid allerede har ansøgt om sygedagpenge eller arbejdsløshedshjælp inden for de foregående 13 uger, kan der udbetales understøttelse fra den første dag, du er arbejdsløs. Hvis du modtager arbejdsløshedsunderstøttelse, umiddelbart før du søger om arbejdsløshedshjælp, er der ingen venteperiode.

Der kan som regel udbetales arbejdsløshedsunderstøttelse i 312 dage. Har du indbetalt bidrag i mindre end 260 uger, siden du blev forsikret, er der dog kun tale om

234 dage. Du kan dog modtage understøttelse, indtil du når pensionsalderen, såfremt du stadig opfylder betingelserne herfor. Arbejdsløshedshjælpen udbetales på ubestemt tid, indtil du fylder 66 år.

Arbejdsløshedsunderstøttelsen og arbejdsløshedshjælpen udgør et fast beløb på 188 EUR om ugen. Arbejdsløshedshjælpen er lavere, hvis man er under 24 år.

Du kan søge om et tillæg for voksne og børn, der opfylder betingelserne. Der findes en række andre tilskud, bl.a. til tilskud under det sociale bistandssystem, fx tilskud til husleje og betaling af renter på realkreditlån (*rent and mortgage interest supplements*) og tilskud til dækning af ekstraordinære og tvingende behov (*exceptional and urgent needs payments*), samt brændselstilskud (*fuel allowance*) til personer, der modtager arbejdsløshedshjælp.

Hvordan får du adgang til arbejdsløshedsunderstøttelse?

Du skal ansøge om understøttelse den første dag, du er arbejdsløs. Du skal ansøge om understøttelse på det lokale socialsikringskontor. Du kan ansøge skriftligt, hvis du bor mere end 10 km (seks miles) fra socialsikringskontoret. I forbindelse med vurderingen af, om du er berettiget til understøttelse, vil socialsikringskontoret kunne forlange en årsopgørelse.

Arbejdsløshedsunderstøttelsen udbetales en gang om ugen bagud og sendes pr. check eller anvisning, der kan hæves på alle posthuse.

Forsørgelseshjælp

Hvornår har du ret til forsørgelseshjælp?

Hvis du har bopæl i Irland, og du ikke har indbetalt tilstrækkelige bidrag til at få ret til en socialsikringsydelse, eller din ret er bortfaldet, kan du stadig være berettiget til en ikke-bidragspligtig ydelse.

Der findes desuden en række behovsbestemte ikke-bidragspligtige ordninger rettet mod mindrebemidlede. Disse ordninger giver også adgang til supplerende kontant-ydelser og er mere anvendt i Irland end de almindelige ikke-bidragspligtige mindsteydelser. Der er tale om følgende ordninger:

- Arbejdsløshedshjælp (*jobseeker's allowance*).
- Invaliditetsydelse (*disability allowance*) til handicappede mellem 16 og 66 år.
- Blindepension (*blind pension*) til blinde og svagtseende mellem 18 og 66 år.
- Ydelse til aleneforsørgere (*one-parent family payment*) til enlige forældre.
- Hjælp til landmænd (*Farm Assist*), der gives til trængte landmænd mellem 18 og 66 år.
- Ikke-bidragspligtig pension til enker, enkemænd og registrerede partnere (*widow's, widower's and surviving civil partner's (non-contributory) pension*).
- Ikke bidragspligtig statspension (*state pension (non-contributory)*).

Du er berettiget til ydelser, hvis det vurderes, at din indtægt (og din ægtefælles eller partners indtægt) ligger under en vis grænse. Visse former for indkomst og formue indgår ikke i transgvurderingen.

Du skal ligeledes anses for at have sædvanligt opholdssted i Irland. Betingelsen om sædvanligt opholdssted betyder, at du, hvis du ønsker at modtage en af ovennævnte sociale sikringsydelser og ansøger herom, skal fremlægge bevis for, at du har sædvanligt opholdssted i Irland, eller i det mindste i det geografiske område, der omfatter Det Forenede Kongerige, øerne i Den Engelske Kanal eller Isle of Man (Common Travel Area of the UK, the Channel Islands or the Isle of Man), og har haft det i en længerevarende uafbrudt periode.

Ministeriet tager hensyn til følgende, når det skal afgøre, om du har sædvanligt opholdssted:

- Hvilket land du er mest knyttet til.
- Hvor længe og fast du har opholdt dig i Irland eller andre dele af *Common Travel Area*.
- Hvor længe du har været væk fra Irland og hvorfor.
- Din eventuelle beskæftigelse og tidligere beskæftigelser.
- Dine planer om at bo i Republikken Irland i fremtiden og dokumentation herfor.

Personer, hvis midler ikke er tilstrækkelige til at opfylde deres behov, sikres almindelige ikke-bidragspligtige mindsteydelser i form af supplerende faste kontantydelse gennem det sociale bistandssystem (*supplementary welfare allowance scheme*).

Hvad dækker ordningen?

Alle ikke-bidragspligtige ydelser samt tillæg for ægtefælle/partner og børn udbetales fuldt ud, når det vurderes, at en person ingen midler har. Når den pågældende råder over midler, nedsættes ydelserne med et beløb, der svarer til disse midler.

Der findes tillæg til invaliditetsydelsen, statspensionen og blindepensionen, heriblandt tilskud til enlige, fri transport og tilskud til elektricitet, betalt tv-licens og tilskud til leje af telefon.

Alle ordninger gælder på ubestemt tid, så længe betingelserne er opfyldt.

Der ydes desuden bolig- og varmetilskud:

- Ordningen for huslejetilskud (*rent supplement scheme*) gør det muligt at yde kortvarig støtte til personer, der bor i lejeboliger, hvis midler er utilstrækkelige til at dække boligudgifterne, og som ikke har andre steder at bo. Støtten afhænger af lejeboligens placering og familiens størrelse.
- Ordningen for tilskud til betaling af renter på realkreditlån (*mortgage interest supplement scheme*) gør det muligt at yde kortvarig støtte til personer, der ejer deres egen bolig. Støtten afhænger af rentebeløbet.
- Brændselstilskud (*fuel allowance*).

Personer, der kun lever af ikke-bidragspligtige mindsteydelser, har ret til alle sundhedsydelser.

Hvordan får du adgang til forsørgelsehjælp?

Der skal søges om alle ydelser. Trangsvurderingen foretages på baggrund af oplysningerne i ansøgningen. Vurderingen vil som regel også omfatte en samtale med en socialinspektør i socialministeriet.

Italien

Kontantydelse ved sygdom – sygedagpenge

Hvornår har du ret til sygedagpenge?

Sygedagpenge er dagpenge, der ydes som erstatning for løn, der mistes på grund af sygdom. De udbetales fra den fjerde sygedag (der udbetales således ikke dagpenge i de tre første dage – undtagen i tilfælde af tilbagefald). Du kan maksimalt modtage dagpenge i 180 dage pr. kalenderår. Der gælder andre begrænsninger for arbejdstagere med tidsbegrænsede kontrakter.

Hvad dækker ordningen?

Ydelsen udbetales - på nær for visse arbejdstagerkategorier - direkte af arbejdsgiveren og trækkes fra de beløb, der skal betales til det nationale socialsikringsinstitut (*Istituto Nazionale della Previdenza Sociale, INPS*) som bidrag. Ydelsesbeløbet udgør generelt 50 pct. af lønnen de første 20 sygedage og stiger til 66,66 pct. efter den tyvende dag.

Ved tuberkulose er der ingen tidsgrænse under behandlingen, men der er en maksimumsperiode på to år for dagpenge efter behandlingsophold og to år for dagpenge under behandling (kan fornys hvert andet år).

Hvordan får du adgang til sygedagpenge?

Lægen skal elektronisk sende dokumentationen til INPS med en kopi til arbejdstageren. Arbejdsgiveren kan kun få oplysninger om arbejdstagerens prognose ved hjælp af en tildelt pinkode.

I tilfælde af uberettiget fravær fra kontrolbesøget mister arbejdstageren det fulde dagpengebeløb i maksimalt 10 dage, og beløbet reduceres med 50 pct. i den resterende periode, hvis den pågældende udebliver igen.

Ydelsen udbetales ikke i de dage, hvor fremsendelsen af lægeerklæringen er forsinket.

Arbejdsløshed

Hvornår har du ret til arbejdsløshedsunderstøttelse?

Den almindelige arbejdsløshedsunderstøttelse udbetales til arbejdstagere, der er blevet afskediget.

For at få udbetalt ydelserne skal man have været forsikret hos det nationale socialsikringsinstitut (*Istituto Nazionale della Previdenza Sociale, INPS*) i mindst 2 år og have indbetalt mindst 52 ugers bidrag i de seneste 2 år forud for arbejdsforholdets ophør.

Arbejdstagere, der ikke kan dokumentere 52 ugers bidrag i de seneste 2 år, men som har kumuleret mindst 78 arbejdsdage i det foregående år, eller som har været forsikret i mindst 2 år og kan dokumentere mindst 1 uges bidrag inden de 2 år, der går forud for ansøgningen, har generelt ret til en ydelse i et antal dage, der svarer til

det antal dage, som den pågældende reelt har arbejdet i det foregående år, og maksimalt 156 dage.

Arbejdsløshedsunderstøttelsen udbetales ligeledes til arbejdstagere, der er blevet suspenderet af virksomheder, som er ramt af midlertidige begivenheder, der hverken kan tilskrives arbejdstagerne eller arbejdsgiveren.

De udbetales ikke til arbejdstagere, der frivilligt op siger deres stilling, medmindre det drejer sig om en opsigelse med gyldig grund.

Arbejdstagere, der uden på forhånd at have underrettet det kompetente INPS-kontor har lønnet beskæftigelse, samtidig med at de modtager arbejdsløshedsunderstøttelse, mister retten til ydelser. Endvidere er arbejdsgivere, der har ansat en arbejdstager, som modtager en arbejdsløshedsydelse, ansvarlige for at underrette den kompetente INPS-afdeling. De suspensionsperioder, hvor der kan modtages arbejdsløshedsunderstøttelse, tages i betragtning i forbindelse med optjening af pensionsret.

Andre arbejdsløshedsydelse omfatter ydelser, der betales til italienske arbejdstagere, som vender tilbage til Italien fra et ikke-EU-land, og den særlige arbejdsløshedsydelse til afskedigede arbejdstagere i byggebranchen. Der gælder særlige regler for arbejdstagere i landbruget.

Hvad dækker ordningen?

Arbejdsløshedsunderstøttelse

Arbejdsløshedsunderstøttelsen udbetales i 240 dage. Dette kan forlænges til maksimalt 360 dage for personer over 50 år. Suspenderede arbejdstagere kan maksimalt modtage arbejdsløshedsunderstøttelse i 65 dage. Suspenderede arbejdstagere får 50 pct. af deres løn. Understøttelsesbeløbet er på 40 pct. af den løn, der blev udbetalt i de seneste 3 måneder forud for arbejdsforholdets ophør, dog kun op til et maksimalt månedligt bruttobeløb, der er fastsat i lovgivningen. I 2012 var dette beløb på 931,28 EUR. Beløbet stiger til 1119,32 EUR for arbejdstagere, der kan dokumentere en månedlig bruttoindkomst på eller over 2014,77 EUR. Arbejdsløse, der modtager arbejdsløshedsunderstøttelse, modtager børnetilskud på samme vilkår som arbejdstagere, der er i arbejde.

Mobilitetsydelse

Der kan endvidere, såfremt visse anciennitetskriterier er opfyldt, udbetales en mobilitetsydelse for arbejdstagere under teknisk arbejdsløshed (*Cassa integrazione guadagni straordinaria*), som ikke kan genansættes, samt for arbejdstagere, der er blevet afskediget som led i en personalenedskæring eller afhændelse af virksomheden. Perioden er på mindst 12 måneder og stiger til 24 måneder for arbejdstagere over 40 år og 36 måneder for arbejdstagere over 50 år. I Syditalien forlænges disse perioder med yderligere 12 måneder, og i visse tilfælde indtil der opnås ret til alderspension og anciennitetspension.

Denne form for "længerevarende mobilitetsydelse" er blevet udvidet til også at omfatte arbejdstagere i visse produktionssektorer, hvor virksomhederne er omfattet af et fratrædelsesgodtgørelsesprogram, fordi de gennemgår en alvorlig krise. Ydelsesbeløbet svarer til understøttelsen ved teknisk arbejdsløshed i det første år og efter-

følgende til 80 pct. af dette beløb. Ydelsen kan udbetales som forskud med et engangsbetrag til arbejdstagere, der ønsker at starte selvstændig virksomhed alene eller sammen med andre.

De perioder, hvor der udbetales mobilitetsydelse, tages i betragtning i forbindelse med fastlæggelsen af pensionsretten og pensionsbeløbet. En arbejdstager, der får mobilitetsydelse, kan udføre arbejde på deltid eller på en tidsbegrænset kontrakt uden at miste retten til denne ydelse, som dog suspenderes i de dage, hvor vedkommende arbejder.

Almindelig fratrædelsesgodtgørelse

Den almindelige ydelse, der udbetales af løntilskudskassen (*Cassa Integrazione Guadagni*) og godkendes af de lokale provinsudvalg, er beregnet til arbejdere, lønmodtagere og ledere i industrien generelt samt i håndværksindustrier og virksomheder inden for byggesektoren og stenbrudssektoren, når der opstår en reduktion eller suspension af produktionen som følge af midlertidige begivenheder, der hverken kan tilskrives entreprenøren eller arbejdstagerne, og som skyldes midlertidige markedsforhold.

Ekstraordinær fratrædelsesgodtgørelse

Den ekstraordinære ydelse - der blev godkendt ved dekret fra arbejdsministeriet - har til formål at opretholde løn for arbejdere og ansatte i industrivirksomheder (herunder i bygge- og stenbrudssektoren og i virksomheder, der modtager ordrer fra restaurations- og rengøringsbranchen), hvis arbejde suspenderes som følge af omstrukturering, omorganisering eller omdannelse af en virksomhed, virksomhedskriser, konkurs, tvangsakkord og tvangslikvidation.

Denne bestemmelse finder ligeledes anvendelse på kommercielle virksomheder samt ekspeditions- og transportvirksomheder, rejsebureauer og turistbureauer med over 50 ansatte, dog ikke elever og medarbejdere med en lærlingekontrakt, samt vagtselskaber.

Ydelsen er betinget af, at virksomhederne i løbet af det kvartal, der går forud for anmodningen om ydelsen, havde mindst 15 ansatte.

Ekstraordinære ydelser i form af løntilskud må ikke udbetales i mere end 18 måneder i forbindelse med konkurs, 12 måneder i forbindelse med virksomhedskriser og 24 måneder i forbindelse med omstruktureringer, medmindre andet er bestemt i lovgivningen.

Den almindelige og ekstraordinære fratrædelsesgodtgørelse er fastsat til 80 pct. af den samlede løn, som arbejdstageren ville have haft ret til for de arbejdstimer, der ikke udføres. Hverken det almindelige eller det ekstraordinære ydelsesbeløb må overstige et månedligt loft, der reguleres hvert år.

Hvordan får du adgang til arbejdsløshedsunderstøttelse?

Ansøgninger om disse arbejdsløshedsydelse indgives til INAIL og udbetales direkte af INPS via en månedlig check. Samtidig skal ansøgeren også indsende den pågældende dokumentation for at han er til rådighed for arbejdsmarkedet eller om-

skoling (den såkaldte DID: “*Dichiarazione d’Immediata Disponibilità al reimpiego*”).

- Ansøgningen om den almindelige **arbejdsløshedsunderstøttelse** skal indsendes til den kompetente INPS-afdeling inden for 68 dage efter afskedigelsen.
- Ansøgningen om **mobilitetsydelse** skal også indsendes til den kompetente INPS-afdeling, og den relevante ansøgningsblanket skal sendes til den lokale arbejdsformidling (*centro per l’impiego*) inden for 68 dage efter afskedigelsen.
- Ansøgningen om den **almindelige fratrædelsesgodtgørelse** skal indsendes af arbejdsgiveren til den kompetente INPS-afdeling inden for 25 dage efter ophør af den lønnede beskæftigelse, og ydelsen udbetales fra og med den uge, hvor arbejdet ophørte eller indkomsten blev reduceret.
- Ansøgningen om den **ekstraordinære fratrædelsesgodtgørelse** skal indsendes af arbejdsgiveren til arbejds- og socialministeriet inden for 25 dage efter ophør af den lønnede beskæftigelse, og ydelsen udbetales fra og med den uge, hvor arbejdet ophørte, eller indkomsten blev reduceret.

Fra 1. januar 2010 kan ansøgninger kun sendes elektronisk til INPS online, enten direkte af ansøgeren eller gennem “*Patronati*” (autoriserede centre, der giver juridisk og praktisk hjælp/vejledning til udfyldelsen af ansøgningskemaer), der yder gratis hjælp.

Forsørgelseshjælp

Hvornår har du ret til forsørgelseshjælp?

Personer og/eller familier, der vurderes at have behov for socioøkonomisk støtte, kan få støtte fra kommunen. Da tildeling af disse ydelser imidlertid hører under de lokale myndigheders kompetence, indeholder loven ingen generelle betingelser eller krav, som skal være opfyldt for at være berettiget. Støtten kan ydes kontant eller som naturalydelser (fx indgreb fra socialrådgivere). Der er ingen krav til nationalitet på nationalt plan. Generelt kræves der bopæl i den region eller kommune, som bevilger ydelsen.

Hvad dækker ordningen?

Bestemmelserne varierer efter region og kommune. Hver region og kommune kan gennemføre sine egne politikker vedrørende sociale foranstaltninger på sit område i overensstemmelse med den regionale lovgivning og afhængigt af de tilgængelige budgetmidler.

Hvordan får du adgang til forsørgelseshjælp?

Oplysninger om ansøgningsprocedurer m.v. fås hos kommunen.

Kroatien

Kontantydelse ved sygdom – sygedagpenge

Hvornår har du ret til sygedagpenge?

Hvis du er erhvervsaktiv og forsikret, og du midlertidigt har mistet arbejdsevnen, kan du blive kompenseret i form af sygedagpenge, gennem den obligatoriske sygesikring.

Følgende kan betragtes som økonomisk aktive forsikrede: beskæftigede (også personer ansat på tjenestemandslignende vilkår), selvstændige erhvervsdrivende, fuld-tidslandmænd, bestyrelsesmedlemmer og administrerende direktører for private virksomheder, præster, personer, der plejer handicappede fra Hjemlandskrigen (Homeland War) og én af forældrene, der passer et handicappet barn.

Din arbejdsevne kan være midlertidigt tabt ikke kun på grund af sygdom eller tilskadekomst, men også på grund af en lægeundersøgelse, der ikke kan foretages uden for din arbejdstid, medicinsk betinget isolation, komplikationer i forbindelse med svangerskab, sygeledsagelse i forbindelse med medicinsk behandling samt pleje af sygt barn eller ægtefælle.

For at være berettiget til regelmæssige sygedagpenge, skal du have tilbagelagt en forsikringsperiode på mindst ni måneder (eller mindst 12 måneder i de sidste to år, hvis du havde afbrydelser i beskæftigelsen). Hvis du ikke opfylder denne minimumsforsikringsperiode, kan du være stadigvæk berettiget, men i så fald kun til et minimumbeløb for sygedagpenge.

Hvad dækker ordningen?

Sygedagpenge betales normalt af din arbejdsgiver i de første 42 dage (eller syv dage for handicappede ansattes vedkommende), hvor du er fraværende fra arbejde på grund af sygdom. Beløbet afhænger af kollektive overenskomster, men kan ikke være lavere end det lovbestemte minimum. Selvstændige erhvervsdrivende skal selv dække indtægtstab i denne indledende periode med sygdom fra deres egen opsparing eller indkomst.

Fra den 43. fraværsdag (eller ottende fraværsdag for handicappede) betales sygedagpengene af den kroatiske sygekasse (*HZZO*). I nogle tilfælde betales de allerede fra den første fraværsdag (også til selvstændige erhvervsdrivende), for eksempel hvis du er i isolation af medicinske årsager, ledsager en patient, passer et sygt barn eller en ægtefælle, eller du har komplikationer i forbindelse med svangerskab.

Beregning af sygedagpenge gennem *HZZO* er baseret på den gennemsnitlige nettoløn i de seks måneder forud for sygdomsåret. Det fulde beløb (100 pct. af beregningsgrundlaget) betales, når sygdommen relaterer til Hjemlandskrigen, når det drejer sig om pasning af et sygt barn under tre år, når det drejer sig om donation af væv og organer, når der er tale om isolation eller komplikationer i forbindelse med graviditet. I alle andre tilfælde er beløbet 70 pct. af beregningsgrundlaget. Såvel minimums- som maksimumsydelser er defineret ved lov.

Du kan være berettiget til sygedagpenge indtil du bliver rask, men som regel ikke længere end i en uafbrudt periode på 18 måneder for samme diagnose. Herefter reduceres beløbet til halvdelen. Denne nedsættelse finder ikke anvendelse for visse meget alvorlige sygdomme. Når medicinsk behandling er afsluttet eller efter 12 måneders fravær fra arbejde, skal retten til invalidepension vurderes.

I tilfælde af pleje af nærtstående familiemedlemmer, er varigheden af sygedagpengene begrænset. De udbetales i op til 60 arbejdsdage i forbindelse med pleje af et barn op til syv års alderen, eller op til 40 arbejdsdage for sygepleje af et barn over denne alder (indtil myndighedsalderen). Hvis det betinges af sygdomstypen, kan perioden forlænges af medicinske eksperter i HZZO. Sygedagpenge udbetales i op til 20 dage i forbindelse med pleje af en ægtefælle (eller et barn over 18 år) med en alvorlig sygdom. Denne begrænsning gælder for hvert tilfælde af pleje af et sygt familiemedlem.

Hvordan får du adgang til sygedagpenge?

Uarbejdsdygtighed eller behov for at pleje et familiemedlem skal vurderes af din praktiserende læge. Hvis din sygdomstilstand er forbedret, efter at du har modtaget sygedagpenge i seks måneder, kan din læge kræve, at du arbejder på deltid for en bestemt periode, hvis dette giver dig mulighed for hurtigere at genvinde den fulde erhvervsevne.

Hvis du ikke er tilfreds med afgørelsen om at genvinde fuld erhvervsevne, kan du bede om en administrativ afgørelse fra HZZO. Denne beslutning træffes gennem hurtige procedurer efter en personlig lægeundersøgelse af lægerne i HZZO, og åbner mulighed for at appellere afgørelsen.

HZZO fører også tilsyn med vurderingen af den midlertidige uarbejdsdygtighed. Dette omfatter inspektion hos den praktiserende læge og af den forsikrede person. Din arbejdsgiver kan også kræve inspektion gennem HZZO.

Teknisk set udbetales sygedagpenge fra HZZO også af din arbejdsgiver, som så refunderes af HZZO. Men hvis din arbejdsgiver ikke er i stand til at gøre det (for eksempel på grund af insolvens eller konkurs), kan HZZO betale sygedagpengene direkte til din konto.

Arbejdsløshed

Hvornår har du ret til arbejdsløshedsunderstøttelse?

Hvis du var lønmodtager (eller tjenestemand), og du har mistet dit job, kan du have ret til arbejdsløshedsunderstøttelse.

Betingelserne for at være støtteberettiget (og for at bevare retten hertil), er følgende:

- mindst 9 måneders ansættelse/forsikring i de seneste 24 måneder,
- ophør af beskæftigelse må ikke være selvforskyldt (undtagen når du får lov at sige op på grund af lovovertrædelser fra din arbejdsgivers side) eller ufrivilligt (medmindre din ægtefælle flytter, eller du selv er nødt til at flytte på grund af medicinske årsager),

- evne til at arbejde,
- aktivt jobsøgende,
- til rådighed for arbejde,
- accept af passende arbejde (ifølge beskæftigelsesplan),
- alder mellem 15 og 65 år, og
- registrering på arbejdsformidlingen (*HZZ*).

Hvad dækker ordningen?

Arbejdsløshedsunderstøttelsen beregnes på grundlag af den gennemsnitlige månedlige indtjening de seneste tre måneder før ophøret af ansættelseskontrakten.

Den udbetales fra første ledighedsdag. For de første 90 dages arbejdsløshed udgør arbejdsløshedsunderstøttelsen 70 pct. af beregningsgrundlaget, og for den resterende periode sænkes den til 35 pct. heraf. Både minimums- og maksimumsbeløb er fastsat.

Du kan oppebære retten til arbejdsløshedsunderstøttelse i en periode på mellem 90 og 450 kalenderdage. Den faktiske varighed afhænger af længden af den forudgående beskæftigelsesperiode (fra ni måneder til mere end 25 år).

Hvis du har haft mindst 32 års beskæftigelse og ikke mangler mere end fem år for at opfylde betingelserne for en alderspension, kan du forblive berettiget, indtil du opnår ny ansættelse eller ret til pension.

Varigheden af perioden med arbejdsløshedsunderstøttelse kan forlænges, hvis du har været registreret hos arbejdsformidlingen (*HZZ*) uafbrudt i mere end 12 måneder.

Beløbet for din (udvidede) arbejdsløshedsunderstøttelse for op til to år kan udbetales som et engangsbeløb, hvis det kan hjælpe dig med at finde ny beskæftigelse eller oprette selvstændig virksomhed.

Du kan være berettiget til finansiel støtte og godtgørelse af udgifter i forbindelse med uddannelse (dvs. uddannelsesprogrammer arrangeret og finansieret af *HZZ*), eller til finansiel engangsstøtte til og godtgørelse af rejse- og flytteudgifter (hvis du finder et job uden for dit bopælsområde).

Som arbejdsløs, kan du være berettiget til forskellige aktive beskæftigelses- og sociale støtteforanstaltninger.

Hvordan får du adgang til arbejdsløshedsunderstøttelse?

For at kunne oppebære retten til arbejdsløshedsunderstøttelse skal du registrere dig hos det regionale arbejdsformidlingskontor inden 30 dage efter afslutningen af din ansættelse og indsende en ansøgning om arbejdsløshedsunderstøttelse.

Hvis du var på sygeorlov, da din ansættelse ophørte, eller på barsel, adoptivforældre- eller plejeforældreorlov, skal du lade dig registrere inden 30 dage efter udløbet af den pågældende orlov.

Hvis du ikke er enig i afgørelsen af det regionale arbejdsformidlingskontor, kan en appel indgives. Den afgøres af Arbejdsministeriet og Pensionssystemet.

Forsørgelseshjælp

Hvornår har du ret til forsørgelseshjælp?

Hvis du bor permanent i Kroatien og ikke har tilstrækkelige midler (dvs. din formue og indkomst ligger under et bestemt niveau), og du ikke er i stand til sikre tilstrækkelige ressourcer ved arbejde eller indtægt fra formue eller andre kilder, kan du og din familie have ret til socialhjælp (*socijalna pomoć*). Størrelsen af socialhjælpen kan blive begrænset, hvis du er udlænding med en midlertidig opholdstilladelse.

Særlig støtte kan ydes til bestemte grupper: såsom forældrelose børn (og andre nødlidende børn), gravide og forældre med en baby (op til et år), handicappede voksne, ofre for vold i familien eller menneskehandel, personer med behov på grund af særlige forhold i deres familier (som alkohol- eller stofmisbrug), samt til hjemløse og andre nødlidende personer.

Undersøgelsen af dine midler for at afgøre, om du er berettiget til ydelser (dvs. behovstesten) omfatter din indkomst (med visse undtagelser), fast ejendom, anden formue, formuerettigheder og andre inden- og udenlandske aktiver, der ejes af dig, din familie eller husstandsmedlemmer. Din bolig må heller ikke overskride nærmere fastsatte grænser, hvis du skal være berettiget til forsørgelseshjælp.

Hvis du er i stand til arbejde, skal du lade dig registrere hos arbejdsformidlingen, og som udgangspunkt acceptere ethvert jobtilbud.

Hvad dækker ordningen?

Den relative fattigdomsgrænse fastsættes af staten (dvs. den officielle fattigdomsgrænse, offentliggjort af det Centrale Kontor for Statistik). Omfanget af socialstøtte varierer alt efter sammensætningen af familien og familiens indkomst. Den kan være højere for større familier, der ikke har nogen egen indkomst.

Forsørgelseshjælp (*pomoć za uzdržavanje*), kan være større for udsatte grupper: såsom enlige, folk med generel uarbejdsdygtighed, gravide kvinder og børn i familier med kun én forælder.

Du kan også være berettiget til boligydelse (*pomoć za podmirenje troškova stanovanja*), éngangsydelser (*jednokratna pomoć*), uddannelsesmæssig støtte (*potpora za obrazovanje*), særlige handicaptillæg (*osobna invalidnina*), bistand- og plejeydelse (*doplatak za pomoć i njegu*), inklusionstillæg (*inkluzivni dodatak*) og forskellige sociale hjælpeordninger.

Socialstøtte kan fornys løbende, så længe behovet består, eller være af ubegrænset varighed.

Hvis det ikke er dækket af andre ydelser, kan du også være berettiget til sundhedspleje, hvis du er en handicappet modtager af forsørgelseshjælp, modtager særlig behandling for narkomaner eller er umyndiggjort.

Hvordan får du adgang til forsørgelseshjælp?

En modtager af socialstøtte kan være en enkelt person, et familiemedlem eller en hel familie. Ansøgningen skal indsendes til det Sociale Velfærdscenter (*centar za socijalnu skrb*), som vil undersøge dine økonomiske forhold og kan diskretionært beslutte til at fritage evt. børns ejendom.

Det Sociale Velfærdscenter skal som udgangspunkt lejlighedsvis eller mindst en gang om året kontrollere, om kravene for at være berettiget til forsørgelseshjælp, fortsat er opfyldt. Der påhviler også modtageren en pligt til at indberette alle relevante ændringer.

Det Sociale Velfærdscenter er som udgangspunkt ansvarlig for at betale ydelserne, men nogle ydelser kan også udbetales gennem kommunerne (fx boligydelse).

Hvis det Sociale Velfærdscenter fastslår, at forsørgelseshjælpen ikke anvendes i overensstemmelse med sit formål, kan det give forsørgelseshjælpen som en natu-
rallydelse.

Letland

Kontantydelse ved sygdom – sygedagpenge

Hvornår har du ret til sygedagpenge?

Sygedagpenge udbetales, hvis personen ikke møder op på sit arbejde og derfor mister sin løn, eller hvis en selvstændig erhvervsdrivende mister sin indtjening af en af nedenstående grunde:

- Sygdom eller ulykke.
- Medicinsk eller forebyggende behandling.
- Karantæne.
- Behandling på et medicinsk rekreationshjem efter henvisning fra en læge, indtil patienten kan genoptage sit arbejde.
- Pasning af syge børn på under 14 år.
- Sygehusophold med henblik på påsætning af proteser eller ortoser.

Socialt forsikrede lønmodtagere og selvstændige erhvervsdrivende er berettiget til sygedagpenge.

Hvad dækker ordningen?

Hvis du bliver uarbejdsdygtig som følge af sygdom, udbetales der ydelser fra og med den 11. sygedag, og indtil arbejdet kan genoptages:

- I en sammenhængende periode på 26 uger fra den første dag, hvor du er uarbejdsdygtig.
- I en sammenhængende periode på i alt 52 uger inden for tre år.

I særlige tilfælde, hvor det er nødvendigt at fortsætte med den lægelige behandling, kan sygedagpengeperioden ved vedvarende uarbejdsdygtighed forlænges ud over de fastsatte 26 uger, men ikke til mere end 52 uger regnet fra den første dag, hvor du er uarbejdsdygtig.

De første 10 dage betales af arbejdsgiveren.

Hvis du er uarbejdsdygtig, fordi du tager dig af et sygt barn under 14 år, udbetales der sygedagpenge fra den første til den 14. sygedag, hvis barnet passes hjemme, og fra den 15. til den 21. sygedag, hvis barnet er indlagt på et hospital.

Sygedagpengene udgør 80 pct. af den forsikredes bidragspligtige indkomst, der beregnet på grundlag af indkomsten i en periode på 12 måneder har tjent som beregningsgrundlag for bidragene til den sociale sikring. I perioden fra den 1. januar 2010 til den 31. december 2014 udbetales der halv sats for den andel af ydelsen, som overstiger 11,51 LVL (17 EUR) pr. dag.

Der gives begravelseshjælp (*Apbedīšanas pabalsts*), hvis den forsikrede eller et familiemedlem, som forsørges af den forsikrede, dør.

Hvordan får du adgang til sygedagpenge?

Ansøgningen om sygedagpenge skal indsendes til det nationale center for social sikring (*VSAA*) og vedlægges en erklæring fra din arbejdsgiver om, at du ikke har

arbejdet i sygeperioden. Selvstændige erhvervsdrivende skal selv erklære, at de ikke har haft nogen indkomst i sygeperioden.

Ansøgningen kan afleveres i en hvilken som helst afdeling af VSAA enten af ansøgeren selv eller af en befuldmægtiget person mod forevisning af ID. Den kan også sendes pr. brev eller elektronisk. Ansøgningen om sygedagpenge skal indsendes senest 12 måneder efter den første sygedag.

Arbejdsløshed

Hvornår har du ret til arbejdsløshedsunderstøttelse?

For at være berettiget til arbejdsløshedsunderstøttelse skal du være registreret som ledig hos den offentlige arbejdsformidling (*NVA*). Du skal have været i beskæftigelse i mindst et år, før du blev arbejdsløs, og du skal have betalt bidrag i mere end ni måneder inden for de seneste 12 måneder, før du blev tilmeldt som ledig.

Arbejdsløse, som ikke har betalt bidrag, eller som har betalt bidrag i mindre end ni måneder i løbet af 12 måneder, før de blev ledige, men i denne periode blev erklæret arbejdsdygtige efter en periode med uarbejdsdygtighed, eller som har passet et handicappet barn under 16 år, har ligeledes ret til arbejdsløshedsunderstøttelse. I disse tilfælde tildes arbejdsløshedsunderstøttelsen på betingelse af, at den ledige er blevet registreret på den offentlige arbejdsformidling (*NVA*) senest en måned efter sin restitution eller efter, at det handicappede barn er fyldt 16 år (eller et handicappet barn under 16 år er afgået ved døden).

Hvad dækker ordningen?

Arbejdsløshedsydelsen beregnes ud fra den indkomst, der har dannet beregningsgrundlag for de sociale bidrag. Beløbets størrelse og den maksimale udbetalingsperiode varierer i forhold til længden af forsikringsperioden:

- For personer, der har været forsikret i 1-9 år (inkl.): 50 pct. af den gennemsnitlige bidragspligtige indkomst (maksimale udbetalingsperiode: 4 måneder).
- For personer, der har været forsikret i 10-19 år (inkl.): 55 pct. af den gennemsnitlige bidragspligtige indkomst (maksimale udbetalingsperiode: 6 måneder).
- For personer, der har været forsikret i 20-29 år (inkl.): 60 pct. af den gennemsnitlige bidragspligtige indkomst (maksimale udbetalingsperiode: 9 måneder).
- For personer, der har været forsikret i mere end 30 år: 65 pct. af den gennemsnitlige bidragspligtige indkomst (maksimale udbetalingsperiode: 9 måneder).

Det fulde beløb af disse takster ("faste ydelser") udbetales kun den første måned af arbejdsløsheden. Hvis arbejdsløsheden varer længere, nedsættes de:

- for personer, der har været forsikret i 1-9 år:
- for de første 2 måneders arbejdsløshed: den fulde understøttelse,
- for 3-4 måneders arbejdsløshed: 75 pct. af understøttelsen.

- for personer, der har været forsikret i 10-19 år:

- for de første 2 måneders arbejdsløshed: den fulde understøttelse,
 - for 3-4 måneders arbejdsløshed: 75 pct. af understøttelsen,
 - for 5-6 måneders arbejdsløshed: 50 pct. af understøttelsen.
-
- for personer, der har været forsikret i mere end 20 år:
 - for de første 3 måneders arbejdsløshed: den fulde understøttelse,
 - for 4-6 måneders arbejdsløshed: 75 pct. af understøttelsen,
 - for 7-9 måneders arbejdsløshed: 50 pct. af understøttelsen.

Ydermere, mellem 1. januar 2010 og 31. december 2014 udbetales kun det halve af ydelsen som overstiger 11,51 LVL (17 EUR) pr. dag.

Hvordan får du adgang til arbejdsløshedsunderstøttelse?

For at få arbejdsløshedsunderstøttelse skal du, efter at du har tilmeldt dig den offentlige arbejdsformidling som jobsøgende, aflevere en ansøgning til det nationale center for social sikring (*VSAA*). Ansøgningen skal vedlægges dokumentation for din forsikringsanciennitet (dit arbejdshæfte, diverse attester, ansættelseskontrakter og dokumentation for ansættelsens ophør), hvis det nationale center for social sikring ikke er i besiddelse af oplysninger om denne anciennitet.

Hvis ansøgningen indgives af en person, der, før den pågældende blev registreret som ledig, passede et handicappet barn under 16 år, eller hvis ansøgeren er blevet arbejdsdygtig efter periode med uarbejdsdygtighed, skal kommissionen af læger med speciale inden for sundhed og erhvervsevne (*VDEAVK*) attestere barnets handicap eller perioden med uarbejdsdygtighed ved at sende yderligere oplysninger til det nationale center for social sikring (*VSAA*).

Ansøgningen om understøttelse afleveres personligt til en afdeling af det nationale center for social sikring (*VSAA*) eller sendes pr. post eller elektronisk.

Forsørgelseshjælp

Hvornår har du ret til forsørgelseshjælp?

Garanteret mindsteindtægt

Hensigten med ordningen er at sikre medlemmer af økonomisk trængte familier og husstande en mindsteindtægt. En person (eller familie) betragtes som økonomisk trængt, hvis indkomsten (pr. familiemedlem) i de seneste tre måneder ikke overstiger 90 LVL (129 EUR), og hvis personen eller familien opfylder de indtægtsmæssige betingelser.

Hjælpen gives til:

- Lettiske borgere.
- Statsløse og udenlandske statsborgere, der har et personligt socialsikringsnummer, dog ikke personer med midlertidig opholdstilladelse.
- Flygtninge og personer, der har en anden status (subsidiær beskyttelse), samt deres familie.

Der stilles ingen nationalitets- eller aldersmæssige krav, men man skal have fast bopæl i det område, der administreres af den pågældende lokale myndighed.

National social sikringsydelse

Den nationale sociale sikringsydelse tildeles personer, der hverken har ret til en statslig person (med undtagelse af efterladtepension til invalide) eller til forsikringsydelser som følge af en arbejdsulykke eller erhvervssygdom, og som:

- Ikke er arbejdstager, og hvis alder overstiger pensionsalderen med fem år. Denne ydelse er livsvarig.
- Er handicappet og over 18 år. Denne ydelse gives i invaliditetsperioden.
- Er mindreårig, har mistet en eller begge forældre (eller værger) og er ugift. I dette tilfælde udbetales ydelsen, indtil personen bliver myndig. Derefter udbetales ydelsen indtil personen fylder 20 år, hvis den pågældende er under almen eller erhvervsmæssig uddannelse, eller indtil personen fylder 24 år, hvis den pågældende følger en universitetsuddannelse på fuld tid.

Befordringstilskud til handicappede med begrænset mobilitet (mobilitetsstøtte)

Dette tilskud gives til personer, der selv er handicappede eller har forsørgerpligt over for handicappede børn i tilfælde, hvor der kan forevises en lægeattest, der bekræfter, at det er nødvendigt at anskaffe et specialindrettet køretøj og at modtage befordringstilskud. Invalide personer er berettiget til denne ydelse fra den dag, attesten udleveres af kommissionen af læger med speciale inden for sundhed og erhvervsevne (VDEAVK).

Hvad dækker ordningen?

Garanteret mindsteindtægt

Den garanterede mindsteindtægt (*Pabalsts garantētā minimālā ienākuma līmeņa nodrošināšanai*) beregnes som forskellen mellem det beløb, der er fastsat af ministerkabinettet, (40 LVL (57 EUR) for voksne og 45 LVL (65 EUR) for børn = GMI) og personens eller husstandens indkomst.

Den garanterede mindsteindtægt udbetales i en periode på 6 eller 12 måneder. Perioden kan forlænges.

Der findes en særlig lokal boligydelse. Ydelsens størrelse afhænger af kommunen og de tilgængelige ressourcer. Hvis en person, der anses for økonomisk trængt, har udtrykt ønske om at bo i en almennyttig lejlighed (bolig), kan den pågældende leje en lejlighed i et almennyttigt byggeri til en lavere husleje og med lavere løbende udgifter.

National social sikringsydelse

Den nationale sociale sikringsydelse udbetales som et fast månedligt beløb. Den udgør øjeblikket 45 LVL (65 EUR) pr. måned, undtagen for en invaliditet, der er blevet anerkendt i barndommen. I så fald udgør ydelsen 75 LVL (108 EUR) pr. måned.

Befordringstilskud til handicappede med begrænset mobilitet (mobilitetsstøtte)

Denne ydelse udbetales hvert halve år fra den dag, hvor der opnås ret til den. Udbetalingen af ydelsen ophører ved invaliditetsperiodens ophør. Befordringstilskuddet er et fast beløb. Dette beløb udgør 56 LVL (80 EUR) pr. kvartal.

Hvordan får du adgang til forsørgelseshjælp?

Garanteret mindsteindtægt

Kommunens socialkontor (*pašvaldības sociālais dienests*) vurderer, om en person eller en familie har behov for hjælp. Ansøgeren skal fremlægge en erklæring om subsistensmidler og – hvis de nødvendige oplysninger ikke findes i det kommunale eller statslige dataregister – en indkomstopgørelse, for at kommunens socialkontor kan vurdere den pågældendes eller husstandens indkomst og materielle ressourcer.

Socialkontorets afgørelse kan ankes til kommunalrådet. Familien eller den pågældende kan indbringe kommunalrådets afgørelse for domstolene i overensstemmelse med den procedure, der er fastsat i forvaltningsloven.

National social sikringsydelse

For at opnå den nationale sociale sikringsydelse skal du indgive en ansøgning til en afdeling af det nationale center for social sikring (VSAA) (personligt, pr. post eller elektronisk).

Befordringstilskud til handicappede med begrænset mobilitet (mobilitetsstøtte)

For at opnå et befordringstilskud skal du indgive en ansøgning til en afdeling af det nationale center for social sikring (VSAA) (personligt, pr. post eller elektronisk).

Litauen

Kontantydelse ved sygdom – sygedagpenge

Hvornår har du ret til sygedagpenge?

Sygedagpengeforsikring er obligatorisk for alle arbejdstagere og dermed ligestillede personer.

Minimumsforsikringsperioden er på 3 måneder inden for de seneste 12 måneder eller mindst 6 måneder inden for de seneste 24 måneder. Sygedagpengene udbetales til forsikrede, der:

- Bliver syge.
- Bliver i hjemmet for at passe et familiemedlem.
- Har behov for behandling på et protese-/ortopædhospital.
- Ikke må arbejde som følge af karantæne, eller bliver i hjemmet for at tage sig af børn, der ikke må komme i daginstitution af samme årsager.
- Er en forælder, der passer et barn, mens den anden forælder er på barsels-/fædreorlov, men ikke selv kan passe barnet på grund af egen sygdom.

Ydelserne kan ikke udbetales til personer:

- Der kommer til skade, mens de begår en lovovertrædelse.
- Der selv har skadet deres helbred.
- Hvis sygdom skyldes alkohol- eller stofmisbrug (med mindre de er frivilligt indlagt på et hospital for at modtage en behandling for deres misbrug).

Hvad dækker ordningen?

Støttebeløbet

Forsikrede personer har ret til ydelserne fra den første sygedag. De to første dage betaler arbejdsgiveren mindst 80 pct. (og højst 100 pct.) af arbejdstagerens løn-kompensation (*Kompensuojamasis uždarbis*). Efter de to første dage betales 40 pct. og efter den 7. dag 80 pct. af den gennemsnitlige månedlige lønkompensation af den regionale gren af den nationale socialforsikringsfond under arbejds- og socialministeriet. Den månedlige lønkompensation er lig gennemsnittet af den forsikrede persons indtægt i de sidste tre måneder forud for den måned, hvor sygdommen opstod. Den kan højst være 3,2 gange den garanterede gennemsnitlige statsgaranterede indkomst i det pågældende år (selv om bidragene betales af hele lønnen). Ydelserne er på mindst 25 pct. af den statsgaranterede indkomst i det pågældende år (*einamujų metų draudžiamosios pajamos*).

Ydelsesperioden

Lægeerklæringen kan forlænges i en bestemt periode (mindst 4 måneder, dvs. 122 kalenderdage i tilfælde af fortsat uarbejdsdygtighed). I nogle tilfælde kan denne periode forlænges til 244 dage, hvis uarbejdsdygtigheden var periodevis, som når en person lider af tuberkulose i 12 måneder). Hvis personen ikke er rask efter udløbet af denne periode, skal man henvende sig til kontoret for vurdering af invaliditet og erhvervsevne (*Neigalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba*), der fastlægger invaliditetsgraden.

Arbejdstagere, der er blevet konstateret invalide, og som modtager en pension fra den nationale socialforsikring for deres tabte erhvervsevne (*Neteko darbingumo pensija*) kan modtage dagpenge i op til 90 dage om året. Denne restriktion gælder ikke arbejdsulykker og erhvervssygdomme.

Når en person frivilligt lader sig indlægge for at følge en behandling for alkohol- eller stofmisbrug, kan denne modtage en ydelse i anledning af sygdom i højst 14 dage.

Maksimal varighed af ydelser til personer, der passer et familiemedlem:

- Voksne: 7 dage ad gangen i forbindelse med en sygdom.
- Børn under 14 år: 14 dage ad gangen i forbindelse med en sygdom.
- Børn under 7 år, der er indlagt på hospitalet: under hele behandlingsforløbet, dog højst 120 dage om året.
- Børn under 18 år, der lider af en onko-hæmatologisk sygdom, som har gennemgået en kompliceret operation eller et traume, eller som er blevet forbrændt: under hele behandlingsforløbet, dog højst 120 dage om året.
- En forælder, der passer et barn, mens den anden forælder er på barsels-/fædreorlov, men ikke selv kan passe barnet på grund af egen sygdom: 14 dage.

Hvordan får du adgang til sygedagpenge?

Det er forsikringsgiverne (arbejdsgivere, offentlige og kommunale virksomheder, institutioner, organisationer) eller de regionale grene af den nationale socialforsikringsfond under arbejds- og socialministeriet, der udbetaler ydelserne ved sygdom. De udbetales, hvis der fremlægges en lægeerklæring eller andre relevante dokumenter.

Arbejdsløshed

Hvornår har du ret til arbejdsløshedsunderstøttelse?

Arbejdsløshedsforsikring (*Nedarbo draudimo išmoka*) er en social forsikringsordning, der er obligatorisk for alle arbejdstagere. Ydelserne er indtægtsbestemte.

Følgende er berettigede til arbejdsløshedsunderstøttelse:

- Alle arbejdstagere, herunder dem, der varetager et valgembede i valgte organisationer, tjenestemænd, nationale politikere, militærpersoner, ansatte i den nationale efterforskningstjeneste og i ministeriet for national sikkerhed.
- Militærfolk, hvis de har aftjent deres oprindelige tvungne værnepligt eller en anden funktion i det nationale forsvar, eller hvis de er blevet hjemsendt fra disse tjenester efter at have aftjent mindst halvdelen af den krævede tid.
- Arbejdsløse, der har taget forældreorlov for at passe børn i alderen 1-3 år.

Betingelser for berettigelse

Betingelserne for at få udbetalt arbejdsløshedsunderstøttelse er, at:

- Du er arbejdsløs.

- Du er i den erhvervsaktive alder.
- Du ikke dagligt følger kurser i undervisningsinstitutioner.
- Du har indbetalt bidrag i en minimumsforsikringsperiode.
- Du er tilmeldt arbejdsformidlingen.
- Du er aktivt arbejdssøgende og er parat til at tage imod det tilbudte arbejde eller deltage i arbejdsmarkedspolitiske aktiveringsforanstaltninger.
- Du ikke modtager sygedagpenge og/eller moderskabs-/(faderskabs-) ydelser eller en socialforsikringspension.

Minimumsforsikringsperioden er på 18 måneder i løbet af de 3 år, der går forud for registreringen på arbejdsformidlingen. Der findes undtagelser for visse grupper af arbejdsløse, der har betalt bidrag, men som ikke har tilbagelagt den krævede socialforsikringsperiode (hvis de er blevet afskediget på arbejdsgiverens initiativ, uden at det skyldes fejl fra deres side osv.). Der findes ligeledes undtagelser for arbejdsløse, som ikke har indbetalt bidrag.

Karensperioden er 7 kalenderdage, eller i det tidsrum, hvor den tidligere ansatte får udbetalt afskedigelsesgodtgørelse, hvis arbejdsløsheden skyldes en fejl fra arbejdstagerens side, er ventetiden 3 måneder.

Arbejdsløshedsunderstøttelsen udbetales ikke, hvis personen:

- Har afvist et arbejde, som han/hun er blevet tilbudt, hvis dette svarede til personens faglige kompetence og helbredstilstand, og hvis arbejdspladsen lå i en rimelig afstand fra personens hjem.
- Uden gyldig grund har nægtet at deltage i arbejdsmarkedspolitiske aktiveringsforanstaltninger, der er fastsat i den individuelle handlingsplan.
- Uden gyldig grund har undladt at melde sig på arbejdsformidlingen inden for den fastsatte frist for at møde op til et tilbudt arbejde eller deltage i arbejdsmarkedspolitiske aktiveringsforanstaltninger.
- Har nægtet at gennemgå en helbredsundersøgelse for at få fastslået sin erhvervsegnethed.

Der træffes ingen sanktioner, hvis den arbejdsløse kan gøre gyldige lovfæstede grunde gældende (fx naturkatastrofe, ulykke, en forælders, et barns eller en ægtefælles død osv.).

Hvad dækker ordningen?

Arbejdsløshedsunderstøttelsen omfatter et fast element og et variabelt element. Det faste element udgør erstatningsindkomsten (*Valstybės remiamos pajamos*) (på 350 LTL eller 101 EUR), mens det variable element afhænger af den arbejdsløses tidligere garanterede indkomst. Den maksimale arbejdsløshedsunderstøttelse kan ikke overstige 650 LTL (188 EUR) (indtil den 31. december 2012).

Den fulde ydelse udbetales i løbet af de 3 første måneders arbejdsløshed. I de resterende måneder, indtil udbetalingen af denne ydelse ophører, reduceres det variable element med 50 pct..

Arbejdsløshedsunderstøttelsen kan udbetales sammen med de uddannelsesydelser, den arbejdsløse modtager, når han/hun deltager i en uddannelse.

Den kan ikke være mindre end den statslige indkomststøtte, men den kan heller ikke være højere end 70 pct. af den garanterede indkomst for det pågældende år (*ei-namųjų metų draudžiamosios pajamos*) fastsat af regeringen.

Den periode, arbejdsløshedsunderstøttelsen (*Nedarbo draudimo išmoka*) kan udbetales i, afhænger af antallet af arbejdsår:

- Under 25 arbejdsår: 6 måneder.
- 25-30 arbejdsår: 7 måneder.
- 30-35 arbejdsår: 8 måneder.
- Mere end 35 arbejdsår: 9 måneder.

Udbetalingen af arbejdsløshedsunderstøttelsen ophører, hvis modtageren finder lønnet beskæftigelse eller nedsætter sig som selvstændig erhvervsdrivende.

Ydelser til ældre arbejdsløse og personer på efterløn

Udbetalingerne af arbejdsløshedsunderstøttelse forlænges med to måneder for personer, der er mindre end 5 år fra pensionsalderen.

Arbejdsløse, der har været forsikret i 30 år, og som er berettigede til fuld alderspension inden for 5 år, kan ansøge om efterløn i medfør af loven om fremskyndet udbetaling af den nationale socialforsikrings alderspensioner (*Valstybinių socialinio draudimo senatvės pensijų išankstinio mokėjimo įstatymas*).

Hvordan får du adgang til arbejdsløshedsunderstøttelse?

Ansøgninger skal indgives til det lokale arbejdsformidlingskontor (*Lietuvos darbo birža*).

Forsørgelseshjælp

Hvornår har du ret til forsørgelseshjælp?

Der er to ikke-bidragspligtige hovedordninger for garanti for forsørgelseshjælp: kontantydelse og socialhjælpsydelser. Der findes også visse eksistensminimumsydelser.

Kontantydelse er indtægtsregulerede og bevilges først efter en vurdering af både indkomst og værdi af evt. ejendom. Socialhjælpsydelserne er kun pensionsafhængige.

Kontantydelse

Kontantydelse (*Piniginė socialinė parama*) ydes til familier og enlige, som ikke selv kan tilvejebringe tilstrækkelige midler. Personer, der ansøger om kontantydelse, skal først og fremmest selv tilvejebringe så stor indkomst som muligt. Kontantydelse omfatter både socialydelse (*Socialinė pašalpa*) og godtgørelse af udgifter til varme samt varmt vand og drikkevand (*Būsto šildymo išlaidų, karšto ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijos*).

Disse ydelser kan udbetales, hvis den enlige eller mindst én af ægtefællerne/samboerne arbejder, eller hvis de ikke arbejder, fordi de:

- Er fuldtidsstuderende (indtil de bliver 24 år).

- Er pensionister, personer, der er over pensionsalderen, eller handicappede.
- Plejer et handicappet eller sygt familiemedlem.
- Er tilmeldt det lokale arbejdsformidlingskontor (*Lietuvos darbo birža*) eller er registreret i en anden medlemsstats som ledige og modtager arbejdsløshedsunderstøttelse (*Nedarbo darudimo išmoka*).
- Passer et barn under tre år eller under otte år, hvis barnet efter læges anbefaling ikke går i skole eller ikke har mulighed for at komme i børnehave eller skole osv.

Socialhjælpsydelser

Formålet med socialhjælpsydelserne (*Šalpos pensija*) er at sikre en minimumslevestandard for særligt socialt udsatte, dvs. handicappede, personer, der har nået pensionsalderen, handicappede eller pensionerede mødre med flere børn og handicappede eller pensionister, der tager sig af handicappede pårørende. Socialhjælpsydelser betales til personer, der ikke har ret til ydelser via den nationale socialforsikringsfond arbejds- og socialministeriet (*Valstybinis socialinio draudimo fondo valdyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, SoDra*), eller for hvem disse ydelser er meget små.

Andre ydelser

Siden 1995 er der ikke længere blevet tildelt sociale pensioner, men de udbetales stadig til de personer, som var berettiget til dem før den 1. januar 1995. I 2004 blev de indekseret og forhøjet efter godkendelsen af socialforsikringens nye grundpension. Før ændringen i 2004 blev disse pensioner udbetalt efter satsen fra december 1994.

Befordringsgodtgørelse til personer med nedsat mobilitet

Handicappede med mobilitetsproblemer er berettigede til:

- at modtage en månedlig godtgørelse for befordringsudgifter svarende til 0,25 gange socialforsikringens grundydelse (BSB),
- en gang hvert sjette år at modtage en godtgørelse til indkøb og tilpasning af et specialkøretøj, svarende til højst 32 gange BSB.

Hvad dækker ordningen?

Kontantydelse

Sociale ydelser

Den månedlige ydelse svarer til 100 pct. af forskellen mellem den faktiske husstandsindkomst for familier eller enlige og den statsstøttede indkomst (*Valstybės remiamos pajamos*) på 350 LTL (101 EUR) pr. person om måneden for det første familiemedlem, dette gælder også i tilfælde af, at den sociale ydelse er bevilget til et barn (børn), 80 pct. for det andet familiemedlem, og 70 pct. for det tredje og alle yderligere familiemedlemmer.

Socialydelse tildeles i en periode på tre måneder fra og med den første dag i den måned, hvor ansøgningen indgives, hvis den enlige eller familiemedlemmerne var berettigede på ansøgningstidspunktet.

Socialydelsen kan fornys et ubegrænset antal gange, hvis omstændighederne ikke ændres.

Godtgørelse af udgifter til varme og varmt vand og drikkevand

En familie bør ikke være nødt til at betale mere end 20 pct. af husstandens indkomst, der overstiger den statsstøttede indkomst [dvs. 350 LTL (101 EUR)] pr. medlem af husstanden, til varme til en bolig i standardstørrelse, 5 pct. af husstandens indtægt til standardkvaliteten af varmt vand og 2 pct. af husstandens indtægt til standardkvaliteten af drikkevand.

Godtgørelsen tildeles for en periode på tre måneder fra den dag, hvor der søges om godtgørelsen.

Familier eller enlige, der ejer en bolig (lejlighed) i en bygning med flere lejligheder, og som er berettiget til godtgørelse af varmeudgifter, kan få godtgjort omkostningerne til et lån, der optages sammen med de andre ejere, til reovering (modernisering) af bygningen.

Socialhjælpsydelse

Beløbet afhænger af socialforsikringens grundpension, der fastsættes af regeringen, og en koefficient, der kan svinge mellem 0,75 og 2,0 for de forskellige grupper af modtagere (dvs. mellem 270 LTL (78 EUR) og 720 LTL (209 EUR)). Ved fastlæggelsen af støttebeløbet tages følgende faktorer i betragtning: antal fødte og opfostrede børn for mødre (fem eller derunder), den tid, der bruges på at passe en handicappet (15 år eller yngre), den handicappedes alder på den dato, hvor personen anerkendes som handicappet, og handicapgraden.

Socialydelsen tildeles fra den dag, hvor du søger om den. Ydelserne kan dog tildeles for perioden op til 12 måneder før indsendelsen af alle dokumenterne angående bevillingen af socialhjælpsydelse til kommunen.

De udbetales så længe personen er handicappet, uarbejdsdygtig enten helt eller delvist, efter pensionsalderen og indtil den pågældende persons død.

Hvordan får du adgang til forsørgelsehjælp?

Kontantydelse og socialhjælpsydelse udbetales af kommunerne, og ansøgninger indgives til dem.

Kontantydelse

Ansøgeren skal udfylde en ansøgningsformular vedrørende kontantydelse og vedlægge den krævede dokumentation for både indkomst og værdi af evt. ejendom.

Der skal træffes afgørelse om bevilling af socialydelse (*Socialinė pašalpa*) og/eller beregning og udbetaling af godtgørelse senest én måned efter datoen for modtagelse af ansøgningen og alle de krævede dokumenter i henhold til den procedure, der er fastlagt af den kommunale forvaltning.

Socialhjælpsydelse

Ansøgning og dokumentation, der indgives af ansøgere, undersøges. Der foretages ingen social undersøgelse. Der skal træffes afgørelse om bevilling af socialhjælpsydelse senest 10 arbejdsdage fra modtagelsen af ansøgningen.

Luxembourg

Kontantydelse ved sygdom – sygedagpenge

Hvornår har du ret til sygedagpenge?

Se også afsnittet om sygehjælp.

Krav

Man behøver ikke at have været forsikret i en vis periode for at få ret til ydelser ved sygdom.

Hvad dækker ordningen?

I tilfælde af uarbejdsdygtighed fortsætter din arbejdsgiver med at betale din løn indtil udgangen af den måned, hvor du har været uarbejdsdygtig i 77 dage (gennemsnitligt 13 uger). Derefter udbetaler den nationale sygekasse (*Caisse nationale de santé*) sygedagpenge (*indemnités pécuniaires de maladie*) svarende til din løn i højst 52 uger inden for en referenceperiode på 104 uger. Du skal dog fremlægge en lægeerklæring fra den læge, der behandler dig, inden for 10 uger, efter at du er blevet uarbejdsdygtig, og kontrolrådet for socialsikringen (*Contrôle médical de la sécurité sociale*) skal godkende, at der fortsat udbetales dagpenge. Du kan muligvis også få udbetalt den nedenfor beskrevne revalideringsydelse.

Begravelseshjælp

Hvis arbejdstageren eller et familiemedlem dør, udbetaler den kompetente sygekasse et fast beløb i begravelseshjælp (*indemnité funéraire forfaitaire*) til den person, der har afholdt begravelsesudgifterne, når den pågældende fremlægger regningerne og dødsattesten. For børn under 6 år udbetales halvdelen af begravelseshjælpen og for dødfødte børn en femtedel.

Hvordan får du adgang til sygedagpenge?

Udbetaling af ydelser

Når lønudbetalingen ophører, udbetales dagpengene på månedlig basis direkte af den nationale sygekasse (*Caisse nationale de santé*). Hvis du er selvstændig erhvervsdrivende, får du først sygedagpenge fra og med den første dag i den måned, der følger efter den måned, hvor du har været uarbejdsdygtig i 77 dage.

Formaliteter

Hvis du kun er uarbejdsdygtig i en eller to dage, kræves der ingen lægeerklæring, men du skal underrette din arbejdsgiver med det samme, hvis du bliver syg. Der findes en særlig blanket til oplysning af, at du er blevet uarbejdsdygtig. Blanketten består af tre sider. Senest på uarbejdsdygtighedens tredje dag skal du sende side 1 til sygekassen. Side 2 er beregnet til din arbejdsgiver. Hvis du fremsender erklæringen senere, har du først ret til sygedagpenge fra og med den dag, hvor du har afleveret erklæringen om, at du er uarbejdsdygtig.

Du skal møde op til de lægeundersøgelser, som sygekassens læge indkalder dig til. Hvis du udebliver, får du ikke længere udbetalt dagpenge.

Du har ret til 2 fridage om året pr. barn under 15 år, så du kan passe det, når det er sygt.

Du kan også ansøge om plejeorlov, hvis et familiemedlem eller din registrerede partner er uhelbredeligt syg.

Du skal underrette din arbejdsgiver om fraværet den samme dag og forelægge en lægeerklæring om, at dit barn er sygt, eller om nødvendigheden af, at du passer den døende.

Du har ret til dagpenge svarende til dem, der udbetales ved uarbejdsdygtighed.

Revalideringsforanstaltninger

Er du uarbejdsdygtig i længere tid, vil du blive indkaldt til en undersøgelse af kontrolrådet for socialsikringen (*Contrôle médical de la sécurité sociale*), der afgør, om sygeorloven skal forlænges, eller om du skal genoptage dit arbejde.

Hvis du erklæres invalid, får du tilkendt invalidepension, men din sag kan også blive forelagt for en bedriftslæge, der undersøger, om det kun er dit sidste arbejde, du ikke kan klare. Er det tilfældet, tages der skridt til at få dig i arbejde igen, enten internt i virksomheden, ved at du tilbydes en anden stilling, der svarer til dine evner, eller på arbejdsmarkedet, ved at du meldes arbejdsløs og tildeles arbejdsløshedsunderstøttelse. Du vil i begge tilfælde have ret til en godtgørelse, som svarer til forskellen mellem den tidligere og den nuværende løn, men som ikke kan overstige et vist beløb.

Hvis du ikke længere har ret til arbejdsløshedsunderstøttelse og ikke har fundet et arbejde, tildeles du midlertidig kontanthjælp svarende til invalidepension. Du skal fortsat stå til rådighed for arbejdsmarkedet.

Arbejdsløshed

Hvornår har du ret til arbejdsløshedsunderstøttelse?

Arbejdsløshedsydelser

Hvis du arbejder i Luxembourg, er du dækket af arbejdsløshedsforsikringen.

For at være berettiget til arbejdsløshedsunderstøttelse skal du:

- ufrivilligt have mistet dit arbejde,
- være arbejdsdygtig og villig til at overtage ethvert arbejde, der svarer til dine kvalifikationer,
- være mellem 16 og 64 år,
- ikke være modtager af alders- eller invalidepension eller af fuld ulykkespension (*rente accident*),
- være registreret som arbejdssøgende,
- have været beskæftiget i Luxembourg i mindst 26 uger inden for de sidste 12 måneder, før du blev arbejdsløs. Hvis du har været uarbejdsdygtig i løbet af denne periode på 12 måneder, forlænges perioden med et tilsvarende tidsrum. Det samme er tilfældet, hvis du i løbet af denne periode har aftjent værnepligt eller modtaget arbejdsløshedsunderstøttelse.

Efterløn

Den luxembourgske sociale sikringsordning giver også adgang til fire former for efterløn: solidarisk efterløn, fleksibel efterløn, efterløn i en overgangsfase og efterløn for skifteholdsarbejdere og natarbejdere.

Hvis du er ansat i en virksomhed, der er omfattet af en efterlønsordning som led i en kollektiv overenskomst eller en særlig overenskomst med arbejdsministeriet, vil du i visse tilfælde kunne gå på pension allerede 3 år før den måned, hvor du ellers ville være berettiget til enten alderspension eller førtidspension (60 år). Du skal dog være fyldt 57 år og have indgået en særlig aftale med din arbejdsgiver, hvori I aftaler, hvornår arbejdsforholdet bringes til ophør, og arbejdsgiveren forpligter sig til at udbetale efterløn til dig.

Den fleksible efterløn tildeles på de samme betingelser, hvis du går med til, at din fuldtidsstilling konverteres til en deltidsstilling.

Den efterløn, der udbetales i en overgangsfase, tildeles på samme betingelser som solidarisk efterløn. Den henvender sig til ansatte på mindst 57 år i virksomheder, der står over for en lukning eller omstrukturering, er under konkurs eller sættes under administration.

Hvis du er lønmodtager, er fyldt 57 år og kan dokumentere, at du har haft nedslidende arbejde i mindst 20 år, enten i form af skifteholdsarbejde eller fast natarbejde, vil du i visse tilfælde overgå til efterløn.

Hvad dækker ordningen?

Arbejdsløshedsydelse

Arbejdsløshedsunderstøttelsen udgør 80 pct. af din tidligere løn. Den forhøjes til 85 pct. af din løn, hvis du har børn, du forsørger. Understøttelsen kan dog under ingen omstændigheder overstige et beløb, der svarer til 2,5 gange den lovbestemte mindsteløn. Hvis du er arbejdsløs i mere end 6 måneder i en periode på 12 måneder, kan understøttelsen ikke være højere end et beløb, der svarer til to gange den lovbestemte mindsteløn.

Indtægter fra enkeltopgaver eller bibeskæftigelse fratrækkes i din understøttelse.

Du har ret til arbejdsløshedsunderstøttelse lige så længe, som du har været beskæftiget inden for de 12 måneder, der gik forud for din registrering som arbejdsløs, men ikke i mere end 12 måneder inden for en periode på 24 måneder. Er du over 50 år, kan understøttelsesperioden forlænges.

Efterløn

Når du går på efterløn, har du ret til en efterlønsydelse, der beregnes på grundlag af din gennemsnitlige bruttoløn i de sidste 3 år, før du gik på efterløn, eller på grundlag af en referenceperiode på 12 måneder, hvor der tages højde for lønudsving, hvis denne beregningsmetode er mest fordelagtig for dig.

Det første år udgør efterlønnen 85 pct. af den nævnte løn, det andet år 80 pct. og det tredje år 75 pct.. Ved fleksibel efterløn beregnes beløbet i forhold til, hvor meget arbejdstiden nedsættes.

Hvordan får du adgang til arbejdsløshedsunderstøttelse?

Formaliteter

Du skal tilmelde dig som arbejdssøgende samme dag, du bliver arbejdsløs, enten til arbejdsudviklingsdirektoratet (*Agence pour le développement de l'emploi*) eller til en af direktoratets afdelinger. Du skal ansøge om arbejdsløshedsunderstøttelse samme sted inden 2 uger efter, at du er blevet arbejdsløs.

Hvis disse formaliteter er opfyldt, vil du få udbetalt dagpenge fra og med den første dag, du blev arbejdsløs.

Hvis du melder dig arbejdsløs for sent, får du først ret til dagpenge fra den dag, hvor du tilmelder dig. Hvis du indgiver ansøgningen om arbejdsløshedsunderstøttelse for sent, vil du på begæring få udbetalt understøttelse med tilbagevirkende kraft for en periode på højst 14 kalenderdage.

Udbetaling af arbejdsløshedsunderstøttelse

Arbejdsløshedsunderstøttelsen udbetales pr. postanvisning bagud for hver uges arbejdsløshed.

Udbetaling af efterlønsydelse

Ydelsen betales i princippet af arbejdsgiveren, men hvis det ikke er muligt på grund af virksomhedsophør eller alvorlige økonomiske vanskeligheder, betales den af arbejdsmarkedetsfonden (*Fonds pour l'emploi*).

Forsørgelseshjælp

Hvornår har du ret til forsørgelseshjælp?

Garanteret mindsteindtægt

Formålet med den *garanterede mindsteindtægt* er at stille de midler til rådighed, der kræves for at sikre en rimelig levestandard, og at træffe foranstaltninger til erhvervsmæssig og social integration.

Du er berettiget til den garanterede mindsteindtægt, hvis du er mindst 25 år, har lovligt ophold i Luxembourg (og har boet i Luxembourg i mindst fem af de seneste tyve år, medmindre du er statsborger i et EU- eller EØS-land, schweizisk statsborger, flygtning eller statsløs) og opfylder visse indtægtsmæssige betingelser.

Garanteret mindsteindtægt til svært handicappede

Du har ret til den garanterede mindsteindtægt til svært handicappede (*revenu pour personnes gravement handicapées*), hvis:

- du er fyldt 18 år, og
- din arbejdsevne er nedsat med mindst 30 pct. som følge af en fysisk, mental, sensorisk eller psykisk lidelse og/eller på grund af psykosociale van-

skeligheder, der forværrer denne lidelse (du skal have pådraget dig denne lidelse, inden du fylder 65 år), og

- dit helbred er så dårligt, at ethvert arbejde må frarådes, eller dine arbejds-kompetencer er så nedsat, at det vil være umuligt at beskæftige dig på en almindelig arbejdsplads eller i et miljø, der er tilpasset dine behov, og
- du har ret til at opholde dig i Luxembourg, har bopæl i landet og faktisk opholder dig der.

Uanset de første tre punkter kan du ligeledes gøre krav på ydelser til svært handi-cappede, hvis du er anerkendt som handicappet arbejdstager, og du af årsager, som du ingen indflydelse har på, ikke udøver lønnet beskæftigelse, og dine indtægter er lavere end de ydelser, der tilkendes svært handicappede.

Hvad dækker ordningen?

Den garanterede mindsteindtægt består enten af en integrationsydelse (*indemnité d'insertion*) eller en tillægsydelse (*allocation complémentaire*), der har til formål at udligne forskellen mellem den højeste garanterede mindsteindtægt og samtlige res-sourcer, som husstanden råder over.

Størrelsen af den garanterede mindsteindtægt (*revenu minimum garanti*) afhænger af husstandens sammensætning.

Det er muligt at modtage børnetilskud sammen med den garanterede mindsteind-tægt.

Hvordan får du adgang til forsørgelseshjælp?

Garanteret mindsteindtægt

Tillægsydelser tildeles i administrativt regi. Integrationsforanstaltninger iværksæt-tes som led i en integrationskontrakt (*contrat d'insertion*). Bistandskontoret i den kommune, hvor ansøgeren bor, og den nationale solidaritetsfond (*Fonds national de solidarité*) behandler ansøgninger om ydelser. Tillægsydelsen gives enten af bi-standskontoret i den kommune, hvor ansøgeren bor, eller af den nationale solidari-tetsfond. Integrationsydelsen tilkendes af den nationale solidaritetsfond.

Garanteret mindsteindtægt til svært handicappede

Ansøgninger om den garanterede mindsteindtægt til svært handicappede sendes til et lægeudvalg under arbejdsudviklingsdirektoratet (*Agence pour le développement de l'emploi*). Ydelsen tilkendes af den nationale solidaritetsfond.

Malta

Kontantydelse ved sygdom – sygedagpenge

Hvornår har du ret til sygedagpenge?

Der betales sygedagpenge til arbejdstagere og selvstændige erhvervsdrivende. For at få ret til sygedagpenge skal forsikringstageren have bidraget i 50 uger og have bidraget eller have fået krediteret bidrag i 20 uger i løbet af to år før det år, hvor der anmodes om dagpenge.

Hvad dækker ordningen?

Ydelsens størrelse afhænger af antallet af arbejdsdage i en normal arbejdsuge, dog højst seks dage. Sætserne er:

- 18,57 EUR om dagen for en enlig forsørger eller en gift person, der forsørger en ægtefælle uden fuldtidsarbejde.
- 12,01 EUR for alle andre.

Dagpengene udbetales fra den fjerde dags uarbejdsdygtighed i højst 156 dage om året eller højst 312 dage om året i tilfælde af alvorlig operation eller alvorlige skader (som ikke er arbejdsbetingede) eller alvorlig sygdom, der kræver en langvarig behandling, før arbejdet kan genoptages. Man kan højst få dagpenge i 468 dage i løbet af to år. Det samlede antal dage med dagpenge kan under ingen omstændigheder overstige det samlede antal bidrag, den pågældende har betalt siden sin optagelse i ordningen. Arbejdsgiveren betaler forskellen mellem lønnen og dagpengene, hvis disse er lavere.

For arbejdsløse udbetales sygedagpengene på grundlag af en 6-dagesuge i en sygdomsperiode under arbejdsløshed.

Hvordan får du adgang til sygedagpenge?

Uarbejdsdygtighedserklæringen skal bekræftes af forsikringstagerens egen læge. Uarbejdsdygtighed skal attesteres af en praktiserende læge allerede på den første sygedag. Patienten undersøges herefter af den praktiserende læge hver uge, hvis sygemeldingen er i mere end en uge. Hvis der udbetales sygedagpenge i mere end 60 dage, undersøges tilfældet af amtets lægeudvalg.

Arbejdsgiveren udbetaler en fuld løn (eller halv løn) i det samlede antal fulde sygedage (eller halve sygedage), arbejdstageren maksimalt har ret til i henhold til arbejdsretten eller den individuelle overenskomstaftale.

Derefter udbetales ydelsen ugentligt af det offentlige gennem arbejdsgiveren.

Arbejdsløshed

Hvornår har du ret til arbejdsløshedsunderstøttelse?

Arbejdsløshedsunderstøttelse betales under såvel den bidragspligtige som den ikke-bidragspligtige ordning.

Der udbetales arbejdsløshedsunderstøttelse til ledige, som har bidraget i 50 uger eller har bidraget og har fået krediteret bidrag i 20 uger i løbet af året forud for ansøgningen om understøttelse.

Under den ikke-bidragspligtige ordning udbetales en særlig indtægtsbestemt arbejdsløshedsydelse til husstandsforsørgeren i stedet for arbejdsløshedsunderstøttelse. Der udbetales indtægtsbestemt arbejdsløshedsbistand til husstandsforsørgeren.

Hvad dækker ordningen?

Arbejdsløshedsunderstøttelsen er på 11,26 EUR pr. dag for en enlig forsørger eller en gift person med en ægtefælle uden fuldtidsarbejde og 7,37 EUR pr. dag for øvrige personer. Den udbetales fra første ledighedsdag og i højst 156 dage. Ud over denne maksimumsfrist kan den ledige ikke længere få ydelsen uden på ny at have arbejdet i 13 uger.

Den særlige arbejdsløshedsydelse er på 18,92 EUR pr. dag for en enlig forsørger eller en gift person med en ægtefælle uden fuldtidsarbejde og 12,35 EUR pr. dag for øvrige personer. Den udbetales fra første ledighedsdag og i højst 156 dage. Ud over denne maksimumsfrist kan den ledige ikke længere få ydelsen uden på ny at have arbejdet i 13 uger. Der kan under ingen omstændigheder udbetales dagpenge i et antal dage, der overstiger det samlede bidrag, den ledige har betalt, siden den pågældende blev omfattet af den sociale sikringsordning.

Arbejdsløshedsbistand udbetales med en sats, der varierer efter indtægtsforhold og husstandssammensætning.

Hvordan får du adgang til arbejdsløshedsunderstøttelse?

Alle kontantydelse forvaltes af den sociale sikringsstyrelse (*Dipartiment tas-Sigurtà Soċjali*) Man kan søge om enhver ydelse gennem alle sikringsstyrelsens 24 distriktskontorer (22 på Malta og 2 på søsterøen Gozo).

Ansøgeren skal være registreret som arbejdsløs og skal være arbejdsdygtig og til rådighed for arbejdsmarkedet. Understøttelsen dækker seks dage pr. uge.

Forsørgelseshjælp

Hvornår har du ret til forsørgelseshjælp?

Der udbetales indtægtsbestemt social bistand til forsørgeren.

Hvad dækker ordningen?

Enlige forsørgere behandles som en familie og har ret til social bistand (*Għajnuna Soċjali*) og børnetilskud (*Allowance tat-Tfal*). Social bistand udgør 95,43 EUR om ugen for én person plus yderligere 8,15 EUR for hvert yderligere medlem af husstanden. Børnetilskuddet udgør den højeste sats.

Beløbet afhænger af indtægtsniveauet og antallet af personer i husstanden. Hvis der er børn, som er i beskæftigelse eller driver selvstændig virksomhed, betragtes de ikke som en del af husstanden ved vurdering af rettigheder. Indtægtsloftet svarer til

ovenstående satser for social bistand. De månedlige beløb for husstande uden anden indtægt er fx:

- Enlige: 413,53 EUR.
- Par uden børn: 448,85 EUR.
- Par med ét barn: 484,17 EUR.
- Par med to børn: 519,48 EUR.
- Par med tre børn: 554,80 EUR.
- Eneforsørgere med ét barn: 448,85 EUR.
- Eneforsørgere med to børn: 484,17 EUR.

Tilskuddet udbetales på ubestemt tid, så længe betingelserne er opfyldt. Der udbetales andre indtægtsbestemte sociale bistandsydelse afhængig af de forskellige sociale behov, herunder boligstøtte og ydelser til løbende udgifter.

Hvordan får du adgang til forsørgelsehjælp?

Alle kontantydelse forvaltes af den sociale sikringsstyrelse (*Dipartiment tas-Sigurtà Soċjali*) Man kan søge om enhver ydelse gennem alle sikringsstyrelsens 24 distriktskontorer (22 på Malta og 2 på søsterøen Gozo).

Nederland

Kontantydelse ved sygdom – sygedagpenge

Hvornår har du ret til sygedagpenge?

Ret til sygedagpenge i forsikringsperioden

Ifølge civilretten er arbejdsgiveren forpligtet til fortsat at betale den sygemeldte arbejdstager mindst 70 pct. af den pågældendes løn under de første to års sygdom. For personer, der ikke (længere) har en arbejdsgiver er loven om sygeforsikring er sikkerhedsforanstaltning. Efter en periode på to år kan man være berettiget til en WIA-ydelse

Arbejdstageren har ret til sygedagpenge, når arbejdsforholdet afsluttes den første sygedag eller under perioden med obligatorisk lønudbetaling. Dagpengene udbetales fra arbejdsforholdets ophør efter en karenperiode på mindst 2 dage. Der er to mulige situationer: en person, som har en arbejdsgiver, er dækket af sin arbejdsgiver, som betaler løn i op til to år. Hvis en person har en kontrakt for en fastsat periode, arbejder via et rekrutterings- og vikarbureau (uitzendkracht) eller modtager arbejdsledelsesunderstøttelse og bliver syg, optræder UWV som arbejdsgiver, og udbetaler sygedagpengene.

Retten til sygedagpenge udløber under alle omstændigheder den første dag i den måned, hvor du fylder 65 år, eller hvis du ikke længere er syg.

Ret til sygedagpenge efter forsikringens ophør

Under visse betingelser kan en sygdom, der meddeles mindst én måned efter forsikringens ophør, stadig give ret til dagpenge.

Hvad dækker ordningen?

Arbejdstageren modtager (mindst) 70 pct. af sin løn i de første to sygeår. Arbejdsgiveren udbetaler fortsat løn til lønmodtageren indtil den 104. sygdomsuge, men aldrig efter arbejdskontraktens udløb.

Den maksimale dagløn, der medregnes, udgør 193,09 EUR. Denne procentdel kan med ministerens godkendelse hæves af arbejdsmarkedets parter i de kollektive aftaler mellem arbejdsgivere og ansatte. Hvis 70 pct. af din dagløn ligger under det sociale minimum, kan du ansøge om en supplerende indtægtsbestemt ydelse i henhold til loven om supplerende ydelser (*Toeslagenwet, TW*).

Hvordan får du adgang til sygedagpenge?

Arbejdstagere, der har ret til sygedagpenge, skal meddele deres sygdom eller sørge for meddelelse heraf hurtigst muligt (og senest den anden sygedag), så snart den pågældende er nødt til at standse arbejdet eller ikke kan gå på arbejde på grund af sin sygdom. Arbejdsgiveren underretter arbejdstageren om de gældende regler for meddelelse. Arbejdstageren skal give mulighed for kontrol. Han skal i princippet befinde sig i sit hjem på de tidspunkter, der er angivet i kontrolreglerne.

Arbejdstagere, som anmoder om sygedagpenge, og hvor en sygeforsikringsinstitution således skal bekræfte uarbejdsdygtigheden, skal overholde det forsikringsforvaltningsinstitutet (UWV).

Arbejdsløshed

Hvornår har du ret til arbejdsløshedsunderstøttelse?

Hvis du mister dit arbejde i Nederlandene, har du ret til arbejdsløshedsunderstøttelse i henhold til arbejdsløshedsloven (*Werkloosheidswet, WW*). For at være berettiget til arbejdsløshedsunderstøttelse skal du opfylde visse betingelser:

- Du skal have mistet mindst fem arbejdstimer (og tilsvarende løn) som arbejder om ugen (arbejdstagere med under 10 arbejdstimer om ugen skal have mistet halvdelen af disse timer).
- Du skal være til rådighed for det nederlandske arbejdsmarked.
- Du skal have arbejdet mindst én dag om ugen i mindst 26 af de 36 uger, der går umiddelbart forud for din første arbejdsløshedsdag (ugebetingsen).

Hvis du opfylder disse betingelser, har du ret til arbejdsløshedsunderstøttelse, medmindre:

- Du har ret til en ydelse for fuldstændig tab af arbejdsevne.
- Du er mindst 65 år.
- Du bor eller har bopæl uden for Nederlandene.
- Du er i fængsel.
- Du befinder dig i enkelte andre særlige situationer.

Hvis du ikke opfylder betingelserne for at modtage en arbejdsløshedsydelse eller ikke længere har ret til ovennævnte ydelser, kan du under visse betingelser få udbetalt en indkomstydelser fra den kommune, hvor du er bosat. Denne ydelses størrelse fastsættes i forhold til dine familieforhold og dine ressourcer samt din eventuelle partners ressourcer.

Hvis du er berettiget til arbejdsløshedsunderstøttelse, har du visse forpligtelser:

- Du skal registrere dig rettidigt hos forsikringsforvaltningsinstitutet (UWV).
- Du skal aktivt søge beskæftigelse og acceptere et passende arbejde.
- Du skal underrette UWV om aktiviteter, som fx ansøgninger og arbejde.

Hvis du ikke opfylder disse forpligtelser, standses udbetalingen af ydelsen, eller der pålægges andre sanktioner.

Hvad dækker ordningen?

Du modtager 75 pct. af den seneste dagløn (som er fastlagt til et maksimum) i de første to måneder og derefter 70 pct.

Ydelsen er tidsmæssigt begrænset. En person, der kun opfylder kravet vedrørende uger, modtager ydelser i en periode på højst tre måneder. En person, der også opfylder kravet vedrørende år, modtager ydelser i så mange måneder som antallet af måneder i beskæftigelse, dog højst 38 måneder. Du opfylder kravet vedrørende år,

hvis du har fået udbetalt løn for mindst 52 dage i mindst fire år i løbet af de sidste fem år forud for det år, hvor du blev arbejdsløs.

Hvis din ydelse er mindre end mindstelønnen (*sociaal minimum*), kan du i visse tilfælde ansøge om en supplerende ydelse i henhold til loven om supplerende ydelser (*Toeslagenwet*). Ydelsen ophører under alle omstændigheder den dag du fylder 65. Du kan på det tidspunkt som hovedregel få udbetalt alderspension.

Hvordan får du adgang til arbejdsløshedsunderstøttelse?

For at få arbejdsløshedsunderstøttelse skal du indgive en ansøgning til UWV, hvor du også skal tilmelde dig som arbejdssøgende.

Forsørgelseshjælp

Hvornår har du ret til forsørgelseshjælp?

Loven om supplerende ydelser

Loven om supplerende ydelser (TW) sikrer en garanteret minimumsindkomst for visse ydelsesmodtagere, hvis indkomstniveau ligger under det sociale minimum. TW-loven sikrer en supplerende ydelse, der svarer til forskellen mellem den aktuelle indkomst og det sociale minimum.

Ydelsen kan udbetales som supplement til sygedagpenge, arbejdsløshedsunderstøttelse, invaliditetsydelser for lønmodtagere og selvstændige samt til ydelser ved graviditet, barsel, adoption og værgemål.

Du kan få udbetalt en supplerende ydelse i følgende tilfælde:

- Hvis du er gift (eller har en samlever) og husstandsindkomsten ligger under mindstelønnen.
- Hvis du er enlig forsørger for et barn på under 18 år og husstandsindkomsten udgør mindre end 90 pct. af mindstelønnen.
- Hvis du bor alene og har en indkomst på under 70 pct. af mindstelønnen.

Loven om bistand i forbindelse med unge handicappedes invaliditet (*Wajong*)

Denne lov giver mulighed for at yde unge handicappede og studerende med et tidligt udviklet handicap bistand i forbindelse med at finde og beholde lønnet beskæftigelse. Unge handicappede kan desuden ansøge om en supplerende ydelse for at supplere deres indtægt fra beskæftigelse.

I henhold til loven har du ret til denne støtte og/eller ydelse, hvis du på din 17. fødselsdag ikke er i stand til at tjene mere end 75 pct. af den løn, som en rask person med samme uddannelse og arbejds erfaring tjener (*maatman*). Du har i nogle tilfælde også ret til denne støtte og/eller ydelse, hvis du er under 30 år og ikke kan tjene mere end 75 pct. af den løn, som en rask person med samme uddannelse og arbejds erfaring tjener (*maatman*) under uddannelse, og dette efter afslutningen af dine studier vil forhindre dig i at udøve et erhverv fuldt ud. Du skal have været studerende i mindst seks måneder i året, inden du blev handicappet.

Du mister retten til *Wajong-ydelser*, når du fylder 65, eller hvis tjener mere end 75 pct. af, hvad en rask person med samme uddannelse og arbejds erfaring (*maatman*) tjener.

Du kan få udbetalt en *Wajong-ydelse*, hvis det fastslås, at du ikke kan nå op på at tjene 75 pct. af, hvad en rask person med samme uddannelse og arbejds erfaring (*maatman*) tjener, i mindst 52 uger i træk. Der er således en karensperiode på et år. Heri indregnes sygdomsperioder på 4 uger i træk.

Efter venteperioden må du stadig ikke være i stand til at tjene mere end 75 pct. af lønnen for "*maatman*". Selv hvis dette ikke er tilfældet, og du 4 uger efter karensfristens udløb ikke kan tjene mere end 75 pct. af, hvad en *maatman* tjener, bevarer du retten til ydelsen.

Social bistand

Som sikkerhedsnet sikrer loven om arbejde og social bistand (*Wet Werk en Bijstand, WWB*) en mindeindtægt til alle med fast bopæl i Nederlandene, som ikke har tilstrækkelige midler til at forsørge sig selv. Bistandsydelsen hjælper dig til at klare dig, indtil du finder et arbejde. Du skal gøre alt, hvad der står i din magt, for at kunne forsørge dig selv igen, og du er forpligtet til at tage imod arbejde, der er generelt accepteret. Hvis du ikke er i stand til at få arbejde, kan de lokale myndigheder, hvor du har ansøgt om socialydelse, og/eller en genindslutningsvirksomhed hjælpe dig med at finde arbejde eller en uddannelse. En person, der bor alene og har boligudgifter, er i princippet berettiget til en social bistandsydelse på 70 pct. af mindstelønnen.

WWB er nærmere beskrevet i MISSOC-tabellerne.

Hvad dækker ordningen?

Loven om supplerende ydelser

Loven om supplerende ydelser (TW) supplerer lønnen i alle arbejdstagerforsikringsordninger, hvis ydelsen er under det sociale minimum (70 pct. af mindstelønnen), og når arbejdsgiveren i løbet af det andet sygdomsår fortsat udbetaler 70 pct. af lønnen, hvilket kan føre til, at lønmodtagerens indkomst ligger under det sociale minimum.

Loven om bistand i forbindelse med unge handicappedes invaliditet (Wajong)

Ydelsesbeløbet afhænger af din alder og lønindtægt. Ordningen er udformet, så unge handicappede selv tjener så stor en del af deres indtægt som muligt, og det tilstræbes generelt at gøre det attraktivt og givtigt at arbejde. *Wajong*-ydelsen tilpasses ændringer i situationen. Hvis en persons helbred, job eller løn ændres, justeres ydelsen. Derfor vurderer forsikringsforvaltningsinstituttet (UWV) løbende situationen.

Wajong-ydelse udbetales i den periode, hvor du er uarbejdsdygtig, og udbetalingen ophører, når du fylder 65. UWV kan indkalde dig til en fornyet vurdering af din invaliditetsgrad.

Hvordan får du adgang til forsørgelseshjælp?

Loven om supplerende ydelser

Ydelsen udbetales af forsikringsforvaltningsinstituttet *UWV*. Du har 10 uger til at indsende din ansøgning, efter at du er blevet erklæret berettiget til at modtage den. Ansøgninger om et supplement til alle støtteordninger skal indgives til forsikringsforvaltningsinstituttet (UWV Werkbedrijf).

Loven om bistand i forbindelse med unge handicappedes invaliditet (Wajong)

Hvis du er blevet (delvist) handicappet inden din 17. fødselsdag, kan du ansøge om *Wajong* hos UWV fire måneder, inden du fylder 18 år.

Hvis du er blevet (delvist) handicappet under dine studier, og du ikke er fyldt 30 år, kan du ansøge om *Wajong* inden for otte måneder, efter at du blev handicappet.

Polen

Kontantydelse ved sygdom – sygedagpenge

Hvornår har du ret til sygedagpenge?

Sygeforsikringen sikrer, at en forsikret eller et familiemedlem kan få kontantydelse ved sygdom eller ved barsel.

Sygeforsikringen giver ret til følgende ydelser: sygedagpenge, rehabiliteringsydelser, kompensationsydelser, barselsydelser og børnepasningsydelser.

Sygedagpenge (Zasilek chorobowy)

Sygedagpenge er en basisydelse, der udbetales af sygeforsikringen. Enhver forsikret, der bliver syg, mens sygeforsikringen er gældende, er berettiget til sygedagpenge fra den 34. sygedag (eller fra den 15. sygedag, hvis den pågældende er fyldt 50 år). Den forsikrede er berettiget til sygedagpenge efter 30 sammenhængende forsikringsdage, hvis den pågældende er obligatorisk forsikret, eller efter 180 sammenhængende forsikringsdage, hvis den pågældende er frivilligt forsikret.

Følgende forsikrede har ret til sygedagpenge fra den første forsikringsdag:

- Elever, der har gennemført en gymnasial eller en højere uddannelse, og som er dækket af en sygeforsikring, eller som har tegnet en sygeforsikring senest 90 dage efter endt uddannelse.
- Personer, hvis uarbejdsdygtighed skyldes en ulykke på vej til og fra arbejde.
- Personer, der har været dækket af en obligatorisk sygeforsikring i mindst 10 år.
- Parlamentsmedlemmer eller senatorer, der højst 90 dage efter deres embedes ophør har tegnet en sygeforsikring.

Sygedagpengene tildeles på grundlag af en lægeklæring, der bekræfter den midlertidige uarbejdsdygtighed. Lægeklæringen skal udfyldes på ZLA-skemaet fra ZUS.

Børnepasningsydelse (Zasilek opiekuńczy)

Børnepasningsydelser udbetales til alle forsikrede, der er fritaget fra en forpligtelse til at udføre deres arbejdsopgaver fordi de personligt tager sig af et barn under 8 år ved godt helbred, et sygt barn under 14 år eller et andet sygt familiemedlem. Følgende personer betragtes som børn: en arbejdstagers eller dennes ægtefælles børn, hans/hendes/deres adoptivbørn og andre børn, som arbejdstageren eller dennes ægtefælle har forsørgerpligt over. Udtrykket "familiemedlem" dækker over: en ægtefælle, forældre, svigerforældre, bedsteforældre, børnebørn, søskende og børn over 14 år, hvis de bor sammen med den forsikrede i plejeperioden.

Moderen og faderen er begge berettiget til ydelsen, men den kan kun udbetales til en af forældrene, nemlig den, der ansøger om udbetaling af ydelsen i en bestemt periode. Ydelsen gives kun, hvis der ikke er andre personer i husstanden, der kan passe barnet eller det syge familiemedlem. Sådanne personer omfatter bl.a.: personer, der er erklæret 100 pct. uarbejdsdygtige, syge personer, personer, der er fysisk

eller psykisk handicappede på grund af alder, personer, der driver en gård, eller som udfører anden økonomisk aktivitet, der betyder, at de ikke frit kan disponere over deres tid.

Rehabiliteringsydelse (Zasilek rehabilitacyjny)

Forsikrede, der ikke længere har ret til sygedagpenge, men som stadig er uarbejdsdygtige, kan få rehabiliteringsydelse. Ydelsen kan opnås, indtil den pågældende igen er arbejdsdygtig, dog højst i 12 måneder. Det er den kompetente ZUS-afdeling, der tildeler ydelsen på grundlag af en vurdering foretaget af en læge, som er godkendt af ZUS.

Kompensationsydelse (Zasilek wyrównawczy)

Der kan kun udbetales en kompensationsydelse til forsikrede arbejdstagere. Den gives til personer, hvis månedsløn er nedsat, fordi de er i gang med en erhvervs-mæssig revalidering. Nødvendigheden af en sådan revalidering vurderes af centeret for arbejdsmedicin i den pågældende region (*województwo*) eller af en læge, der er godkendt af ZUS.

Hvad dækker ordningen?

Sygedagpenge

I de første 33 dage er arbejdstageren berettiget til løn fra arbejdsgiveren. Sygedagpengene udbetales i alle de dage, man er uarbejdsdygtig, inklusive feriedage. Den svarer til 1/30 af månedslønnen. Dagpengene udbetales i uarbejdsdygtighedsperioden. Denne periode kan ikke overstige 182 dage, eller 270 dage, hvis uarbejdsdygtigheden skyldes tuberkulose eller er indtrådt under svangerskab.

Sygedagpengene kan udgøre helt op til 80 pct. af beregningsgrundlaget og op til 70 pct. af beregningsgrundlaget ved hospitalsophold. Hvis uarbejdsdygtigheden skyldes en arbejdsulykke eller en erhvervs sygdom, hvis den opstår under svangerskabet eller hvis den udspringer af et behov for at gennemgå helbredsundersøgelser som celle-, vævs- eller organ donor, udgør ydelsen 100 pct. af beregningsgrundlaget (også under hospitalsopholdet).

Børnepasningstilskud

Børnepasningsydelsen udbetales i hele den periode, hvor den forsikrede personligt tager sig af barnet, dog højst 60 dage pr. kalenderår hvis plejen gives til et barn under 8 år eller et sygt barn under 14 år, og højst 14 dage pr. kalenderår for et barn over 14 år eller et andet sygt familiemedlem. Den samlede ydelsesperiode for pleje af børn eller andre familiemedlemmer af forskellige grunde, uanset hvor mange familiemedlemmer, der har behov for pleje, kan ikke overstige 60 dage pr. kalenderår. Ydelsen kan udgøre helt op til 80 pct. af beregningsgrundlaget. For arbejdstagere svarer ydelsen til gennemsnitslønnen i de sidste 12 måneder inden uarbejdsdygtigheden indtrådte.

Rehabiliteringsydelse

Rehabiliteringsydelsen udgør op til 90 pct. af beregningsgrundlaget i de første 90 dage, ydelsen modtages, og 75 pct. af beregningsgrundlaget i den resterende perio-

de. Hvis uarbejdsdygtigheden skyldes en arbejdsulykke eller en erhvervssygdom, eller hvis den indtræder under graviditet, udgør ydelsen 100 pct. af beregningsgrundlaget for sygedagpengene.

Kompensationsydelse

Kompensationsydelsen udbetales i den periode, hvor den pågældende er under revalidering, dog højst i 24 måneder. Ydelsens størrelse svarer til forskellen mellem den gennemsnitlige månedsløn 12 måneder før rehabiliteringens start og den nedsatte månedsløn.

Hvordan får du adgang til sygedagpenge?

En sygekasselæge attesterer uarbejdsdygtigheden fra den første sygedag. En godkendt socialsikringslæge foretager i nogle tilfælde en fornyet undersøgelse.

Den forsikrede skal i henhold til loven indgive en lægeattest til bidragsbetaleren senest syv dage fra den dato, attesten blev modtaget. Hvis denne forpligtelse ikke overholdes, nedsættes sygedagpengene og plejeydelsen med 25 pct. fra og med den ottende dag efter modtagelse af attesten.

Arbejdsløshed

Hvornår har du ret til arbejdsløshedsunderstøttelse?

I Polen skal alle være tilsluttet den offentlige arbejdsløshedsforsikring. Forsikringen dækker både arbejdstagere og selvstændige. Selvstændige erhvervsdrivende betaler selv bidragene til arbejdsfonden, hvorimod arbejdstagernes bidrag indbetales til arbejdsfonden af arbejdsgiveren alene. For at være dækket af en arbejdsløshedsforsikring skal man mindst have en månedsløn, der svarer til mindstelønnen.

En ledig opnår ret til dagpenge 7 dage efter registrering hos arbejdsformidlingen i distriktet (*poviat*), såfremt:

- der ikke er nogen job- eller undervisningstilbud, tilbud om praktik eller uddannelsespraktik hos en arbejdsgiver eller i forbindelse med offentlige arbejder, den ledige kan få, og
- den ledige har arbejdet i mindst 365 dage i løbet af de 18 måneder, der gik forud for registreringen som ledig, og den pågældende modtog en løn, der ikke er lavere end den mindsteløn, hvoraf der skal indbetales bidrag til arbejdsfonden, eller den pågældende kan opfylde betingelserne ved at dokumentere en anden periode, der giver ham/hende ret til arbejdsløshedsunderstøttelse (*zasilek dla bezrobotnych*).

Efterløn (*Świadczenie przedemerytalne*)

Efterløn ydes til personer, der er blevet afskediget og ikke opfylder betingelserne for at få pension. Enhver person, der næsten har nået pensionsalderen og er blevet afskediget uden egen skyld, har ret til efterløn. Der kan også bevilges efterløn til en ledig, der:

- Har fået arbejdsløshedsunderstøttelse i mindst 6 måneder og stadig er registreret som ledig ved udløbet af denne periode.

- Mens han fik arbejdsløshedsunderstøttelse, ikke uden gyldig grund afslog et jobtilbud, en anden erhvervsmæssig beskæftigelse, et arbejde med løntilskud eller et arbejde i den offentlige sektor.
- Har ansøgt om efterløn inden for den lovbestemte frist.

Hvad dækker ordningen?

Bruttogrundbeløbet for arbejdsløshedsunderstøttelse er i øjeblikket 794,20 PLN (188 EUR) om måneden i en periode på tre måneder og derefter 623,60 PLN (148 EUR). En ledig, der kun kan dokumentere en periode, der giver ret til arbejdsløshedsunderstøttelse, på under 5 år, er berettiget til en ydelse på 80 pct. af grundbeløbet. En ledig, der kan dokumentere en periode, som giver ret til arbejdsløshedsunderstøttelse, på mindst 20 år, er berettiget til en ydelse på 120 pct. af grundbeløbet.

Hvor længe der kan udbetales arbejdsløshedsunderstøttelse, afhænger især af ledighedsprocenten i det område, hvor den ledige bor, og kan være en periode på enten seks eller 12 måneder, dvs.:

- Seks måneder i områder med en ledighedsprocent på under 150 pct. af landsgennemsnittet.
- 12 måneder i områder med en ledighedsprocent på over 150 pct. af landsgennemsnittet, eller i tilfælde hvor ansøgeren har været forsikret i 20 år og er over 50 år, eller hvor ansøgerens ægtefælle er arbejdsløs, ikke er berettiget til nogen ydelser, og de har forsørgerpligt over mindst ét barn under 15 år.

Hvordan får du adgang til arbejdsløshedsunderstøttelse?

Ansøgere skal tilmelde sig arbejdsformidlingen som ledige. Der er en venteperiode på syv kalenderdage.

Ledige, der ikke er enige i afgørelsen om tildeling af arbejdsløshedsunderstøttelse, kan indgive klage til en ret i en højere instans i op til 14 dage efter, at der er givet meddelelse om afgørelsen.

Efterløn tildeles på grundlag af den indsendte ansøgning. Der skal indsendes ansøgning til den afdeling af ZUS, hvor den ledige er bosiddende. Ansøgeren kan klage over pensionskassens afgørelse på samme måde som for alders- og invalidepension.

Forsørgelseshjælp

Hvornår har du ret til forsørgelseshjælp?

Loven om socialhjælp giver adgang til særlige ikke-bidragspligtige kontantydelse til enkeltpersoner og familier, hvis indkomst ikke overstiger mindeindtægten.

Hvad dækker ordningen?

Tilbuddet om socialhjælp omfatter bl.a. kontantydelse, naturalydelse og socialt arbejde. Socialhjælpens grundydelse omfatter:

- En indkomstsupplerende varig ydelse (*zasilek stały*) til personer, der er tolt uarbejdsdygtige som følge af alder eller handicap.

- En periodisk ydelse (*zasitek okresowy*) til enkeltpersoner og familier uden nogen form for indkomst, eller hvis indkomst ligger under lovkravet, og hvis kontante midler ikke er tilstrækkelige til at opfylde deres basale behov. Ydelsen giver enkeltpersoner og familier mulighed for at opretholde retten til eller blive berettiget til ydelser fra andre sociale sikringsordninger i tilfælde af kronisk sygdom, handicap eller ledighed.
- En ydelse ved særlige behov (*zasitek celowy*) og en særlig personlig ydelse er engangsydelser til enkeltpersoner eller familier, så de kan opfylde særlige basale behov.
- Ydelse og lån med henblik på at opnå økonomisk uafhængighed.
- Hjælp til plejefamilier.
- Hjælp til at opnå selvstændighed og fortsætte uddannelse.
- En kontantydelse til flygtninge med henblik på at dække deres leveomkostninger og udgifter til polsk sprogundervisning.

Socialhjælp omfatter også naturalydelser i form af billigere billetter, bidrag til sygeforsikring, begravelseshjælp og særlig rådgivning.

Hvordan får du adgang til forsørgelseshjælp?

Naturalydelser forvaltes af centrale og lokale institutioner i samarbejde med organisationer, som fx fonde, sammenslutninger, den katolske kirke, andre kirker og religiøse grupper, fagforeninger, arbejdsgivere samt fysiske og juridiske personer. Kontantydelse forvaltes og udbetales via de lokale socialhjælpscentre.

Portugal

Kontantydelse ved sygdom – sygedagpenge

Hvornår har du ret til sygedagpenge?

Hvis du er forsikret og er fuldstændig uarbejdsdygtig, og det ikke skyldes en arbejdsulykke eller erhvervssygdom, kan der i visse tilfælde udbetales sygedagpenge. Du er automatisk dækket, hvis du er arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende.

Du skal have haft lønnet arbejde i mindst 6 måneder med eller uden afbrydelser for at være berettiget til sygedagpenge. Beskæftigelseskravet om mindst 12 dages lønnet arbejde inden for de seneste 4 måneder før uarbejdsdygtighedens indtræden skal også være overholdt. Arbejdsgiveren har ikke pligt til at udbetale sygedagpenge.

Hvad dækker ordningen?

Kontantydelse ved sygdom – sygedagpenge

Der er en karenstid på tre dage regnet fra det tidspunkt, hvor du bliver uarbejdsdygtig. Sygedagpenge udbetales som regel fra og med den fjerde dag. Sygedagpenge udbetales fra den første dag i tilfælde af hospitalsbehandling og ambulante kirurgi, sygdom, der startede, mens du modtog forældredrydelse (*subsídio parental*), og uarbejdsdygtighed som følge af tuberkulose.

Sygedagpengenes størrelse afhænger af, hvor længe du som modtager er syg, og hvad du fejler. De svarer til 55 pct. af gennemsnitsdaglønnen i de 6 måneder, der går forud for den næstsidste måned før uarbejdsdygtighedens indtræden, når du er midlertidigt uarbejdsdygtig i højst 30 dage, og til 60 pct. i tilfælde af midlertidig arbejdsudygtighed fra 31 til 90 dage og 70 pct. af denne løn, hvis du er uarbejdsdygtig i over 90 og højst 365 dage.

Hvis du er uarbejdsdygtig i mere end 365 sammenhængende dage, hæves dagpengene til 75 pct. af lønnen. I tilfælde af tuberkulose svarer dagpengene til 80 pct. eller op til 100 pct. af lønnen afhængigt af husstandens sammensætning. Beløbet er lavere, hvis den forsikrede har forsørgerpligt over for op til to personer, og højere, hvis den forsikrede har forsørgerpligt over for mere end to personer.

Taksterne på 55 pct. og 60 pct. øges med 5 pct. i tilfælde af at referencelønnen ikke overstiger 500 EUR, hvis den forsikrede har tre eller flere børn under 16 år, som han forsørger, eller under 24, hvis de modtager børnetilskud, eller hvis den forsikrede har forsørgerpligt overfor børn, som modtager invalidetillæg til børnetilskudet.

Sygedagpengene må ikke være lavere end 30 pct. af referenceindekset for social bistand (*indexante dos apoios sociais, IAS*). Hvis personens referenceløn er lavere end IAS, vil dagpengebeløbet svare til referencelønnen. Ydelsen kan ikke overstige referencelønnen.

Sygedagpenge udbetales i højst tre år (dvs. 1095 dage), hvorefter den forsikrede kan overgå til invalideforsikringsordningen. I tilfælde af tuberkulose udbetales der dagpenge, så længe den pågældende er uarbejdsdygtig.

Selvstændige erhvervsdrivende har ret til sygedagpenge i højst 365 dage (medmindre der er tale om tuberkulose), men de udbetales først efter 30 dages uarbejdsdygtighed, medmindre der er tale om hospitalsindlæggelse eller tuberkulose.

Børnepasningsydelse

Børnepasningsydelse (*subsídio para assistência a filho*) bevilges til faderen eller moderen, hvis et barn under 12 år bliver sygt eller udsættes for en ulykke. Den udbetales uanset alder, hvis et barn er handicappet eller lider af en kronisk sygdom. Børnepasningsydelsen udbetales i op til 30 dage pr. kalenderår for børn op til 12 år, og i op til 15 dage pr. kalenderår for børn op til 12 år.

Ydelse for pasning af handicappede eller kronisk syge børn

Ydelsen for pasning af handicappede eller kronisk syge børn (*subsídio para assistência a filho com deficiência ou doença crónica*) bevilges til faderen eller moderen i en periode på op til seks måneder. Det er muligt at få forlænget udbetalingen af ydelsen i op til 4 år.

Børnepasningsydelser og ydelser for pasning af handicappede eller kronisk syge børn udgør et dagligt beløb svarende til 65 pct. af den gennemsnitlige dagløn. Den maksimale ydelse er 2 gange IAS (referenceindekset for social bistand).

Hvordan får du adgang til sygedagpenge?

Hvis en forsikret midlertidigt bliver uarbejdsdygtig som følge af sygdom eller ulykke, bekræfter den pågældendes lokale sundhedscenter uarbejdsdygtigheden. Den forsikrede skal indgive attesten vedrørende midlertidig uarbejdsdygtighed til den socialsikringsinstitution, den pågældende er tilknyttet, senest fem dage efter attestens udstedelse. Socialsikringsinstitutionen beregner ydelsens størrelse og udbetaler den til den forsikrede.

Arbejdsløshed

Hvornår har du ret til arbejdsløshedsunderstøttelse?

For at være berettiget til arbejdsløshedsunderstøttelse skal den pågældende være ufrivillig arbejdsløs, uarbejdsdygtig, stå til rådighed for arbejdsmarkedet og være tilmeldt den lokale arbejdsformidling (*centro de emprego*), være aktiv jobsøgende og ikke modtage invaliditets- eller alderspension.

Arbejdsløshedsunderstøttelse

En forsikret arbejdstager har ret til arbejdsløshedsunderstøttelse (*subsídio de desemprego*), hvis den pågældende har arbejdet for en arbejdsgiver i mindst 360 dage inden for de sidste 24 måneder, før han/hun blev arbejdsløs.

Arbejdsløshedshjælp

Arbejdsløshedshjælpen (*subsídio social de desemprego*) udbetales til personer, der har haft lønnet arbejde i 180 dage inden for de sidste 12 måneder, før de blev ar-

bejdsløse. Den udbetales ligeledes til personer, der stadig er arbejdsløse efter udløbet af den periode, hvor de har modtaget arbejdsløshedsunderstøttelse, men kun hvis deres husstandsindkomst pr. familiemedlem og formue er under et vist beløb, der er fastlagt efter referenceindekset for social bistand (*indexante dos apoios sociais, IAS*).

Supplerende dagpenge

Supplerende dagpenge udbetales til personer, der modtager eller har modtaget arbejdsløshedsunderstøttelse, og som påtager sig deltidsarbejde (hvis gennemsnitlige ugentlige varighed er lavere end fuldtidsbeskæftigelse i en tilsvarende situation) eller driver selvstændig virksomhed, såfremt indtægten fra denne beskæftigelse eller selvstændige virksomhed er lavere end beløbet for arbejdsløshedsunderstøttelsen.

Efterløn

Lønmodtagere, der er omfattet af den almindelige sociale sikringsordning (og dækket af ordningen med hensyn til invaliditet, alder og dødsfald), og som er 55 år eller derover, kan indgå en aftale om efterløn med deres arbejdsgiver. Ældre arbejdsløse kan desuden ansøge om tidlig alderspension.

Hvad dækker ordningen?

Arbejdsløshedsunderstøttelse

Arbejdsløshedsunderstøttelse beregnes på grundlag af den gennemsnitlige månedlige indtægt (uden loft og inklusive visse lønkompressionsydelse), den pågældende har haft i de seneste 12 måneder inden afbrydelsen af en ansættelseskontrakt.

Arbejdsløshedsunderstøttelsen pr. dag udgør 65 pct. af den daglige referenceløn i de sidste 12 måneder, der går forud for den næstsidste måned før den måned, hvor den pågældende blev arbejdsløs, inden for visse rammer. Den kan højst beløbe sig til 75 pct. af nettoværdien af referencelønnen eller 2,5 gange IAS og til mindre end IAS, medmindre arbejdstagerens referenceløn er lavere end dette niveau. I givet fald svarer beløbet til gennemsnitslønnen. Ydelsens beløb reduceres med 10 pct. efter 180 dages udbetaling.

Indtil 31. december 2012 øges ydelsesbeløbet med 10 pct. i tilfælde af, at begge ægtefæller eller begge personer, som lever i samboerskab, oppebærer arbejdsløshedsunderstøttelse eller har forsørgerpligt overfor børn, eller når modtageren af arbejdsløshedsunderstøttelsen er enlig forsørger, som ikke modtager det børnebidrag, som er fastsat eller godkendt af en domstol.

Hvor længe arbejdsløshedsunderstøttelsen udbetales, afhænger af den forsikredes alder og antallet af måneder, den pågældende har indbetalt bidrag til en obligatorisk social sikringsordning umiddelbart inden, han eller hun blev arbejdsløs.

Arbejdsløshedshjælp

Arbejdsløshedshjælp udgør 100 pct. af IAS for ledige, der forsørger familiemedlemmer, og 80 pct. af IAS for enlige.

Arbejdsløshedshjælp udbetales lige så længe som arbejdsløshedsunderstøttelse, medmindre den tildeles efter, at arbejdsløshedsunderstøttelsesperioden er opbrugt. I det tilfælde halveres varigheden. Arbejdsløshedshjælp kan udbetales indtil du kan gå på efterløn, hvis du var 52 år eller derover, da du blev arbejdsløs, og du opfylder betingelserne for at modtage arbejdsløshedshjælp på det tidspunkt, hvor udbetalingsperioden forlænges.

Supplerende dagpenge

De supplerende dagpenge svarer til forskellen mellem arbejdsløshedsunderstøttelsen, forhøjet med 35 pct., og den løn, du tjener ved deltidsarbejdet. I tilfælde af midlertidig nedsættelse af arbejdstiden bevares aflønningen på et vist niveau. De supplerende dagpenge udbetales, når kontrakten om deltidsarbejde træder i kraft, og i resten af understøttelsesperioden.

Arbejdsløshedsunderstøttelsens størrelse

Det samlede beløb for arbejdsløshedsunderstøttelsen og grundydelsen ved arbejdsløshed kan udbetales som et engangsbetrag, hvis modtageren fremlægger et forslag til etablering af selvstændig virksomhed. I det tilfælde kan beløbet også udbetales i dele under forudsætning af, at de tilladte udgifter ikke overstiger det samlede understøttelsesbeløb.

Efterløn

Efterlønsydelsen betales af arbejdsgiveren. Beskæftigelses- og erhvervsuddannelsesinstituttet (*Instituto do Emprego e Formação Profissional, IP*) kan bidrage med halvdelen af beløbet i en periode på 6 måneder. Denne periode kan forlænges med endnu 6 måneder, hvis aftalen er indgået efter visse regler, og arbejdsgiveren befinder sig i en vanskelig økonomisk og finansiell situation.

Hvordan får du adgang til arbejdsløshedsunderstøttelse?

Du skal indgive din ansøgning om arbejdsløshedsydelse til det lokale socialsikringscenter på en standardblanket senest 90 dage efter, at du er blevet arbejdsløs.

Ansøgningen skal vedlægges en erklæring fra den sidste arbejdsgiver, som bekræfter, at du er blevet arbejdsløs og angiver datoen for den sidst udbetalte løn, og endvidere en erklæring fra arbejdsformidlingen på bopælsstedet om, at du er arbejdsdygtig og står til rådighed for arbejdsmarkedet.

Forsørgelseshjælp

Hvornår har du ret til forsørgelseshjælp?

Bistandshjælp kan som hovedregel kun tilkendes personer, som ikke er omfattet af de bidragspligtige ordninger, eller som ikke opfylder de fastsatte betingelser på det tidspunkt, hvor den situation opstår, som de skulle være sikret mod. Ydelserne tilkendes endvidere kun personer med bopæl i Portugal og som er økonomisk trængt, hvilket vil sige, at deres indkomst ligger under et vist niveau.

Generel ordning

Alle med lovligt ophold (mindst tre års ophold i visse tilfælde), som er over 18 år (yngre personer kan være berettigede, hvis de har børn i husstanden, som de har

forsørgerpligt over for, er gift eller samlevende eller er gravide), og som er i økonomiske vanskeligheder (hvilket også betyder, at de ikke har rørlig formue eller andre værdier, der overstiger et vist beløb, som er fastlagt efter referenceindekset for social bistand (*indexante dos apoios sociais, IAS*)) kan få tildelt en social integrationsydelse (*rendimento social de inserção*).

Særlige ikke-bidragspligtige ydelser

Under visse betingelser kan personer, der ikke har ret til bidragspligtige ydelser, have ret til ikke-bidragspligtig pension. Den kan ydes som en social invalide- eller alderspension, enke- og enkemandspension og børnepension (*pensão social de invalidez e de velhice, pensão de viuvez, e pensão de orfandade*).

Social pension tilkendes til personer, der er 65 år eller derover, og til personer over 18 år, der er varigt uarbejdsdygtige, uanset erhverv. Modtagere af invalide- eller alderspension har ret til det særlige solidaritetstillæg (*complemento extraordinário de solidariedade*), der udbetales sammen med de pågældende pensioner, og hvis størrelse afhænger af, om modtageren er under eller over 70 år.

Ægtefællen til en afdød, der modtog ikke-bidragspligtig pension, har ret til enke- eller enkemandspension, hvis den pågældende enke eller enkemand ikke selv er berettiget til pension. Mindreårige børn, der har mistet en af forældrene eller dem begge, tildeles børnepension.

Personer, der ikke er dækket af en obligatorisk ordning for social beskyttelse, eller som er dækket, men ikke under barsel, faderskab og adoption, kan være berettigede til sociale ydelser inden for rammerne af moderskabs-, faderskabs- og adoptionsbeskyttelse (*subsídios sociais de protecção na parentalidade*).

Arbejdsløse, der ikke har ret til arbejdsløshedsunderstøttelse, kan have ret til arbejdsløshedshjælp (*subsídio social de desemprego*), hvis de opfylder betingelserne med hensyn til indtægt og formue.

Pensionister kan efter det fyldte 65. år have ret til et solidaritetstillæg for ældre (*complemento solidário para idosos*). De skal have boet i Portugal i mindst seks år for at være berettiget til dette tillæg, og deres årlige indtægt skal være lavere end en bestemt grænse (5022 EUR for en enlig eller 8788,50 EUR for et par). Dette ikke-bidragspligtige tillæg, der er indtægtsafhængigt, svarer til forskellen mellem pensionistens egen indtægt og dette beløb.

Pensionister, hvis indtægt er lavere end den garanterede minimumskompensation (*Retribuição Mínima Mensal Garantida*) for året før eller lavere end referenceindekset for social bistand (*indexante dos apoios sociais, IAS*), hvis denne er højere end den garanterede minimumskompensation, er fritaget for egenbetaling for sygehjælp, og de modtager et forhøjet medicintilskud fra staten.

Hvad dækker ordningen?

Generel ordning

Den sociale integrationsydelse er en kontantydelse, der udbetales i forbindelse med integrationskontrakten. Den har til formål at sikre, at personer og deres familier har

tilstrækkelige midler til at dække deres grundlæggende behov, samtidig med at deres sociale og erhvervsmæssige integration forbedres.

Modtageren skal være villig til at ansøge om andre ydelser, som han eller hun kan være berettiget til, inddrive evt. udestående gæld og udøve retten til underholdsbidrag.

Den sociale integrationsydelse svarer til forskellen mellem det teoretiske beløb for den sociale integrationsydelse i forhold til antallet af familiemedlemmer og hele husstandsindkomsten. Det udbetales derfor som et tillægsbeløb.

Det teoretiske beløb indekseres i forhold til indeksreferencen (*indexante dos apoios sociais, IAS*). Det beregnes som 100 pct. af IAS for den berettigede, 50 pct. for hver voksen og 30 pct. for hver mindreårig.

Den sociale integrationsydelse kan kombineres med andre socialsikringsydelser, f.eks. tillæg for langtidspleje (*complemento por dependência*), solidaritetstillæg for ældre og tillæg for pleje fra andre (*subsídio por assistência de terceira pessoa*).

Integrationsydelsen udbetales i 12 måneder. Den kan fornys efter anmodning fra modtageren ved indgivelse af den fornødne dokumentation.

Særlige ikke-bidragspligtige ydelser

De ikke-bidragspligtige invalide- og alderspensioner ligger på et fast beløb, der reguleres ud fra referenceindekset for social bistand (*indexante dos apoios sociais, IAS*). Social invalidepension udbetales, så længe uarbejdsdygtigheden varer.

Mulige tillæg er tillæg for langtidspleje og det ekstraordinære solidaritetstillæg. Sidstnævnte varierer, afhængigt af om personen er over eller under 70 år.

Børnepensionen ligger også fast, men afhænger af antallet af børn. Børnepensionen udgør 20, 30 eller 40 pct. af afdødes pension. Enke- eller enkemandspensionen udgør 60 pct. af afdødes pension.

Beløbet for sociale ydelser i forbindelse med moderskabs-, faderskabs- og adoptionsbeskyttelse er indekseret i forhold til IAS. De er indtægtsbestemte ydelser, der klassificeres som ydelser i det almindelige system. Udbetalingsperioden er også den samme.

Arbejdsløshedshjælpen udgør 100 pct. af IAS for ledige, der har en familie.

Hvordan får du adgang til forsørgelsehjælp?

For at få social integrationsydelse (*rendimento social de inserção*) skal ansøgeren acceptere de forpligtelser, der følger af det integrationskontrakten, som udformes af de kompetente lokale myndigheder sammen med ansøgeren. Det er obligatorisk at være tilmeldt arbejdsformidlingen. Visse kategorier er fritaget for deltagelse i integrationskontrakten og tilmelding til arbejdsformidlingen.

Afgørelsen om berettigelsen til og bevillingen af ydelsen træffes af socialsikringsinstituttet (*Instituto da Segurança Social*) via den socialsikringsinstitution, der er ansvarlig for det område, hvor ansøgeren bor. Uarbejdsdygtighed, som berettiger en person til en social invalidepension, skal fastslås af systemet for bekræftelse af uarbejdsdygtighed.

Ansøgningen indgives som hovedregel ved brug af en korrekt udfyldt formular, der er ledsaget af den krævede dokumentation, f.eks. kopi af identitetsbevis, attest for indregnet indkomst og evt. lægeattest, samt andre relevante elementer, som kan sætte socialsikringsystemet i stand til at identificere behovssituationen.

Fremlæggelse af specifikke dokumenter kræves i forbindelse med en række ydelser. For social integrationsydelse og social pension kræves der f.eks. en rapport om den pågældendes sociale og økonomiske situation, som er udarbejdet af de kompetente myndigheder. Solidaritetstillægget for ældre bevilges efter dokumentation af indtægten for børn, der har en forsørgerpligt i henhold til civilloven.

Rumænien

Kontantydelse ved sygdom – sygedagpenge

Hvornår har du ret til sygedagpenge?

Hvornår har du ret til sygedagpenge?

Der bevilges sygedagpenge til personer, som arbejder og bor i Rumænien (beskæftigede med individuelle ansættelseskontrakter, tjenestemænd, dommere, ansatte på ambassader og konsulater, visse embedsmænd i lovgivende, udøvende og dømmende myndigheder, håndværkere, personer, der modtager arbejdsløshedsunderstøttelse, og selvstændige erhvervsdrivende).

Sygedagpenge ved midlertidig uarbejdsdygtighed

Sygedagpenge udbetales som kompensation for en indkomst, der mistes på grund af sygdom. Den forsikrede skal have indbetalt bidrag i mindst seks måneder inden for de sidste 12 kalendermåneder forud for uarbejdsdygtighedens indtræden for at have ret til dagpenge.

Der kræves ingen karenstid i tilfælde af hasteoperationer, tuberkulose, aids eller andre smitsomme sygdomme. Perioder, hvor den forsikrede har modtaget sociale sikringsydelse, og hvor den pågældende har studeret, aftjent værnepligt eller siddet i fængsel, medregnes i optjeningsperioden.

Sygdomsforebyggelses- og rehabiliteringsydelse

Denne ydelse udbetales til personer, der deltager i midlertidig rehabilitering, hvor de flyttes til andet arbejde.

Børnepasningsydelse

Den forsikrede har ret til at tage fri fra arbejdet og modtage sygedagpenge for at passe sit syge barn (indtil barnet er syv år eller, hvis det er handicappet, 18 år).

Sundhedsydelse

Denne ydelse tildeles personer, der har indbetalt bidrag i mindst en måned inden for de sidste 12 måneder. Der kræves ingen karenstid for visse kategorier af borgere og i tilfælde af hasteoperationer, tuberkulose, aids eller andre smitsomme sygdomme.

Ministeriet for arbejde, familie og socialbeskyttelse er i gang med en reform af den nuværende sygedagpengeordning. Der vil bl.a. blive indført strengere regler for tilkendelse af midlertidige ydelser og pension.

Hvad dækker ordningen?

Sygedagpenge ved midlertidig uarbejdsdygtighed

Sygedagpenge ved midlertidig uarbejdsdygtighed udgør 75 pct. af den forsikredes gennemsnitlige månedsløn² (100 pct., hvis der er tale om en hasteoperation, tuberkulose, aids eller en anden smitsom sygdom).

Den forsikrede har ret til sygedagpenge, så længe han/hun er uarbejdsdygtig, dog højst i en periode på 183 dage hvert år og for hver sygdom. Perioden kan i visse tilfælde forlænges. Hvis man rammes af tuberkulose eller en anden særlig sygdom, udbetales der dagpenge i et år med mulighed for forlængelse med seks måneder. Hvis modtageren ikke er blevet rask ved sygedagpengeperiodens udløb, kan lægen foreslå, at der tildeles midlertidig eller varig pension.

Lægen kan i visse tilfælde foreslå, at modtageren bliver overført til deltidsarbejde. Den pågældende har i så fald ret til en tilsvarende godtgørelse. Hvis der er brug for rehabilitering, kan den forsikrede også tilbydes et kurophold.

Sygdomsforebyggelses- og rehabiliteringsydelse

Ydelsen består af midlertidig rehabilitering, hvor den pågældende flyttes til andet arbejde, og en kontantydelse, som dækker en del af den løn, der mistes på grund af kortere arbejdstid. Den enkelte ydelse må ikke overstige 25 pct. af den forsikredes gennemsnitlige månedsløn³ i de seks måneder, der gik forud for uarbejdsdygtighedens indtræden. Ydelserne udbetales i op til 90 dage om året. Personer, der sættes i karantæne, tildeles en ydelse på 75 pct. af deres gennemsnitlige månedsløn i de seks måneder, der gik forud for uarbejdsdygtighedens indtræden.

Børnepasningsydelse

Tilskuddet svarer til 85 pct. af den forsikredes gennemsnitlige månedsløn i de sidste seks måneder før ansøgningstidspunktet. Det udbetales i højst 45 dage pr. kalenderår (kan i visse tilfælde forlænges) for et barn, der er under syv år eller handicappet og under 18 år.

Hvordan får du adgang til sygedagpenge?

Du skal underrette din arbejdsgiver og fremlægge dokumentation senest fem arbejdsdage efter, at du er blevet uarbejdsdygtig.

Arbejdsgiveren kan ikke afgøre, om en ansat er i stand til at arbejde eller ej, men kan i tvivlstilfælde bede om en lægefaglig vurdering for at få bekræftet, at den pågældende er uarbejdsdygtig. De lokale afdelinger af den nationale sygesikringskasse (CNAS) kan også kontrollere, om den forsikrede reelt er uarbejdsdygtig, selvom den pågældende har fået en læge til at attestere, at han/hun er syg.

Arbejdsløshed

Hvornår har du ret til arbejdsløshedsunderstøttelse?

² Ved den gennemsnitlige månedsløn forstås den gennemsnitlige løn i de sidste seks måneder forud for uarbejdsdygtighedens indtræden. Den maksimale månedsløn, der kan lægges til grund ved beregningen af sygedagpenge, svarer til den laveste nationale månedlige bruttoløn ganget med 12.

³ Ved den gennemsnitlige månedsløn forstås den gennemsnitlige løn i de sidste seks måneder forud for uarbejdsdygtighedens indtræden. Den maksimale månedsløn, der kan lægges til grund ved beregningen af sygedagpenge, svarer til den laveste nationale månedlige bruttoløn ganget med 12.

Arbejdsløshedsunderstøttelse

Registrerede arbejdsløse er personer, der opfylder følgende betingelser:

- De skal have hjemsted eller bopæl i Rumænien.
- De skal ikke være i arbejde, ikke have selvstændig erhvervsindkomst eller en selvstændig erhvervsindkomst, der er lavere end en social referenceindikator.
- De skal være fyldt 16 år, men ikke have nået den almindelige pensionsalder.
- De skal være arbejdsdygtige, stå til rådighed for arbejdsmarkedet.
- De skal være arbejdssøgende og være tilmeldt den amtslige arbejdsformidling.

Registrerede arbejdsløse, der selv har opsagt deres stilling, skal søge om understøttelsen indenfor 12 måneder, og have indbetalt bidrag i 12 måneder inden for de sidste 24 måneder før ansøgningsfristen for at have ret til arbejdsløshedsunderstøttelse (*indemnizație de șomaj*) fra arbejdsløshedsforsikringen.

Dimittender, der ikke har fundet et arbejde i en periode på 60 dage efter, at de har afsluttet studierne, skal dog ikke have indbetalt bidrag i en bestemt periode.

Understøttelsesperioden afhænger af bidragsperiodens længde. Der udbetales understøttelse i seks måneder, hvis bidragsperioden er på mellem et og fem år, ni måneder, hvis perioden er på mellem fem og 10 år, og 12 måneder, hvis perioden er på over 10 år.

Dimittender kan modtage understøttelse i seks måneder.

Hvad dækker ordningen?

Arbejdsløshedsunderstøttelsen fastsættes ud fra den sociale referenceindikator bruttoløn, lønniveauet og bidragsperiodens længde.

Arbejdsløshedsunderstøttelsen udbetales hver måned og beregnes som en procentdel af den sociale referenceindikator

- 75 pct. for en bidragsperiode på et år eller mere.
- 50 pct. for dimittender.

Hvis bidragsperioden er på tre år eller mere, forhøjes grundbeløbet med en procentdel af den gennemsnitlige bruttoindtægt i de sidste 12 måneder, hvor der er indbetalt bidrag:

- 3 pct. for en bidragsperiode på mellem tre og fem år.
- 5 pct. for en periode på mellem fem og 10 år.
- 7 pct. for en periode på mellem 10 og tyve år.
- 10 pct. for en periode på tyve år eller mere.

Der betales ikke indkomstskat af arbejdsløshedsunderstøttelsen.

Hvordan får du adgang til arbejdsløshedsunderstøttelse?

Du skal søge om arbejdsløshedsunderstøttelse hos den relevante amtslige arbejdsformidling. De amtslige arbejdsformidlinger er underlagt arbejdsstyrelsen.

Arbejdsløshedsunderstøttelsen udbetales på posthuset eller i banken.

Forsørgelseshjælp

Hvornår har du ret til forsørgelseshjælp?

Enkeltpersoner og familier, der har bopæl i Rumænien, har ret til socialhjælp (*ajutor social*):

- hvis deres månedlige nettoindtægt er lavere end den garanterede mindsteindtægt (*venit minim garantat*), og
- deres faste ejendom og løsøre er opført på listen over goder, der tilfredsstiller basale behov, og ikke på listen over goder, der opfylder andre behov.

Modtageren skal være mindst 18 år.

Socialhjælpen udbetales, så længe modtageren opfylder tildelingskriterierne og -betingelserne.

Hvad dækker ordningen?

Socialhjælpen udbetales hver måned og svarer til differencen mellem den garanterede mindsteindtægt og den månedlige nettoindtægt.

Den garanterede mindsteindtægt afhænger af antallet af familiemedlemmer og af den sociale referenceramme.

For at kunne modtage en garanteret mindsteindtægt skal personen eller familiemedlemmet opfylde følgende betingelser: være fyldt 16 år, men ikke have nået den almindelige pensionsalder, ikke være under fuldtidsuddannelse, være arbejdsløs, men arbejdsdygtig, være tilmeldt den amtslige arbejdsformidling og være villig til at deltage i et uddannelsesforløb eller tage imod et jobtilbud.

Staten regulerer beløbet i den sociale referenceramme.

Der betales ikke indkomstskat af socialhjælpen.

Hvordan får du adgang til forsørgelseshjælp?

Socialhjælp

Enkeltpersoner skal søge om socialhjælp – til sig selv eller deres familie – i den kommune, hvor de bor.

Socialhjælpen udbetales kontant på posthuset eller i banken.

Slovakiet

Kontantydelse ved sygdom – sygedagpenge

Hvornår har du ret til sygedagpenge?

Lønmodtagere har ret til kontantydelse ved sygdom, når de:

- Opfylder betingelserne for at opnå de nævnte ydelser ved sygdom, mens de er tilsluttet sygeforsikringen, eller hvis tilslutningen ophører under behandlingsforløbet, eller i den periode, hvor retten til ydelserne bevares.
- I løbet af en periode uden lønnet beskæftigelse som følge af uarbejdsdygtighed, pasning af en person i familiekredsen som defineret i den gældende lovgivning, fuldtidspasning af et barn under 10 år, barselsorlov eller pasning af et barn i forbindelse med familiepleje, har en indkomst, der er mindre end det minimumsbeløb, som er fastsat med henblik på beregningen af bidragene til sygeforsikring.

Selvstændige, der obligatorisk er omfattet af sygeforsikringsordningen, og fysiske personer, som er tilsluttet på frivillig basis, har ret til kontantydelse ved sygdom, når de:

- Opfylder betingelserne for at opnå de nævnte ydelser ved sygdom, mens de er tilsluttet sygeforsikringen, eller hvis tilslutningen ophører under behandlingsforløbet, eller i den periode, hvor retten til ydelserne bevares.
- Den sidste dag i den kalendermåned, hvor årsagen til retten til ydelsen er opstået, har betalt deres bidrag til sygeforsikringen for hele perioden fra starten af deres tilslutning (obligatorisk eller frivillig) til den sidste dag i den sidste kalendermåned forud for den måned, hvor retten til ydelsen opstod.

Kontantydelse, som udbetales i henhold til sygeforsikringen, består af:

- sygedagpenge (*Nemocenské*);
- kompensationsydelse (*Náhrada príjmu*);
- plejeydelse (*Ošetrovné*);
- udligningsydelse under graviditet og barsel (*Vyrovnávacía dávka*)
- barselsydelse (*Materské*).

Sygedagpenge

Som lønmodtager har du ret til sygedagpenge, når du som følge af en sygdom eller en ulykke er midlertidigt fraværende fra dit arbejde, eller du sættes i karantæne (se nedenfor). Retten til sygedagpenge:

- Opstår fra den 11. dag, hvor du er midlertidig uarbejdsdygtig.
- Bortfalder dagen efter, at den midlertidige uarbejdsdygtighed er endt eller den dag, hvor de tildeles en alders-, en tidlig alders- eller en invalidepension, når tabet af erhvervsevne er på mindst 70 pct.. Du kan imidlertid aldrig få sygedagpenge i mere end 52 uger fra starten på den midlertidige uarbejdsdygtighed.

Selvstændige erhvervsdrivende, som obligatorisk er tilsluttet sygeforsikringen, og personer, som frivilligt er tilsluttet sygeforsikringen, har ligeledes ret til sygedagpenge, hvis de erklæres midlertidigt uarbejdsdygtige og har været tilsluttet sygeforsikring.

sikringen i mindst 270 dage i løbet af de to år, som går forud for uarbejdsdygtigheden. Retten til sygedagpenge for selvstændige erhvervsdrivende, der obligatorisk er tilsluttet, og personer, som er tilsluttet på frivillig basis:

- Opstår fra den 1. dag, hvor de er midlertidig uarbejdsdygtige.
- Bortfalder dagen efter, at den midlertidige uarbejdsdygtighed er endt eller den dag, hvor de tildeles en alders-, en tidlig alders- eller en invalidepension, når tabet af erhvervsevne er på mindst 70 pct.. Du kan imidlertid aldrig få sygedagpenge i mere end 52 uger fra starten på den midlertidige uarbejdsdygtighed.

Lønkomensation

Disse ydelser (kaldet "lønkomensation") finansieres af arbejdsgiveren de første 10 dage af medarbejderens sygdomsperiode. Enhver lønmodtager har ret til indkomstbevarende ydelser, når denne anerkendes som midlertidig uarbejdsdygtig eller sættes i karantæne som følge af sygdom eller ulykke, og såfremt denne opfylder de andre betingelser, der eventuelt er fastsat i lovgivningen.

Plejeorlovsydelse

For at være berettiget til plejeydelser skal forsikringstageren (hvad enten pågældende er lønmodtager, selvstændig erhvervsdrivende eller en person, der er tilsluttet på frivillig basis) opfylde én af følgende betingelser:

- tage sig af sin ægtefælle, et barn, en slægtning i direkte opstigende linje eller en slægtning til ægtefællen i direkte opstigende linje, hvis helbredtstilstand kræver en tredjepersons vedvarende pleje. Denne tilstand skal attesteres af en læge,
- passe et barn under 10 år i et af følgende tilfælde:
- barnet er blevet sat i karantæne,
- barnets sociale institution, skole eller børnehave er blevet lukket eller sat i karantæne af de kompetente myndigheder,
- den person, som normalt passer barnet, er blevet syg, har måttet sættes i karantæne eller er blevet indlagt for at føde, og kan således ikke udføre sit hverv.

Hvad dækker ordningen?

Sygedagpenge

Arbejdstagere modtager sygedagpenge for hver kalenderdag. Sygedagpengene udgør 55 pct. af deres daglige grundløn. Selvstændige erhvervsdrivende, som obligatorisk er tilsluttet, og personer, som er tilsluttet på frivillig basis, modtager sygedagpenge for hver kalenderdag. Sygedagpengene udgør:

- 25 pct. af det daglige beregningsgrundlag i de første tre dage (kun selvstændige erhvervsdrivende).
- 55 pct. af det daglige beregningsgrundlag derefter (både lønmodtagere og selvstændige erhvervsdrivende).

Sygedagpenge kan ikke modtages samtidig med barselsydelse. Ydelsernes varighed kan ikke overstige 52 uger.

Lønkomensation

Størrelsen af kompensationsydelsen (kun for lønmodtagere) beregnes ud fra en referenceperiode og en dagløn, der danner grundlag for beregningen af sygeforsikringsbidragene. Disse defineres på samme måde som for ydelser ved sygdom ovenfor. Kompensationsydelsen udgør:

- 25 pct. af det daglige beregningsgrundlag i de første tre dage af den midlertidige uarbejdsdygtighed.
- 55 pct. af det daglige beregningsgrundlag derefter.

Der ydes en højere kompensationsydelse, når det kræves i henhold til kollektive overenskomster, som er indgået i overensstemmelse med gældende lov. Ydelsen kan dog ikke overstige 80 pct. af beregningsgrundlaget.

Plejeorlovsydelse

Ydelse til pleje af syge pårørende udbetales for hver kalenderdag fra den første dag, hvor der opstår et behov for pleje af en anerkendt pårørende eller et barn under 10 år. Ydelsen udgør 55 pct. af det daglige beregningsgrundlag. Plejeydelsen udbetales fra den første dag, der opstår et behov for pleje, og bortfalder den dag, behovet forsvinder. Den kan dog højst udbetales i ti dage. Loven om socialforsikring foreskriver i øvrigt, at plejeydelsen for hvert tilfælde af pleje af en syg pårørende eller pasning af et barn under 10 år kun udbetales én gang og til én ydelsesberettiget.

Du kan ikke modtage plejeydelse for de dage, du modtager en af følgende ydelser:

- Lønkompressionsydelse.
- Sygedagpenge.
- Barselsydelse.

Hvordan får du adgang til sygedagpenge?

Uarbejdsdygtighed skal attesteres af egen læge fra første sygedag og undersøges igen hver fjerde uge. Udbetaling sker via den sociale sikringskasse. Arbejdsgiveren er forpligtet til at udbetale lønkompressionsydelser til sine lønmodtagere inden for de frister, der er fastsat for udbetaling af løn, honorarer, ydelser, vederlag eller enhver anden form for aflønning, og udbetalingen skal ske senest den sidste dag i kalendermåneden efter den måned, som ydelsen udbetales for. Tvister mellem arbejdstager og arbejdsgiver vedrørende kompensationsydelse afgøres af en kompetent domstol.

Arbejdsløshed

Hvornår har du ret til arbejdsløshedsunderstøttelse?

Personer, som er forsikret mod arbejdsløshed (hvad enten de er lønmodtagere eller personer, som frivilligt er tilsluttet arbejdsløshedsforsikringen), kan gøre krav på arbejdsløshedsydelser (*Dávka v nezamestnanosti*), hvis de i mindst 2 af de 3 år, der gik forud for deres registrering som jobsøgende, har bidraget til arbejdsløshedsforsikringen.

Tilslutningsperioderne kan kun medregnes én gang med henblik på opnåelse af ret til arbejdsløshedsydelser, det vil sige, at der ikke vil blive taget højde for tilslutningsperioder, som allerede har været medregnet ved en tidligere opnåelse af ret til nævnte ydelser.

En pensionist, der modtager efterløn, alderspension eller invalidepension, og hvis invaliditetsgrad er 70 pct. eller mere, kan ikke samtidig modtage arbejdsløshedsunderstøttelse. Arbejdsløshedsunderstøttelse udbetales ikke for dage, hvor den pågældende modtager sygedagpenge, plejeydelse, barselsydelse eller forældreydelse.

Hvad dækker ordningen?

De kan herefter modtage arbejdsløshedsunderstøttelse i en periode på højst 6 måneder.

Forsikringstagere, der er registreret som jobsøgende efter ophøret af en tidsbegrænset arbejdskontrakt, kan gøre krav på arbejdsløshedsunderstøttelse, hvis de i løbet af de fire år, som gik forud for deres registrering som jobsøgende:

- har været tilsluttet arbejdsløshedsforsikringen som følge af deres ansættelse på en tidsbegrænset arbejdskontrakt eller frivilligt har været tilsluttet arbejdsløshedsforsikringen i en periode på mindst 2 år, og
- ikke af anden grund har været forpligtet til at være tilsluttet arbejdsløshedsforsikringen.

I dette tilfælde er ydelsesperioden på 4 måneder.

Under forudsætning af at de lovbestemte betingelser for at gøre krav på arbejdsløshedsunderstøttelse er opfyldt, modtager forsikringstageren en ydelse svarende til 50 pct. af den daglige grundløn, som anvendes til beregning af bidrag.

Hvordan får du adgang til arbejdsløshedsunderstøttelse?

Under forudsætning af at ovennævnte betingelser er opfyldt, træder retten til arbejdsløshedsunderstøttelse i kraft den dag, hvor forsikringstageren registreres som jobsøgende ved et af arbejds-, social- og familiestyrelsens regionale kontorer, og ophører ved udgangen af den lovbestemte ydelsesperiode. Retten til ydelser ophører ligeledes den dag, forsikringstageren slettes som jobsøgende. Ydelsen udbetales af den sociale sikringskasse.

Forsørgelseshjælp

Hvornår har du ret til forsørgelseshjælp?

Særlige ikke-bidragspligtige kontantydelse

Se nedenfor: "Hvad dækker ordningen".

Bistand ved materiel nød (*Pomoc v hmotnej nůdzi*)

Bistand ved materiel nød er en generel ikke-bidragspligtig ordning, der er finansieret over skatten, og som har til formål at sikre en mindsteindtægt for alle, der ikke selv kan opretholde grundlæggende levevilkår. Størrelsen af de ydelser, der udbetales under denne ordning, afhænger af husstandens størrelse. Bistand ved materiel nød ydes på grundlag af en subjektiv ret (ikke-individuel).

Ydelse ved materiel nød (*Dávka v hmotnej nůdzi*)

Ydelsen ved materiel nød er en indtægtsbestemt ydelse, der udbetales til personer med bopæl eller ophold i Slovakiet, og som er i materiel nød, dvs. deres indtægt er lavere end det fastsatte eksistensminimum (*Životné minimum*), og de kan ikke selv opnå en indtægt. Eksistensminimum er det mindste niveau for en persons indtægt, og hvis en persons indtægt er lavere end det niveau, anerkendes det, at personen er i materiel nød. Eksistensminimum dækker grundlæggende ét varmt måltid om dagen, nødvendigt tøj og en bolig.

Hvad dækker ordningen?

Særlige ikke-bidragspligtige kontantydelse

Regulering tilkendt inden den 1. januar 2004 af pensioner, som udgør den eneste indtægtskilde

Hvis alderspensionen, den forholdsmæssige alderspension, invalidepensionen, enke- eller enkemandspensionen eller børnepensionen til et forældreløst barn blev reguleret pr. 31. december 2003, fordi den udgjorde pensionsmodtagerens eneste indtægtskilde, udredes den efter den 31. december 2003 på de betingelser, som er fastsat af de indtil den 31. december 2003 gældende bestemmelser, idet beløbet svarer til det pr. 31. december 2003 gældende beløb. Desuden reguleres denne pension efter de lovbestemmelser, som trådte i kraft den 1. januar 2004.

Reguleringsbeløbet for alderspensionen, den forholdsmæssige alderspension eller invalidepensionen, der udgør den eneste indtægtskilde, medregnes ikke ved fastsættelsen af størrelsen på enkepensionen, enkemandspensionen eller børnepensionen.

Social pension bevilget inden den 1. januar 2004

En social pension, som blev udbetalt pr. 31. december 2003, vil efter denne dato blive udbetalt i henhold til de regler, der var gældende indtil den 31. december 2003, idet beløbet svarer til det, der var gældende pr. 31. december 2003. Afgørelsen om ydelse af social pension og udbetalingen af denne pension henhører efter den 31. december 2003 under den sociale sikringskasses organisatoriske enhed, som i sin egenskab af forvaltningsorgan for denne var den kompetente myndighed med hensyn til afgørelser og udbetalinger indtil den 31. december 2003. I øvrigt reguleres den sociale pension efter de lovbestemmelser, som trådte i kraft pr. 1. januar 2004.

Ydelse ved materiel nød

Størrelsen af ydelsen ved materiel nød afhænger af husstandens sammensætning. Den beregnes som forskellen mellem en persons eller husstands indkomst og den teoretiske størrelse af ydelsen ved materiel nød.

Sidstnævnte svarer til:

- 60,50 EUR for enlige.
- 115,10 EUR for enlige forældre med 1-4 børn.
- 105,20 EUR for par uden børn.
- 157,60 EUR for par med 1-4 børn.
- 168,20 EUR for enlige forældre med fem eller flere børn.
- 212,30 EUR for par med fem eller flere børn.

Ydelsen ved materiel nød udbetales, så længe den materielle nød forekommer.

Andre ydelser, der kan ydes ved materiel nød:

- Ydelse til gravide fra den fjerde graviditetsmåned.
- Ydelse til personer i materiel nød med et barn på op til et år.
- Tilskud til sygehjælp (*Príspevok na zdravotnú starostlivost*).
- Sikkerhedsydelse (*Ochranný príspevok*) til personer, der har nået pensionsalderen eller er invalide (har mistet mere end 70 pct. af erhvervsevnen), eller som plejer en alvorligt handicappet, eller som er syge i en periode på mere end 30 dage, eller til enlige forældre, der passer et barn, som er op til 31 uger gammelt.
- Boligyldelse (*Príspevok na bývanie*) til personer, der betaler husleje på almindelig vis (med undtagelse af pensionister og personer i materiel nød, som bor i socialsikringens boliger).
- Aktiveringsydelse (*Aktivačný príspevok*) til personer, der følger et aktiveringsprogram (uddannelse eller skånejob i mindst 10 timer om ugen).
- Ydelse til et barn under den obligatoriske skolegang (6-16 år) (*Dávka pre diťa*).

Hvordan får du adgang til forsørgelseshjælp?

Ydelse ved materiel nød

Ansøgning om disse ydelser skal indgives skriftligt til det lokale arbejdsformidlings- og bistandskontor på det sted, hvor ansøgeren har sin faste eller midlertidige bopæl. Disse kontorer administrerer også ydelsen. Retten til ydelserne er forbundet med barnets økonomiske forhold. Kontoret har enekompetence til at afgøre retten til ydelserne. Afgørelsen skal træffes inden for 30 dage (60 dage, hvis sagen er meget kompleks).

Slovenien

Kontantydelse ved sygdom – sygedagpenge

Hvornår har du ret til sygedagpenge?

Lønkomensation ved sygdom betales af den obligatoriske sygeforsikring for at kompensere erhvervsaktive forsikrede for midlertidigt tab af indtjeningssevne. Den udbetales til arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende, ejere af private virksomheder, eliteidrætsudøvere, skakspillere og landbrugere.

Hvad dækker ordningen?

Lønkomensation ved sygdom udbetales normalt af arbejdsgiveren i de første 30 fraværsdage. Der er intet krav om forudgående forsikring, og ydelsens størrelse afhænger af årsagen til fraværet.

Fra den 31. fraværsdag udbetales lønkomensationen af sygeforsikringsinstituttet. I visse tilfælde betales den allerede fra den første fraværsdag. Dette gælder fx ved donation af væv, organ eller blod, og ved pleje af et nært familiemedlem, isolation eller lægeordineret sygeledsagelse, og erhvervs sygdom eller arbejdsulykke.

Lønkomensation ved sygdom udbetales som regel i op til ét år. Perioden kan undtagelsesvis forlænges, hvis lægebehandling ikke er afsluttet inden for denne periode. Lønkomensation udbetales i nogle tilfælde også i 30 dage efter en ansættelsesaftales ophør.

Varigheden er begrænset ved pleje af et nært familiemedlem, fx et barn eller en ægtefælle. Den er begrænset til syv arbejdsdage og 15 arbejdsdage, hvis det drejer sig om børn under syv år eller handicappede børn. Forlængelse er mulig i fx de alvorligste tilfælde, indtil barnet bliver ældre.

Lønkomensationen beregnes på grundlag af den gennemsnitlige månedsløn eller det gennemsnitlige bidragsbeløb (fx for selvstændige erhvervsdrivende) indbetalt i det sidste kalenderår forud for det år, hvor fraværet indtræder.

Lønkomensationen udgør mellem 70 og 100 pct. af beregningsgrundlaget. Den udgør fx 70 pct. ved uarbejdsdygtighed på grund af skader opstået andre steder end på arbejdspladsen, i de første 90 dage, 80 pct. ved uarbejdsdygtighed på grund af ikke-erhvervsbetinget sygdom og 100 pct. ved uarbejdsdygtighed på grund af erhvervs sygdomme eller arbejdsulykker, vævs-, organ- eller bloddonation eller lægeordineret isolation.

Hvordan får du adgang til sygedagpenge?

Lønkomensation udbetales i de første 30 dage på grundlag af en vurdering af uarbejdsdygtigheden eller behovet for at pleje et familiemedlem, der foretages af den valgte læge. Derefter kræves der en afgørelse fra en udpeget læge. Dette gælder også, når lønkomensation betales af den obligatoriske sygeforsikring fra den første fraværsdag. I det tilfælde kan der klages til sygeforsikringsinstituttets sundhedsudvalg.

Lønkomensation udbetales teknisk set også af arbejdsgiveren fra og med den 31. fraværdsdag. Forsikringsinstituttet tilbagebetaler disse beløb til arbejdsgiveren, når det har modtaget en anmodning fra arbejdsgiveren, der er ledsaget af den gyldige erklæring og alle oplysninger om årsagen til uarbejdsdygtigheden samt korrekt udfyldte og relevante lønudskrifter.

Arbejdsløshed

Hvornår har du ret til arbejdsløshedsunderstøttelse?

Arbejdsløshedsunderstøttelse (*nadomestilo za primer brezposelnosti*) kan udbetales til lønmodtagere og selvstændige erhvervsdrivende med en obligatorisk arbejdsløshedsforsikring. Arbejdsløsheden skal være ufrivillig. Den må ikke skyldes den forsikredes egen vilje eller fejl.

Endvidere kræves det, at den forsikrede opfylder følgende betingelser:

- Den pågældende har haft en arbejdskontrakt i mindst ni ud af de sidste 24 måneder.
- Accepterer passende beskæftigelse (hvis der er passende beskæftigelse, udbetales der ingen arbejdsløshedsunderstøttelse). Efter en vis periode skal ansættelse på et lavere uddannelsesstrin accepteres ud over passende beskæftigelse.
- Er blevet tilmeldt arbejdsformidlingen mindst 30 dage forud for arbejdsforholdets ophør.
- Er arbejdsdygtig.
- Er aktivt jobsøgende.
- Er mellem 15 år og 65 år.

Hvad dækker ordningen?

Arbejdsløshedsunderstøttelse beregnes på grundlag af den gennemsnitlige månedlige indtægt (uden loft og inklusive visse lønkompenationsydelsler), den pågældende har haft i de seneste 12 måneder inden afbrydelsen af en ansættelseskontrakt.

Arbejdsløshedsunderstøttelsen udgør i de første tre måneder 80 pct. af beregningsgrundlaget. Mellem den fjerde og tolvte måned udgør den 60 pct. af beregningsgrundlaget, og derefter 50 pct.. Understøttelsen kan ikke være under 350 EUR og ikke over 892,50 EUR.

Varigheden af arbejdsløshedsunderstøttelsen afhænger af den forudgående forsikringsperiode. Den udbetales i:

- 3 måneder, hvis forsikringsperioden er på mellem 9 måneder og 5 år.
- 6 måneder, hvis forsikringsperioden er på 5-15 år.
- 9 måneder, hvis forsikringsperioden er på 15-25 år.
- 12 måneder, hvis forsikringsperioden er på mere end 25 år.
- 19 måneder for forsikrede personer over 50 år med en forsikringsperiode på over 25 år.
- 25 måneder for forsikrede personer over 55 år med en forsikringsperiode på over 25 år.

Arbejdsformidlingen betaler endvidere pensions- og invalideforsikringsbidrag for en periode på højst ét år, indtil betingelserne for pensionering er opfyldt. Personer, der modtager arbejdsløshedsunderstøttelse, er dækket af socialforsikringsordningerne, dvs. obligatorisk pensions- og invalideforsikring, obligatorisk sygesikring, arbejdsløshedsforsikring og forældrebeskyttelsesforsikring.

Hvordan får du adgang til arbejdsløshedsunderstøttelse?

Ansøgning om arbejdsløshedsunderstøttelse indgives til arbejdsformidlingen. Den udbetales fra og med den første arbejdsløshedsdag.

Hvis den arbejdsløse tilmelder sig efter den angivne frist, modtager han ikke understøttelse i et tidsrum, der svarer til forsinkelsen.

Forsørgelseshjælp

Hvornår har du ret til forsørgelseshjælp?

Alle med permanent bopæl, der ikke har tilstrækkelige midler (hvis formue og indtægt er under en vis grænse) som følge af objektive årsager, har ret til økonomisk socialhjælp (*denarna socialna pomoč*).

Tryghedsydelse

Tryghedsydelsen (*varstveni dodatek*) er en månedlig indtægtsafhængig kontantydelse under socialhjælpsprogrammet. Den udbetales permanent til arbejdsløse (*trajno nezaposljive osebe*), personer som er uarbejdsdygtige (*osebe, trajno nezmožne za delo*), og til kvinder ældre end 63 år og mænd ældre end 65 år.

Underholdstillæg

Der kan ansøges om underholdstillæg (*oskrbnina*), når retten til kompensation bortfalder. Enken eller enkemanden skal tilmelde sig arbejdsformidlingen senest 30 dage efter denne dato og opfylde betingelserne for udbetaling af tryghedsydelse. Underholdstillægget er dermed også en indtægtsafhængig ydelse.

Hvad dækker ordningen?

Økonomisk socialhjælp fastlægges ud fra eksistensminimum og er kædet sammen med mindsteindtægten (*minimalni dohodek*). Den nuværende mindsteindtægt er fastsat til 260 EUR. Mindsteindtægten for en husstand fastlægges ud fra husstandens sammensætning.

Størrelsen af den økonomiske socialhjælp beregnes som forskellen mellem mindsteindtægten (for personen eller familien) og den faktiske indtægt (for personen eller familien). Ydelsen udbetales i højst tre måneder, første gang den tilkendes, men kan efterfølgende forlænges i seks måneder, hvis omstændighederne ikke ændres. I særlige tilfælde (personer over 63 år for kvinder og 65 år for mænd eller andre relevante omstændigheder) kan ydelsen tilkendes i op til 12 måneder. Permanent økonomisk socialhjælp tilkendes personer, der opfylder betingelserne for tryghedsydelsen.

Tryghedsydelse beregnes på grundlag af forskellen mellem den økonomiske socialhjælp (eller den faktiske indtægt) og den fastsatte grænse. Grænsen beregnes ved at tilføje en vis procentsats (73 pct. for den første voksne og 36 pct. for den anden) til procentsatsen for den økonomiske socialhjælp.

Underholdstillægget svarer til den enke- eller enkemandspension, den pågældende ville have modtaget, hvis han/hun havde været berettiget. Det kan ikke overstige et vist niveau eller en vis varighed (24 måneder).

Hvordan får du adgang til forsørgelseshjælp?

Ansøgning om økonomisk socialhjælp og tryghedsydelsen indgives til socialcentret. Ansøgninger indgives ved hjælp af en særlig blanket. Centret samler information, selv den fortrolige information, direkte fra personen, fra kontorer og databaser hos autoriserede instanser og organisationer.

Der indgives ansøgning om underholdstillæg til den lokale afdeling af pensions- og invalideforsikringsinstituttet i Slovenien. Underholdstillægget beregnes og udbetales på samme måde som pensioner.

Spanien

Kontantydelse ved sygdom – sygedagpenge

Hvornår har du ret til sygedagpenge?

Der udbetales sygedagpenge ved midlertidig uarbejdsdygtighed (*incapacidad temporal*) til personer, som er tilsluttet den sociale sikring og har været nødt til at indstille deres arbejde på grund af en sygdom eller en ulykke.

Der gælder særlige betingelser for selvstændige landmænd, som kan tegne en frivillig forsikring, der giver dem ret til sygedagpenge. De kan tegne denne forsikring, når de etablerer selvstændig virksomhed, eller hvert år før den 1. oktober.

Du har ret til sygedagpenge, hvis du har indbetalt bidrag i 180 dage i alt i løbet af de seneste fem år.

Hvad dækker ordningen?

Sygedagpenge

Dagpenge ved midlertidig uarbejdsdygtighed udbetales normalt efter en venteperiode på tre dage. Arbejdsgiveren udbetaler sygeløn fra den fjerde til den 15. sygedag, hvorefter der udbetales sygedagpenge under den sociale sikringsordning.

Der udbetales dagpenge i op til 365 dage med mulighed for forlængelse i yderligere 180 dage, hvis lægen forventer, at den pågældende vil kunne raskmeldes i løbet af denne periode.

Sygedagpengene udgør 60 pct. af beregningsgrundlaget (normalt bidragsgrundlaget for den foregående måned) og udbetales fra den fjerde dag efter arbejdsophøret, som skal dokumenteres af en læge, og til og med den 20. dag (fra den fjerde til den 15. dag betales de af arbejdsgiveren). Herefter stiger dagpengene til 75 pct. af beregningsgrundlaget.

Der findes også en ydelse, som gives i forbindelse med pleje af børn med kræft eller en anden alvorlig sygdom (*Cuidado de menores afectados por cáncer u otra enfermedad grave*). Ydelsen er beregnet til forældre (herunder adoptivforældre, personer, der har et barn i pleje med henblik på adoption, og permanente plejeforældre), som begge arbejder og går mere end 50 pct. ned i tid for at passe et barn, der er ramt af en af disse sygdomme og derfor skal være indlagt i længere tid. Ydelsen udbetales kun til en af forældrene.

Særordninger

Under særordningen for selvstændige erhvervsdrivende udbetales der dagpenge ved midlertidig uarbejdsdygtighed fra den fjerde dag efter, at den pågældende er blevet uarbejdsdygtig. Dagpengene er på 60 pct. af det månedlige bidragsgrundlag fra den fjerde til og med den 20. dag, hvorefter de udgør 75 pct. af dette beregningsgrundlag.

Dagpenge ved midlertidig uarbejdsdygtighed udbetales direkte til de selvstændige erhvervsdrivende (enten af INSS eller af det pågældende forsikringsselskab).

Hvordan får du adgang til sygedagpenge?

Hvis du ikke er i stand til at arbejde, skal det attesteres af en læge, der er tilknyttet sundhedsmyndighederne (*Servicios Públicos de Salud*). Attesten skal udstedes efter en helbredsundersøgelse og være arbejdsgiven i hænde senest tre dage efter afsendelsen.

Arbejdsløshed

Hvornår har du ret til arbejdsløshedsunderstøttelse?

Personer, som er arbejdsløse, men arbejdsdygtige og villige til at arbejde, som er blevet afskediget, eller hvis arbejdstid (og løn) nedsættes med mindst 10 og højst 70 pct. som følge af nedskæringer, har krav på arbejdsløshedsunderstøttelse. Der udbetales to forskellige former for understøttelse: Der udbetales to former for ydelser: arbejdsløshedsunderstøttelse efter den bidragspligtige ordning og særlige arbejdsløshedsydelse.

Arbejdsløshedsunderstøttelse

Der udbetales arbejdsløshedsunderstøttelse, når en person:

- Er omfattet af en social sikringsordning, der dækker denne risiko, eller befinder sig i en lignende situation.
- Er arbejdsløs i juridisk forstand, aktivt arbejdssøgende og indstillet på at overtage rimeligt arbejde.
- Har indbetalt socialsikringsbidrag i mindst 360 dage i de seneste seks år forud for arbejdsløsheden eller på det tidspunkt, hvor bidragspligten er ophevet.
- Er mellem 16 og 65 år eller ældre, men endnu ikke opfylder betingelserne for at modtage alderspension.
- Ikke modtager andre ydelser, som er til hinder for udbetaling af understøttelse.

Arbejdsløshedsydelse

Arbejdsløshedsydelse består af arbejdsløshedshjælp og aktiv integrationsydelse.

Den **ikke-bidragspligtige arbejdsløshedshjælp** kan udbetales til personer, som ikke har ret til ydelser efter den bidragspligtige ordning, fordi deres bidragsperiode ikke er lang nok, og til personer, som har haft ret til disse ydelser, men som stadig er arbejdsløse på det tidspunkt, hvor denne ret bortfalder. De ikke-bidragspligtige ydelser udbetales kun til arbejdssøgende personer, hvis månedlige indtægt ikke overstiger 75 pct. af mindstelønnen (*salario mínimo interprofesional*), som har været tilmeldt arbejdsformidlingen i mindst en måned, og som ikke har afslået et tilbud om rimeligt arbejde eller et tilbud om efteruddannelse fra den statslige arbejdsformidling (*Servicio Público de Empleo Estatal – SPEE*).

Den pågældende skal endvidere opfylde bl.a. følgende supplerende betingelser:

- ansøgeren er forsørger og har mistet retten til arbejdsløshedsunderstøttelse efter den bidragspligtige ordning,

- ansøgeren er fyldt 45 år, er ikke forsørger og har modtaget understøttelse efter den bidragspligtige ordning i mindst 24 måneder,
- ansøgeren er fyldt 52 år og opfylder alle betingelser for ret til alderspension med undtagelse af aldersbetingelsen, eller
- ansøgeren er ikke berettiget til bidragspligtig arbejdsløshedsunderstøttelse, fordi ansøgeren har indbetalt bidrag i over tre måneder (hvis ansøgeren har forsørgerpligt) eller i over seks måneder (hvis ansøgeren ikke har forsørgerpligt), men mindre end 12
- måneder, ansøgeren er vendt tilbage fra et længere ophold i et andet land, med hvilket der ikke er indgået en aftale om arbejdsløshedsforsikring, eller ansøgeren er blevet løsladt fra et fængsel.
- Den **aktive integrationsydelse** gives til langtidsledige, der er over 45 år (men under 65 år). Den kan bl.a. også tildeles arbejdstagere under 45 år, der vender tilbage til Spanien efter at have arbejdet i udlandet i mindst seks måneder, handicappede og ofre for vold i hjemmet.

Hvad dækker ordningen?

Arbejdsløshedsunderstøttelse

Arbejdsløshedsunderstøttelsen (*prestación por desempleo*) fastsættes ud fra det antal personer, der forsøges, dog med en nedre og øvre grænse. For fuldtidsarbejdsløse udgør understøttelsen i de første 180 dage 70 pct. og i den resterende periode 60 pct. af beregningsgrundlaget. Beregningsgrundlaget svarer til gennemsnittet af bidragsgrundlaget i de foregående seks måneder. Understøttelsen kan ikke være højere eller lavere end et vist beløb.

Ved delvis arbejdsløshed tilpasses understøttelsen efter arbejdsløshedens omfang.

Personer, som har ret til arbejdsløshedsunderstøttelse, har ligeledes ret til lægehjælp. I forbindelse med andre sociale sikringsydelser beregnes den periode, hvor en person får udbetalt arbejdsløshedsunderstøttelse, som en bidragsperiode.

Understøttelsens varighed afhænger af, hvor længe der er indbetalt bidrag til den sociale sikring i løbet af de foregående seks år. Der udbetales arbejdsløshedsunderstøttelse i fire måneder, når der er indbetalt bidrag i mindst 360 dage. Der udbetales understøttelse i to år, når der er indbetalt bidrag i mere end 2 160 dage.

Arbejdsløshedsydelser

Den særlige **arbejdsløshedshjælp** (*subsídio por desempleo*) udbetales normalt i en periode på seks måneder, som kan forlænges med seks måneder ad gangen til i alt 18 måneder (der kan i særlige tilfælde ske yderligere forlængelse). Når arbejdstageren er fyldt 52 år og opfylder de lovmæssige krav, udbetales arbejdsløshedshjælpen, indtil den arbejdsløse kan gå på alderspension.

Arbejdsløshedshjælpen efter den ikke-bidragspligtige ordning svarer normalt til 80 pct. af den offentlige indkomstindikator (*Indicador Público de Renta de Efectos Múltiples, IPREM*). Langtidsledige, der er over 45 år og har modtaget understøttelse under den bidragspligtige ordning i to år, kan i seks måneder modtage en særlig hjælp, der udgør mellem 80 og 133 pct. af *IPREM* afhængigt af, hvor mange familiemedlemmer den ledige forsørger.

Modtageren har ligeledes ret til lægehjælp.

Aktiv integrations ydelse

Den aktive integrationsydelse (*Renta Activa de Inserción, RAI*) udgør 80 pct. af det gældende *IPREM*. *IPREM* udgør 17,75 EUR pr. dag, 532,51 EUR pr. måned eller 6 390,13 EUR pr. år.

Den aktive integrationsydelse udbetales i højst 11 måneder.

Hvordan får du adgang til arbejdsløshedsunderstøttelse?

Alle arbejdsløshedsydelse administreres, udbetales og kontrolleres af den statslige arbejdsformidling (*Servicio Público de Empleo Estatal – SPEE*). Det gælder dog ikke for personer, der er omfattet af særordningen for søfarende, hvor ydelserne administreres af socialinstituttet for søfarende (*Instituto Social de la Marina – ISM*)

Forsørgelseshjælp

Hvornår har du ret til forsørgelseshjælp?

Personer, der har særligt behov for hjælp, kan tildeles skattefinansierede ikke-bidragspligtige ydelser, hvis de ikke har tilstrækkelige ressourcer. Ydelserne fastsættes ud fra en række faktorer og er ikke skønsmæssige.

Der findes ingen generel ikke-bidragspligtig social bistandsordning. Visse kategorier af personer, der har særligt behov for hjælp, kan imidlertid få udbetalt en særlig ikke-bidragspligtig mindsteindtægt.

Du skal opfylde følgende specifikke betingelser for at være berettiget til ikke-bidragspligtig invalidepension:

- Alder: 18-65 år.
- Bopæl: du skal have lovligt ophold i Spanien og have boet i Spanien i mindst fem år, hvoraf de sidste to år skal ligge umiddelbart forud for ansøgningsdatoen.
- Du skal være mindst 65 pct. invalid på grund af et handicap eller en kronisk sygdom.
- Dine øvrige indtægter skal være utilstrækkelige.

Du skal opfylde følgende specifikke betingelser for at være berettiget til ikke-bidragspligtig alderspension:

- Alder: du skal være mindst 65 år.
- Bopæl: du skal bo i Spanien og have boet i Spanien i mindst 10 år, fra du fyldte 16. år, til du går på pension, hvoraf de to sidste år skal ligge umiddelbart før ansøgningsdatoen.
- Dine øvrige indtægter skal være utilstrækkelige.

Arbejdsløse, der har lovligt ophold i Spanien, har ret til arbejdsløshedsydelse i form af arbejdsløshedsbistand og aktiv integrationsydelse.

Spanske statsborgere, der bor i udlandet eller vender tilbage fra udlandet, kan tildeles særlig hjælp til forsørgelse. Det forudsætter, at den spanske statsborger bor i et land, hvor det sociale sikringsssystem er mangelfuldt. Man skal være over 65 år for at være berettiget til aldersydelse og mellem 16 og 65 år for at være berettiget til invalideydelse. Personer, som vender tilbage til Spanien, og som er over 65 år, har ret til ydelser, hvis de er spanske statsborgere, er født i Spanien og har boet i landet, hvor det sociale sikringsssystem er mangelfuldt, eller hvis de er af spansk herkomst, har boet i Spanien i otte år forud for ansøgningstidspunktet og har haft spansk statsborgerskab i denne periode.

Hvad dækker ordningen?

Ikke-bidragsspligtig invalidepension

Handicappede borgere, der har behov for bistand, tildeles ikke-bidragsspligtig invalidepension (*pensión de invalidez no contributiva*), gratis lægehjælp og medicin og supplerende sociale ydelser, selvom de aldrig har indbetalt sociale sikringsbidrag eller ikke har indbetalt bidrag i tilstrækkelig lang tid til at være berettiget til ydelser under de bidragsspligtige ordninger.

En person har utilstrækkelige ressourcer, når dennes pension eller årlige indtægt er mindre end 5 007,80 EUR. Beløbet justeres efter husstandens størrelse (det er højere, hvis flere familiemedlemmer bor sammen). Der er under alle omstændigheder tale om en husstand (økonomisk enhed), hvis modtageren bor sammen med en ægtefælle eller med første eller anden grads slægtninge, uanset om de modtager pension.

Pensionen beregnes på årsbasis (357,70 EUR pr. måned, der udbetales 14 gange, dvs. 5 007,80 EUR pr. år).

Hvis mere end én person i den økonomiske enhed modtager invalidepension, beregnes den enkeltes pensionsbeløb ved at dividere den samlede pension plus 70 pct. af pensionen med antallet af modtagere og gange beløbet med antallet af modtagere minus én.

Modtagerens årlige indkomst må ikke overstige den årlige ikke-bidragsspligtige pension med mere end 25 pct. Hvis det sker, nedsættes den ikke-bidragsspligtige pension tilsvarende. Pensionen vil dog altid udgøre mindst en fjerdedel af den fulde pension (dvs. 1251,95 EUR pr. år).

Hvis modtageren har en invaliditetsgrad på mindst 75 pct. og har brug for en personlig hjælper til at klare de mest basale opgaver i hverdagen, udbetales et tilskud, der svarer til 50 pct. af pensionsbeløbet.

Ikke-bidragsspligtig alderspension

Alderspensionister, der har behov for bistand, tildeles kontantydelse, gratis lægehjælp og medicin og supplerende sociale ydelser, selvom de aldrig har indbetalt sociale sikringsbidrag eller ikke har indbetalt bidrag i tilstrækkelig lang tid til at være berettiget til pension under de bidragsspligtige ordninger.

Den ikke-bidragspligtige alderspension (*pensión de jubilación no contributiva*) beregnes efter de samme regler som den ikke-bidragspligtige invalidepension (jf. ovenfor).

Arbejdsløshedsydelser

Arbejdsløshedsydelsen og den aktive integrationsydelse beregnes som beskrevet i arbejdsløshed.

Forsørgelseshjælp til spanske statsborgere, der bor i udlandet eller vender tilbage til Spanien

Forsørgelseshjælp til spanske statsborgere, der bor i udlandet eller vender tilbage til Spanien, (*prestación por razón de necesidad a favor de los españoles residentes en el exterior y retornados*) beregnes på to måder.

Hjælp til spanske statsborgere, der bor i udlandet, beregnes på årsbasis af emigrationsmyndighederne (*Dirección General de Emigración*). Hjemvendte emigranter har ret til et beløb, der svarer til den ikke-bidragspligtige alderspension. Dette beløb udbetales 12 gange om året (og ikke som ikke-bidragspligtige pensioner 14 gange om året).

Boligyldelse

Boligyldelsen er et huslejetilskud, der bevilges, hvis modtageren bl.a.:

- Er berettiget til ikke-bidragspligtig alders- eller invalidepension.
- Ikke bor i egen bolig.
- Ikke er tredjegradslægning til ejeren.

Boligyldelsen er på 525 EUR om året.

Sociale ydelser

Den sociale sikrings organer i Spanien administrerer følgende sociale tjenesteydelser: plejehjem og ældreboliger, hjemmehjælp, ferie- og kurophold, dagcentre og pensionistklubber, institutioner for fysisk og psykisk handicappede og sygehjælp (behandling og rehabilitering).

Søfarende, der er nødt til at opholde sig i spanske havne i forbindelse med deres arbejde, tilbydes særlige sociale ydelser, information og økonomisk bistand gennem sømandshjemmene (*Casas del Mar*), der findes i de vigtigste havne.

Hvordan får du adgang til forsørgelseshjælp?

De ikke-bidragspligtige invalide- og alderspensioner organiseres på regionalt plan, og arbejdsløshedsydelserne og forsørgelseshjælpen til spanske statsborgere, der bor i udlandet eller vender tilbage til Spanien, organiseres på centralt plan.

De selvstyrende regioner (*Comunidades Autónomas*) tilkender ikke-bidragspligtige pensioner på vegne af instituttet for ældre og sociale ydelser (*Instituto de Mayores y Servicios Sociales – IMSERSO*).

Hvis du modtager en sådan pension, skal du meddele enhver ændring i din situation, der kan have indflydelse på din ret til denne pension eller dens størrelse. Du skal indsende en opgørelse over husstandens indtægt i første kvartal hvert år. Oplysningerne kan verificeres hos skattemyndighederne.

Der søges om arbejdsløshedsydelse hos den statslige arbejdsformidling (*Servicio Público de Empleo Estatal - SPEE*) og om forsørgelseshjælp til spanske statsborgere, der bor i udlandet eller vender tilbage til Spanien, hos emigrationsmyndighederne (*Dirección General de Emigración*).

Forespørgsler om specifikke sociale ydelser rettes til *IMERSO* og for søfarende til socialinstituttet for søfarende (*Instituto Social de la Marina - ISM*).

Ydelserne tilbagesøges som hovedregel fra modtageren i tilfælde af fejl, bedrageri eller manglende underretning af myndighederne om ændrede forhold.

Sverige

Kontantydelse ved sygdom – sygedagpenge

Hvornår har du ret til sygedagpenge?

Sygedagpenge (*sjukpenning*) eller sygeløn (*sjuklön*) udbetales som kompensation for en del af det indtægtstab, der opstår, hvis du ikke kan arbejde på grund af sygdom.

Lønmodtagere og selvstændige erhvervsdrivende skal være forsikret for at kunne få sygedagpenge. Reglerne er imidlertid lidt forskellige for de to grupper. For lønmodtagere er venteperioden på én dag, hvilket betyder, at der udbetales sygedagpenge fra den anden sygedag, hvorimod selvstændige erhvervsdrivende kan vælge mellem forskellige forsikringsløsninger, hvor venteperioden er på syv, 14, 30, 60 eller 90 dage.

En arbejdstager, der ikke kan arbejde på grund af sygdom, får som regel sygeløn fra arbejdsgiveren fra den anden til og med den 14. dag. Herefter udbetales der sygedagpenge fra den svenske sociale sikringskasse).

Arbejdsløse, der er tilmeldt som arbejdssøgende på den svenske offentlige arbejdsformidling (arbetsförmedlingen), får som regel sygedagpenge fra den svenske sociale sikringskasse fra den 2. dag i sygdomsperioden. Og selvstændige erhvervsdrivende fra den første dag efter den valgte karenperiode. Selv studerende kan i visse tilfælde have ret til sygedagpenge.

Betingelser for berettigelse

Der kræves ingen minimumsindtægt for at kunne modtage sygeløn. Hvis man har været ansat i mindre end en måned, skal man dog være tiltrådt og have arbejdet i mindst 14 dage for at have ret til sygeløn.

For at være berettiget til sygedagpenge skal du have en arbejdsindtægt på mindst 24 pct. af det pristalsregulerede grundbeløb, og din erhvervssevne skal være nedsat med mindst en fjerdedel på grund af sygdom.

Rehabilitering

For at gøre det muligt for personer, der ikke har kunnet arbejde på grund af sygdom, at komme ud på arbejdsmarkedet igen, er det nogle gange nødvendigt med en særlig revalideringsindsats. De tiltag, der måtte være nødvendige, iværksættes af forskellige myndigheder og organer. Den svenske sociale sikringskasse samordner de revalideringstiltag, der anses for nødvendige for den uarbejdsdygtiges revalidering. Den kan også udbetale kompensation for indtægtstab i den periode, hvor revalideringen finder sted.

Det er i første række arbejdsgiveren, som er ansvarlig for de enkelte revalideringsforanstaltninger, der kan være nødvendige for, at den ansatte kan genoptage arbejdet. Arbejdsgiveren skal i samarbejde med den ansatte klarlægge behovet for revalideringsforanstaltninger.

Revalideringsydelsen kan udbetales til en person, der deltager i arbejdsrelateret revalidering.

Denne ydelse fra den svenske sociale sikringskasse er delt i to. Den ene del er en kompensation for tabt arbejdsfortjeneste, som enten udbetales fuldt ud eller med en fjerdedel, halvdelen eller tre fjerdedele af det fulde beløb, som er det samme som sygedagpengene. Den anden del af ydelsen er et særligt bidrag, som skal dække de særlige udgifter, der opstår i forbindelse med revalideringen.

Hvad dækker ordningen?

Der udbetales ingen ydelser for den første sygedag, som er en "ventedag". Det gælder både for sygeløn fra arbejdsgiveren og sygedagpenge fra den svenske sociale sikringskasse. Selvstændige erhvervsdrivende kan selv vælge, hvor lang venteperioden skal være (se "Hvornår har du ret til sygedagpenge?" ovenfor).

Sygelønnen beregnes ud fra den løn, du ville have modtaget, hvis du ikke var blevet syg, og udgør mindst 80 pct. af denne løn.

Sygedagpengene beregnes ud fra den indtægt, der danner grundlag for sygedagpengene (indtægtsgrundlag), der består af den årlige indtægt, som man regner med at opnå ved eget arbejde i løbet af mindst seks måneder uden afbrydelse eller ved fast tilbagevendende sæsonarbejde eller lignende. Indtægten er dog begrænset til et årligt fastsat maksimumsbeløb, som svarer til det pristalsregulerede grundbeløb ganget med 7,5, hvilket udgør 330.000 SEK (37.868 EUR) (7,5 x 44.000 SEK (5049 EUR)).

Når du ansøger om sygedagpenge, skal du opgive den indtægt, der ligger til grund for sygedagpengene, til den svenske sociale sikringskasse.

Sygedagpengene udbetales fuldt ud eller med tre fjerdedele, halvdelen eller en fjerdedel, afhængig af i hvilken udstrækning man må ophøre med erhvervsarbejde på grund af sygdom.

Der kan udbetales sygedagpenge på 80 pct. gange med 0,97 af indtægtsgrundlaget) i 364 dage i løbet af en periode på 450 dage. Denne periode kaldes "rammeperioden". Hvis du er syg i mere end 364 dage, kan du søge om forlængelse af dagpengeperioden. Der kan herefter udbetales dagpenge i 550 dage. Sygedagpengene udgør 75 pct. af indtægtsgrundlaget gange med 0,97 i den forlængede periode.

Hvis du lider af en alvorlig sygdom, kan du søge om sygedagpenge i endnu længere tid. Det gælder bl.a. for personer, der lider af visse kræftsygdomme eller neurologiske sygdomme som ALS, eller som venter på en vigtig organtransplantation. Der er ingen grænse for, hvor længe der kan udbetales sygedagpenge ved alvorlig sygdom. Beløbet er det samme som i de første 364 dage (ca. 80 pct.).

Efter en forlænget sygedagpengeperiode på 550 dage vil den offentlige arbejdsformidling tilbyde den sygemeldte et individuelt introduktionsprogram for at få den pågældende tilbage på arbejdsmarkedet. Hvis den pågældende er for syg til at deltage i programmet, kan han/hun søge om "forlængelse af sygedagpengeperioden i

særlige tilfælde”. Dagpengene udbetales på ubestemt tid og udgør ca. 75 pct. af lønnen.

Hvis du må give afkald på erhvervsarbejde, fordi du er smittebærer uden at være syg, eller hvis du har en smitsom sygdom, hvor du godt kunne have arbejdet, kan du tildeles “smittebærerdagpenge” (*smittbärarypenning*) i stedet for sygedagpenge.

Hvis en person har modtaget tidsbegrænsede førtidspension (*tidsbegränsad sjukersättning*) i det maksimale antal måneder, og ikke har en indtægt der berettiger til sygedagpenge, eller indtægten er lav, kan vedkommende få bevilget sygedagpenge i særlige tilfælde (*sjukpenning i särskilda fall*).

Hvordan får du adgang til sygedagpenge?

Sygemelding

Hvis du har ret til sygeløn, skal du give din arbejdsgiver en sygemelding den første dag, hvor du er syg. Er du berettiget til sygedagpenge, gives sygemeldingen til den svenske sociale sikringskasse.

Du skal fremlægge en lægeerklæring på den ottende sygedag.

Hvis en ansat med ret til sygeløn er syg i over to uger, indsender arbejdsgiveren en sygemelding til den svenske sociale sikringskasse den 15. dag.

Raskmelding

Når personer, som modtager sygeløn eller sygedagpenge, vender tilbage på arbejde, skal de melde det til deres arbejdsgiver eller til den svenske sociale sikringskasse.

Arbejdsløshed

Hvornår har du ret til arbejdsløshedsunderstøttelse?

Arbejdsløshedsforsikringen består af to dele:

- En frivillig forsikring til dækning af tabt arbejdsfortjeneste (*inkomstbortfallsförsäkring*), hvor den erhvervsaktive befolkning har adgang til en indkomstrelateret understøttelse, der finansieres af arbejdsgiverbidrag og kontingenter.
- En grundforsikring (*grundförsäkring*), der finansieres af arbejdsgiverbidrag, og som giver adgang til en fast ydelse for personer, der ikke har tegnet en frivillig forsikring.

Hvis du bliver arbejdsløs, har du under visse forudsætninger ret til arbejdsløshedsunderstøttelse i form af indkomstrelateret understøttelse eller et grundbeløb. Du har ret til indkomstrelateret understøttelse, hvis du:

- har været medlem af en a-kasse i mindst 12 måneder (krav om medlemskab) eller
- inden for en periode på 12 måneder umiddelbart inden arbejdsløsheden har haft erhvervsarbejde i mindst seks måneder og har arbejdet i mindst 80 timer pr. kalendermåned eller har haft erhvervsarbejde i mindst 480 timer i

en sammenhængende periode på seks kalendermåneder og har arbejdet i mindst 50 timer i hver af disse måneder (krav om arbejde).

Hvis du ikke opfylder arbejdskravet, men opfylder de nævnte arbejdsmæssige krav, har du ret til grundbeløbet fra og med den dag, hvor du fylder 20 år.

De vigtigste betingelser for at modtage både den indkomstrelaterede understøttelse og grundbeløbet er, at du:

- Er arbejdsløs⁴.
- Er arbejdsdygtig.
- Står til rådighed for arbejdsmarkedet.
- Er tilmeldt arbejdsformidlingen som arbejdssøgende.
- Er villig til at tage et passende arbejde.
- Medvirker til, at der udarbejdes en individuel handlingsplan i samråd med arbejdsformidlingen.
- Aktivt søger et passende arbejde.

Hvis du ikke har nogen form for lønnet beskæftigelse og ikke er selverhvervende, anses du normalt for at være arbejdsløs. Selvstændige erhvervsdrivende skal have opløst virksomheden eller have indstillet deres aktiviteter midlertidigt for at blive anerkendt som arbejdsløse. Hvis du udøver lønnet beskæftigelse på visse dage eller bestemte tidspunkter i ugens løb og søger andet arbejde, kan du betragtes som arbejdsløs i resten af ugen og have ret til en vis ydelse.

Hvad dækker ordningen?

Fra den 1. juli 2002 er grundforsikringsbeløbet 320 SEK (37 EUR) pr. dag og forholdsvis lavere for personer, der har arbejdet på deltid. Den indkomstbaserede understøttelse udbetales med 80 pct. af den pågældendes indtægt før arbejdsløsheden i de første 200 dage og 70 pct. herefter. Den maksimale ydelse er højst 680 SEK (78 EUR). Hvis en person samtidig modtager pension eller sygedagpenge, nedsættes ydelsen tilsvarende. Der udbetales ingen ydelse for lørdag og søndag.

Ydelsesperioden kan højst være på 300 dage. Ansøgere, der har et barn under 18 år, har ret til 150 ekstra dage, når der er gået 300 dage.

Selvforskyldt arbejdsløshed

Den forsikrede mister retten til arbejdsløshedsunderstøttelse i en vis periode, hvis han:

- frivilligt har forladt sit arbejde uden gyldig grund eller
- er blevet afskediget på grund af upassende opførsel.

Dagpengebeløbet nedsættes i en periode, hvis den forsikrede:

- uden gyldig grund har afvist et tilbud om rimeligt arbejde eller

⁴ Hvis du ikke har nogen form for lønnet beskæftigelse og ikke er selverhvervende, anses du normalt for at være arbejdsløs. Selvstændige erhvervsdrivende skal have opløst virksomheden eller have indstillet deres aktiviteter midlertidigt for at blive anerkendt som arbejdsløse. Hvis du udøver lønnet beskæftigelse på visse dage eller bestemte tidspunkter i ugens løb og søger andet arbejde, kan du betragtes som arbejdsløs i resten af ugen og have ret til en vis ydelse.

- ikke direkte har afvist et rimeligt arbejde, men tydeligvis har optrådt på en sådan måde, at den forsikrede ikke har fået arbejdet.

Udbetaling af arbejdsløshedsunderstøttelse

Arbejdsløshedsunderstøttelsen udbetales af den a-kasse, man er medlem af. Personer, der ikke er medlem af en a-kasse, får grundbeløbet udbetalt fra ALFA-kassen (og den indkomstrelaterede understøttelse, hvis de er medlem af ALFA-kassen).

Hvordan får du adgang til arbejdsløshedsunderstøttelse?

Hvis du bliver arbejdsløs, skal du hurtigst muligt tilmelde dig som arbejdssøgende på arbejdsformidlingen. Her vil du få oplyst, hvad du skal gøre for at få arbejdsløshedsunderstøttelse. Du får også en række formularer, bl.a. Anmälan till arbetslöshetskassa og Arbetsgiverintyg. Når du har tilmeldt dig på arbejdsformidlingen, får din a-kasse besked om, at du er arbejdsløs. Den sender dig herefter en vejledning og et kassekort (*kassakort*). Det er a-kassen, der tager stilling til, om der kan udbetales arbejdsløshedsunderstøttelse. Hvis du er utilfreds med a-kassens beslutning, kan du klage over den. Hvis du ikke får medhold, kan du kære a-kassens afgørelse.

Hvis du modtager arbejdsløshedsunderstøttelse og finder et arbejde eller stadig er arbejdsløs, men ikke længere søger arbejde, skal du give arbejdsformidlingen besked om det.

Forsørgelseshjælp

Hvornår har du ret til forsørgelseshjælp?

Social bistand

Den sociale bistand (*ekonomiskt bistånd/försörjningsstöd*) er sidste udvej for forsørgelse. Den bevilges, når en person (eller en familie) midlertidigt (i en kortere eller længere periode) ikke har tilstrækkelige midler til at afholde nødvendige leveomkostninger. Bistanden gives til alle, der anses for at have behov for hjælp.

Der er i princippet tale om en individuel rettighed. Der tages hensyn til hele husstandens situation (gifte eller samlevende med mindreårige børn). Familien modtager støtte, så længe forældrene har pligt til at forsørge deres børn. Der er ingen aldersmæssige betingelser.

Man behøver ikke at være svensk statsborger, men skal have lovligt ophold i Sverige. Der kræves ingen fast bopæl.

Forsørgelsesbidrag til ældre og boligstøtte til pensionister

Den økonomiske støtte (forsørgelsesbidrag) til ældre (*äldreförsörjningsstöd*) og boligstøtten til pensionister (*bostadstillägg till pensionärer*) ydes efter behov til pensionister, der ikke har en tilstrækkelig indkomst.

Hvad dækker ordningen?

Social bistand

Bistandens størrelse afhænger af den pågældendes behov og familiens sammensætning.

Der udbetales højst 2 920 SEK (335 EUR) til en enlig og 5 270 SEK (605 EUR) til et par pr. måned. Dette beløb, der ikke omfatter andre ydelser såsom familieydelser, skal dække udgifter til mad, tøj og sko, leg og fritid, forbrugsvarer, sundhed og hygiejne, avis, telefon og tv-licens. Der udbetales tillæg, hvis man har børn.

Der tilføjes et særligt beløb til dækning af almindelige husholdningsudgifter afhængigt af husstandens størrelse.

Der kan desuden bevilges støtte til rimelige udgifter til bolig, elforsyning, transport til og fra arbejde, husstandsforsikring og medlemskab af fagforening og arbejdsløshedskasse.

Bistandsmodtagere kan som regel også få dækket deres udgifter til sygehjælp, tandbehandling og briller.

Forsørgelsesbidrag til ældre

Underholdsbidraget til ældre (*äldreförsörjningsstöd*) er beregnet til personer over 65 år, der bor i Sverige, og som har boet eller arbejdet i Sverige i så kort tid, at de ikke har optjent en pension, der er tilstrækkelig til, at de kan leve af den. Forsørgelsesbidraget er indtægtsafhængigt. Alle andre indtægter modregnes som hovedregel i bidraget, før det udbetales. Underholdsbidraget skal sikre dem en "rimelig levestand", der efter betaling af boligudgifter svarer til 1,3546 gange det pristalsregulerede grundbeløb pr. år for en enlig og 1,1446 gange samme beløb for en person, der er gift. "Rimelige boligudgifter" må maksimalt være på 4967 SEK (570 EUR) pr. måned for en enlig og 4197 SEK (482 EUR) for en gift person. Underholdsbidraget til ældre er ligesom boligstøtten fuldt indkomstreguleret. Alle andre indtægter modregnes som hovedregel i underholdsbidraget.

Boligstøtte til pensionister

Boligstøtten svarer til 93 pct. af den del af boligudgifterne, der ikke overstiger 5000 SEK (574 EUR), for personer, der er gift, og 2500 SEK (287 EUR) for ugifte.

Der findes en særlig boligstøtte til pensionister (*särskilt bostadstillägg*), som modtager forsørgelsesbidrag til ældre og har meget høje boligudgifter. Her er det maksimale beløb på 6200 SEK (711 EUR) for ugifte og 3 100 SEK (356 EUR) for gifte.

Begge ydelser afhænger af indtægten.

Hvordan får du adgang til forsørgeshjælp?

Du skal indgive en ansøgning om social bistand til kommunens socialforvaltning, der vurderer din ansøgning og foretager en social udredning. Vurderingen baseres på en økonomisk udredning, hvor der ses på din formue og indkomst. Socialforvaltningen undersøger også, om du er i stand til at forsørge dig selv. Der skal træffes afgørelse inden for en "rimelig tidsfrist".

Tyskland

Kontantydelse ved sygdom – sygedagpenge

Hvornår har du ret til sygedagpenge?

Hvis du er arbejdstager i Tyskland og bliver uarbejdsdygtig som følge af sygdom, vil din arbejdsgiver forsætte med at udbetale løn uanset din ugentlige eller månedlige arbejdstid. Retten til fortsat lønudbetaling (*Entgeltfortzahlung*) er betinget af, at du har været ansat i fire uger uden afbrydelse.

Hvad dækker ordningen?

Hvis du uden skyld bliver uarbejdsdygtig på grund af sygdom, vil din arbejdsgiver som hovedregel fortsat udbetale din løn i de første seks uger af uarbejdsdygtighedsperioden.

Sygemeldte personer, der ikke eller ikke længere modtager løn fra arbejdsgiveren, kan få udbetalt sygedagpenge (*Krankengeld*) af sygekassen. Sygedagpengene udgør 70 pct. af den sædvanlige bruttoarbejds løn (*Regelentgelt*), men højst 90 pct. af den tabte sædvanlige nettoarbejds løn.

Sygedagpengene udbetales indtil udløbet af den attesterede uarbejdsdygtighedsperiode. Der kan dog kun udbetales sygedagpenge i op til 78 uger inden for tre år for samme sygdomsforløb. Efter udløbet af denne treårsperiode kan du på visse betingelser få udbetalt sygedagpenge i yderligere tre år.

Hvis du modtager andre ydelser såsom pension ved fuld invaliditet eller nedsat erhvervsevne eller udenlandske ydelser, bortfalder sygedagpengene, eller de nedsættes.

Hvordan får du adgang til sygedagpenge?

Du skal omgående give din arbejdsgiver besked om uarbejdsdygtigheden og dens forventede varighed.

Hvis uarbejdsdygtigheden varer længere end tre dage, skal du fremvise en lægeerklæring til din arbejdsgiver senest på fjerdedagen for fraværet. Retten til sygedagpenge eksisterer i princippet fra dagen efter, at din læge har udstedt lægeerklæringen. På lægeerklæringen angives den forventede varighed af din uarbejdsdygtighed.

Du har pligt til at efterkomme indkaldelser til lægeundersøgelse. Såfremt du uden gyldig grund undlader at møde op, kan det medføre, at sygedagpengene bortfalder.

Du skal underrette sygekassen, hvis du får udbetalt en anden ydelse (fx pension), eller hvis din sygdom skyldes en arbejdsulykke eller en erhvervssygdom. I den periode, hvor du er uarbejdsdygtig, bør du kun forlade Tyskland med sygekassens tilladelse. I modsat fald kan det få negative økonomiske konsekvenser.

Din ret til kontantydelse i tilfælde af børns sygdom

Hvis du er dækket af den lovpligtige sygeforsikring, og dit barn (op til 12 år) bliver sygt og ifølge en læge har behov for pleje, er du berettiget til sygedagpenge i højst 10 arbejdsdage pr. barn (i alt højst 25 arbejdsdage) pr. kalenderår, forudsat at der ikke er andre personer i husstanden, der kan tage sig af barnet.

Arbejdsløshed

Hvornår har du ret til arbejdsløshedsunderstøttelse?

Almindelig arbejdsløshedsunderstøttelse

Er du arbejdstager eller lærling og bliver arbejdsløs, har du i princippet ret til arbejdsløshedsunderstøttelse, hvis du:

- Har meldt dig arbejdsløs på arbejdsformidlingskontoret og søgt om understøttelse.
- Ikke har arbejde eller arbejder mindre end 15 timer om ugen.
- Står til rådighed for arbejdsformidlingen (*Arbeitsvermittlung*) (dvs. at du er i stand til at arbejde og villig til at overtage ethvert rimeligt arbejde, der anvises) og selv gør en aktiv indsats for at komme i arbejde.
- Opfylder beskæftigelseskravet, dvs. at du har haft bidragspligtig beskæftigelse i mindst 12 måneder i løbet af de seneste to år. Under visse omstændigheder og indtil juli 2012 er seks måneders beskæftigelse tilstrækkeligt for at opfylde beskæftigelseskravet.

Som arbejdsløs har du pligt til at udnytte enhver mulighed for at finde beskæftigelse. Du skal opfylde de forpligtelser, der er anført i den integrationsaftale, du har indgået med arbejdsformidlingen.

Der udbetales ikke understøttelse i en karenperiode (*Sperrzeit*) på op til 12 uger, hvis du uden gyldig grund:

- Selv har opsagt dit arbejde.
- Afslår at tage et arbejde, som arbejdsformidlingen har anvist.
- Nægter at deltage i et rimeligt aktiveringstilbud.
- Ser bort fra en anmodning om at melde dig på arbejdsformidlingen, eller du ikke straks melder dig som jobsøgende.

Minimumsydelser til arbejdssøgende (arbejdsløshedsunderstøttelse af type II/bistandshjælp)

Efter at du har modtaget arbejdsløshedsunderstøttelse eller sideløbende hermed, kan du få tildelt arbejdsløshedsunderstøttelse af type II, hvis du:

- Er i stand til at arbejde.
- Er mindrebemidlet.
- Er mellem 15 og 65 år (eller har nået den differentierede aldersgrænse i henhold til § 7a i bind II i den tyske sociallov, *Sozialgesetzbuch SGB II*).
- Har fast bopæl i Tyskland.

Modtagere, som er uarbejdsdygtige og lever sammen med en anden, mindrebemidlet modtager, der er i stand til at arbejde, i et "behovsfællesskab" (*Bedarfsgemeinschaft*), har krav på bistandshjælp, medmindre de tilhører den persongruppe, der er omhandlet i bind XII i socialloven (*Sozialgesetzbuch, SGB XII*).

Hvad dækker ordningen?

Almindelig arbejdsløshedsunderstøttelse

Ydelser varierer afhængigt af din løn, den skattekategori, der er anført på dit skattekort, og om du har børn eller ej.

Ved beregningen af ydelsen tages der udgangspunkt i sidste års gennemsnitlige dagløn op til et ydelsesloft på 5 500 EUR om måneden i de gamle delstater og 4 800 EUR om måneden i de nye delstater.

Ydelsesberettigede med børn modtager 67 pct. af nettoindtægten, mens ydelsesberettigede uden børn modtager 60 pct. af nettoindtægten.

Understøttelsesperioden afhænger af de bidrag, du har indbetalt, og af din alder, idet understøttelse højst udbetales i 24 måneder. Den går fra seks måneder for personer, der har været forsikringspligtige i 12 måneder, til højst 24 måneder for personer, som har været forsikringspligtige i 48 måneder. Understøttelsesperioden varierer fra tre til fem måneder under særlige omstændigheder efter fuldførelse af en karenperiode på 6 til 10 måneder. Denne bestemmelse er begrænset til juli 2012.

Minimumsydelser til arbejdssøgende (arbejdsløshedsunderstøttelse af type II/bistandshjælp)

Minimumsydelsen til arbejdssøgende er en behovsorienteret og indtægtsafhængig velfærdsydelse, hvis størrelse afgøres på linje med bistandshjælp for at sikre et sociokulturelt eksistensminimum. Det nødvendige eksistensminimum tildeles i overensstemmelse med "standardsatser" (*Regelsätze*), som er de samme i hele Tyskland. Faktiske bolig- og varmeudgifter dækkes fuldt ud, hvis disse er rimelige. Det lovbestemte normalbeløb tildeles som et engangsbetrag, der dækker udgifter til mad, personlig hygiejne, husholdningsudstyr og andre personlige behov i dagligdagen. Derudover kan der tildeles ydelser på baggrund af "supplerende satser" (*Mehrbedarfe*) (fx til specialkost eller til enlige forsørgere osv.) samt andre særlige ydelser. Pr. 1. januar 2011 er der sket en omstrukturering af ordningen for forsørgeshjælp i forhold til det sociokulturelle eksistensminimum for børn, teenagere og unge voksne (den såkaldte "uddannelsespakke"). I denne pakke tages der højde for behov i forbindelse med skoleudflugter, særligt skoleudstyr, måltider, transport til og fra skole, sport, kultur- og fritidsaktiviteter og under visse omstændigheder støtte til skolearbejdet.

Varigheden af minimumsydelsen til arbejdssøgende er i princippet ubegrænset, så længe betingelserne for udbetaling af ydelsen opfyldes. Ydelsen tildeles dog i praksis kun for en periode på seks måneder, og derefter skal behovet dokumenteres igen.

Andre ydelser

Mens du er arbejdsløs, indbetaler arbejdsløshedsforsikringen på dine vegne bidrag til:

- Bidrag til sygeforsikringen, retten til ydelser er nærmere beskrevet i sundhedsvæsen.
- Plejeforsikringen.
- Den lovpligtige pensionsforsikring.

Så længe du får udbetalt arbejdsløshedsunderstøttelse, er du også forsikret mod visse ulykker.

Den tyske lovgivning indeholder ingen regler om efterløn. Der er dog fastsat bestemmelser om efterløn inden for mange brancher som led i de kollektive overenskomster.

Hvordan får du adgang til arbejdsløshedsunderstøttelse?

Almindelig arbejdsløshedsunderstøttelse

For at modtage ydelsen skal du registrere dig som ledig hos arbejdsformidlingen og ansøge om ydelsen.

Du skal straks og uopfordret oplyse arbejdsformidlingskontoret om ændringer i dine personlige forhold, såfremt disse ændringer kan berøre din ret til ydelser (fx tilkendelse af pension og påbegyndelse af et arbejde).

Minimumsydelser til arbejdssøgende (arbejdsløshedsunderstøttelse af type II/bistandshjælp)

Så længe du modtager ydelser, skal du møde op hos den kompetente institution, der udbetaler minimumsydelserne (det såkaldte "jobcenter"), når den anmoder dig om det. Hvis du uden gyldig grund undlader at efterkomme en sådan anmodning, kan det medføre sanktioner i form af nedsatte ydelser.

Der foretages en specifik vurdering inden tilkendelse af minimumsydelsen til arbejdssøgende. Jobcentret træffer afgørelse om anmodningen om ydelser, ligesom det træffer afgørelse i sager om uarbejdsdygtighed. Endvidere skal du i tilfælde af klagesager indhente en ekspertvurdering fra jobcentret. Jobcentret råder over en ekstern tjeneste, som har til formål at bekæmpe socialt bedrageri.

Forsørgelseshjælp

Hvornår har du ret til forsørgelseshjælp?

Sociale ydelser

Alle, der ikke kan klare sig ved egen hjælp i økonomisk (indkomst og formue) eller fysisk (arbejdsevne) forstand eller med hjælp fra en tredjepart, kan ansøge om bistandshjælp, såfremt den pågældende er bosiddende i Tyskland.

Lovgivningen om bistandshjælp omfatter flere områder, som omhandler de ydelser, der tildeles i specifikke situationer. De ydelser, der er omhandlet her, er en del af en skattefinansieret ordning vedrørende garanti for forsørgelseshjælp, som har til

formål at sikre en anstændig levestandard for trængende personer, som ikke kan arbejde, og som ikke har en tilstrækkelig indtægt til at opfylde familiens behov (*Bedarfgemeinschaft*), eller som ikke modtager den nødvendige støtte fra andre. Personer på under 65 år, som ikke kan forsørge sig selv, og som midlertidigt er uarbejdsdygtige, modtager underholdshjælp (*Hilfe zum Lebensunterhalt*). Personer, der er fyldt 65 år, og personer over 18 år, som af helbredsmæssige årsager er permanent uarbejdsdygtige, kan søge om et behovsbaseret pensionstillæg (*Grundsicherung im Alter und bei Erwerbsminderung*). Arbejdsløse, der er arbejdsdygtige og uden midler, kan ansøge om minimumsydelser til arbejdssøgende (arbejdsløshedsunderstøttelse af type II/bistandshjælp).

Hvert medlem af en berettiget husstand kan selvstændigt søge om bistandshjælp. De samlede beløb stiger med husstandens størrelse. Beregningen af ydelserne baseres på indtægten for ansøgeren og dennes ægtefælle eller partner, som lever i den samme husstand.

Bistand til blinde og plejeydelser

I henhold til lovgivningen i de forskellige delstater kan personer, der lider af delvis eller total blindhed, på visse betingelser modtage bistand til blinde og plejeydelser fra delstaten (*Landesblindengeld* og *Landespflegegeld*). I visse delstater kan døve og personer, der lider af visse alvorlige handicap, desuden søge om plejeydelser. Retten til disse ydelser er betinget af, at vedkommende bor eller har sædvanligt opholdssted i den pågældende delstat.

Hvad dækker ordningen?

Sociale ydelser

Delstaterne fastsætter standardsatser (*Regelsätze*). Beløbene for standardsatserne varierer afhængigt af ansøgerens alder og position i husstanden. Siden 1. januar 2011 har standardsatserne været som følger i hele Tyskland:

- Standardsats for husstandens overhoved og personer, der lever alene: 374 EUR.
- Standardsats, hvis ægtefæller eller samleverer bor sammen: 337 EUR.
- Standardsats for voksne, som ikke bor i egen husstand eller bor i en delt husstand som ægtefælle eller partner eller i et ægteskabslignende forhold: 299 EUR.
- Standardsats for børn i en husstand, der er under 6 år: 219 EUR.
- Standardsats for børn i en husstand, der er mellem 6 og 14 år: 251 EUR.
- Standardsats for unge i en husstand, der er over 14 år: 287 EUR.

Standardsatserne kan suppleres af følgende:

- Tilskud for at imødekomme visse grupperes særlige behov (fx børn, familier med enlige forældre, gravide, personer med særlige ernæringsbehov som følge af visse sygdomme osv.).
- Engangsydelser, der ikke er inkluderet som et fast beløb i standardsatsen, fx til tøj (herunder i forbindelse med graviditet og fødsel), eller startudstyr til boligen (herunder husholdningsapparater).
- Uddannelsespakke (*Bildungs- und Teilhabepaket*) for børn og unge, der især dækker behov i forbindelse med skoleudflugter, særligt skoleudstyr,

transport til og fra skole, måltider, sport, kultur- og fritidsaktiviteter og under visse omstændigheder støtte til skolearbejdet.

Behovsbaserede pensionstillæg (alder eller nedsat erhvervsevne) udbetales generelt for en periode på 12 måneder, hvorefter ansøgning skal indgives igen.

Hvordan får du adgang til forsørgelseshjælp?

Sociale ydelser

Den institution, der er ansvarlig for bistandshjælp, træffer afgørelse om en anmodning om ydelser. Permanent fuld uarbejdsdygtighed hos en person, som har ret til behovsbaseret pensionstillæg (alders og nedsat erhvervsevne) *Grundsicherung im Alter und bei Erwerbsminderung*) afgøres af den statslige pensionsforsikringsinstitution. Den institution, der er ansvarlig for bistandshjælp, har en ekstern tjeneste, som undersøger den enkeltes leve- og arbejdsforhold.

Ungarn

Kontantydelse ved sygdom – sygedagpenge

Hvornår har du ret til sygedagpenge?

Forsikringstagere og mødre, der passer deres syge barn, og som er uarbejdsdygtige, kan få sygedagpenge.

Hvad dækker ordningen?

Fraværsgodtgørelse (*Távolléti díj, betegszabadság*) svarende til 70 pct. af bruttodaglønnen betales af arbejdsgiveren i op til 15 arbejdsdage om året. Beregningen er baseret på den gennemsnitlige bruttoindkomst pr. dag (bortset fra i tilfælde af svære graviditetskomplikationer).

Sygedagpengene (*Táppénz*) kan tildeles i højst et år i løbet af den periode, forsikringstagerens status er gyldig. Denne ydelse udgør 60 pct. af den gennemsnitlige bruttodagløn, dog maks. det dobbelte af den laveste bruttoløn (HUF 156.000 (547 EUR)) pr. måned.

Hvordan får du adgang til sygedagpenge?

Hvis du er uarbejdsdygtig, skal du sygemeldes af en læge. Der er ingen formel tidsbegrænsning på sygemeldingen, men personen skal undersøges regelmæssigt (afhængigt af lægens afgørelse).

Dagpengene udbetales inden for 30 dage af sygeforsikringskassen under det amtslige regeringskontor eller af socialforsikringens udbetalingsafdeling på lønningsdagen (en arbejdsgiver, der beskæftiger over 100 personer, skal oprette en afdeling for socialforsikringsudbetaling).

Arbejdsløshed

Hvornår har du ret til arbejdsløshedsunderstøttelse?

Arbejdsløse er personer, der er registreret som jobsøgende på den offentlige arbejdsformidling, dvs. som opfylder de lovmæssige og andre betingelser for at arbejde (fx har de pågældende ikke brug for en arbejdstilladelse). Statsborgere fra EU/EØS anerkendes dog som arbejdsløse, selv om de skal have en tilladelse. Det kan ikke være en studerende på daguddannelse eller en person, der har ret til alderspension, efterløn (*korhatár előtti ellátás*) eller ydelse til personer med nedsat erhvervsevne (*megváltozott munkaképességű személyek ellátásai*), og den pågældendes indtægt må ikke stamme fra andre aktiviteter med undtagelse af løsarbejde. En jobsøgende skal samarbejde med arbejdsformidlingen.

Der udbetales arbejdsløshedsunderstøttelse til den ledige, der har arbejdet mindst 360 dage i løbet af de seneste tre år forud for første ledighedsdag. Ti dages arbejde giver ret til en dags understøttelse, så den ledige kan få udbetalt understøttelse i mindst 36 dage og højst 90 dage.

Arbejdsløshedsbistand ydes til ledige, der har været forsikret i mindst 200 dage i løbet af de foregående fire år. Flere oplysninger findes nedenfor under afsnittet "Hvad dækker ordningen?".

Hvad dækker ordningen?

Arbejdsløshedsunderstøttelsessystemet omfatter aktive ydelser og passive ydelser. Under passiv beskæftigelsesstøtte kan den ledige få ydelser i forbindelse med arbejdsmarkedet og få information om arbejdsmarkedet og beskæftigelsen samt erhvervs- og beskæftigelsesvejledning; når det drejer sig om reintegration, kan man få rådgivning om lokale beskæftigelsesmuligheder og jobtilbud. Den arbejdssøgende kan endvidere deltage i kurser og programmer til fremme af iværksætteraktiviteter. Der findes mange former for beskæftigelsesstøtte for arbejdsgivere (støtte til oprettelse og bevarelse af arbejdspladser, støtte til beskæftigelse af unge og handicappede). Den aktive støtte omfatter arbejdsløshedsunderstøttelse til personer, der har mistet deres arbejde, nemlig og arbejdsløshedsydelse før pensionen. Der er ingen særlig ydelse til forsikrede selvstændige, som modtager samme arbejdsløshedsunderstøttelse som ansatte.

Arbejdsløshedsunderstøttelse

Lovgivningen giver mulighed for at udbetale arbejdsløshedsunderstøttelse i maksimalt 90 dage, og at beløbet svarer til 60 pct. af gennemsnittet af den foregående løn, men beløbet kan ikke være højere end 100 pct. af minimumslønnen (dvs. 93.000 HUF (326 EUR)).

Arbejdsløshedsunderstøttelsen beregnes på grundlag af den lediges gennemsnitsløn i de fire kalenderkvartaler, der går forud for ledighedens indtræden. Såfremt den ledige har arbejdet for flere arbejdsgivere i løbet af de fire forudgående kvartaler, beregnes understøttelsesbeløbet på grundlag af den udbetalte gennemsnitsløn hos alle arbejdsgiverne. Hvis den lediges gennemsnitsløn ikke kan fastslås, beregnes understøttelsesbeløbet på grundlag af det nationale gennemsnit af lønningerne i den branche, hvor den ledige havde sin sidste beskæftigelse eller i tilsvarende brancher.

Udbetalingen af understøttelse til den ledige ophører, hvis den pågældende anmoder herom, slettes af registret, har ret til alders- eller invalidepension, efterløn og til ydelse til personer med nedsat arbejdsevne, eller har indtægter fra andre aktiviteter i mere end 90 dage, med undtagelse af løsarbejde, eller hvis den ledige accepterer at følge et kursus med udbetaling af en ydelse svarende til den obligatoriske mindsteløn, følger dagundervisning, afgår ved døden.

Arbejdsløshedsydelse før pension

Ifølge lovgivningen kan ingen gruppe af ledige stilles dårligere end andre. Der udbetales derfor arbejdsløshedsydelse før pension til jobsøgende der:

- Når pensionsalderen inden for fem år.
- Har modtaget arbejdsløshedsunderstøttelse (*állaskeresési járadék*) i mindst 45 dage, og betalingsperioden udløber.
- Vil nå pensionsalderen inden for 5 år, eller inden for 3 år efter arbejdsløshedsunderstøttelsens ophør
- Ikke modtager ydelser før pensionsalderen (*korhatár előtti ellátás*), serviceydelse fra forsvaret (*szolgálati járandóság*), livstidspension for ballet-

dansere (*balettművészeti életjáradék*) eller overgangsydelse for minearbejdere (*átmeneti bányászjáradék*).

- Har tilstrækkelig deltagelsesperiode til pension (normalt 20 år).

Ifølge loven kan arbejdsløshedsydelse før pension udbetales, indtil der opnås ret til alderspension. Arbejdsløshedsydelsen beløber sig til 40 pct. af den gældende mindsteløn (37 200 HUF (130 EUR)) ved indgivelse af ansøgningen. Hvis beregningen af arbejdsløshedsydelsen er baseret på et lavere beløb end det ovennævnte, svarer ydelsen til dette lavere beløb.

Den ledige, der får denne ydelse, må arbejde med en midlertidig arbejdstilladelse. I modsætning til arbejdsløshedsunderstøttelse har indtægten fra det midlertidige arbejde ingen indvirkning på udbetalingen af arbejdsløshedsydelse. Bortset fra det er reglerne om bortfald eller afbrydelse af arbejdsløshedsydelsen normalt de samme som for arbejdsløshedsunderstøttelse.

Hvordan får du adgang til arbejdsløshedsunderstøttelse?

Hvis en arbejdstager mister sit arbejde, skal den pågældende tilmelde sig den nationale arbejdsformidling.

De skal registrere sig som ledige, der aktivt søger arbejde, og skal samarbejde med den pågældende tjeneste.

Forsørgelseshjælp

Hvornår har du ret til forsørgelseshjælp?

Der findes i Ungarn tre typer særlige, ikke-bidragspligtige kontantydelse:

- Invaliderende.
- Ikke-bidragspligtig alderspension.
- Befordringstilskud.

Der er endvidere en ydelse til personer i den erhvervsaktive alder.

Invaliderende

Invaliderende udbetales til en person, der efter udtalelse fra det sagkyndige lægeudvalg under det nationale institut af lægelige eksperter har været helt uarbejdsdygtig før det fyldte 25. år og hverken får pension eller ydelse som følge af ulykke. Invalidere kan tidligst bevilges fra den første i den måned, hvor ansøgeren fylder 18 år. Invalidere udbetales ikke til personer, der er anbragt på en institution uden betaling.

Ikke-bidragspligtig alderspension

Aldersrente er den ydelse, der tildeles ældre, som ikke har den nødvendige indtægt til at sikre deres eksistensgrundlag. Retten til aldersrente kan erhverves af tre forskellige personkategorier:

- Personer, som er fyldt 62 år eller har nået den lovfæstede pensionsalder, og hvis månedlige indtægt sammen med ægtefællens eller samleverens indtægt pr. person er på højst 80 pct. af den laveste alderspension.

- Personer, der bor alene, er fyldt 62 år eller har nået pensionsalderen, men er under 75 år, og hvis månedlige indtægt ikke overstiger 95 pct. af den laveste alderspension.
- Personer, der bor alene, er fyldt 75 år, og hvis månedlige indtægt ikke overstiger 130 pct. af den laveste alderspension. Det månedlige aldersrentebeløb beregnes efter, hvilken af de tre kategorier man tilhører.

Der kan ikke bevilges aldersrente, og betalingen heraf skal afbrydes, hvis rentemodtageren er varetægtsfængslet, afsoner en fængselsstraf med frihedsberøvelse, bor over tre måneder i udlandet, eller hvis der er tale om en EU-borger, hvis opholdstilladelse er udløbet eller inddraget.

Befordringstilskud

Der bevilges befordringsstøtte for at kompensere for de supplerende transportudgifter for personer med stærkt nedsat mobilitet. Personer med stærkt nedsat mobilitet, der får en invaliditetsydelse, har ikke ret til befordringsstøtte.

Ydelse til personer i den erhvervsaktive alder

Denne ydelse udbetales med henblik på at sikre en minimumslevestandard for personer i den erhvervsaktive alder (dvs. fra 18 år til pensionsalderen), som ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse, og som ikke har tilstrækkelige midler.

Hvad dækker ordningen?

Invaliderente

Invaliderenten beløber sig til 33.330 HUF (117 EUR) om måneden.

Ikke-bidragspligtig alderspension

For en person, der ikke bor alene, svarer beløbet til 80 pct. af den laveste alderspension. For en person på mellem 62 og 75 år, der bor alene, er aldersrenten på 95 pct. af den laveste alderspension, og i det sidste tilfælde (personer på over 75 år, der bor alene) beløber den sig til 130 pct. af laveste alderspension. En person, der får aldersrente, kan have lønnet beskæftigelse på betingelse af, at indtægten ikke overstiger 40 pct. af den laveste alderspension.

Befordringstilskud

Støttebeløbet er befordringsgodtgørelsens grundbeløb ganget med den faktor, der gælder for den pågældende kategori. Grundbeløbet er 7000 HUF (25 EUR) pr. år, og faktoren er i så fald 1. Faktoren er 3,5, hvis den pågældende er mellem 1 og 62 år og er studerende eller arbejdstager. Såfremt en person med stærkt nedsat mobilitet har hjemmeboende, mindreårige børn, har den pågældende ud over den normale ydelse også ret til et tillæg, som er grundbeløbet ganget med 0,5. Såfremt der i samme husstand er flere personer med stærkt nedsat mobilitet, der har hjemmeboende børn, har de alle ret til tillægssydelsen uanset antallet af børn. I løbet af det år, hvor den nedsatte mobilitet blev forårsaget, beregnes støttebeløbet forholdsmæssigt fra den første i måneden efter indgivelse af ansøgningen.

Ydelse til personer i den erhvervsaktive alder

Der udbetales to typer kontantydelse inden for disse rammer, dvs. almindelige sociale ydelser og arbejdsløshedstilskud. Ydelsens størrelse afhænger af familien størrelse, sammensætning og indkomst. Arbejdsløshedstilskuddet er et fast beløb.

Hvordan får du adgang til forsørgelsehjælp?

De lokale myndigheder forvalter det sociale bistandssystem og bevilger forskellige sociale bistandsydelse. Invalidere tildeles af den socialforsikringsforvaltning, der har den stedlige kompetence, og udbetales af pensionsforvaltningen.

De lokale myndigheder vurderer, om man er berettiget. Ansøgeren skal udfylde en formular og vedlægge dokumentation for familiens indtægt (ved ydelser til personer i den erhvervsaktive alder (*aktív korúak ellátása*) vedlægges også dokumentation for familiens ejendomme). I visse tilfælde er der også behov for anden dokumentation, fx dokumentation om sundhedsskade eller bevis fra arbejdsformidlingen om arbejdsløshedsunderstøttelsens udløb (*Alláskeresési járadék*). De lokale myndigheder skal træffe afgørelse om ansøgningen inden for 22 arbejdsdage, hvilket dog kan forlænges med endnu 22 arbejdsdage.

Østrig

Kontantydelse ved sygdom – sygedagpenge

Hvornår har du ret til sygedagpenge?

Hvis du har lønnet beskæftigelse, er arbejdsløs og modtager arbejdsløshedsunderstøttelse eller er under rehabilitering og bliver uarbejdsdygtig på grund af sygdom, har du krav på sygepenge (*Krankengeld*).

Sygedagpengene bortfalder, hvis du i henhold til arbejdsretlige bestemmelser modtager løn i den periode, hvor du er uarbejdsdygtig. Der kan udbetales fuld løn i 6-12 uger afhængig af, hvor længe du har været ansat. Efter dette tidsrum udbetales der halv løn i yderligere fire uger, hvorefter du kan få tildelt halvdelen af sygedagpengebeløbet.

Du er ikke forsikringspligtig og har ikke ret til sygedagpenge, hvis din samlede lønindtægt ligger under minimumsgrænsen (*Geringfügigkeitsgrenze*) på 376,26 EUR pr. måned. Der kan i så fald tegnes en særlig frivillig forsikring.

Hvad dækker ordningen?

Der er en karenstid på tre dage regnet fra det tidspunkt, hvor du bliver uarbejdsdygtig. Sygedagpenge udbetales som regel fra og med den fjerde dag. Hvis du ikke giver besked om, at du er uarbejdsdygtig, inden for en uge, udbetales sygedagpengene først fra den dag, hvor du giver denne besked.

Sygedagpengene beregnes på grundlag af den senest udbetalte løn (indtil et maksimumsbeløb, der er 4 230 EUR pr. måned). De udgør 50 pct. (indtil den 42. dag) 60 pct. af lønnen fra den 43. dag. Hvis det er tilladt i sygekassens vedtægter, kan dagpengene desuden forhøjes med en vis procentsats for din ægtefælle og/eller andre familiemedlemmer, som du forsørger. De samlede dagpenge må ikke udgøre mere end 75 pct. af lønnen.

Personer, hvis indtægter ligger under grænsen for den obligatoriske forsikring, og som har en frivillig forsikring, kan få udbetalt 135,14 EUR i sygedagpenge.

I princippet kan du modtage sygedagpenge i en periode på 52 uger (et år), afhængigt af sygekassens vedtægter kan perioden forlænges til op til 78 uger (halvandet år).

Hvordan får du adgang til sygedagpenge?

Din læge skal udstede en erklæring om, at du er uarbejdsdygtig, for at du har ret til sygedagpenge.

Arbejdsløshed

Hvornår har du ret til arbejdsløshedsunderstøttelse?

Alle arbejdstagere, lærlinge og revalidender, hvis løn ligger over minimumsgrænsen (*Geringfügigkeitsgrenze*) på 376,26 om måneden, er omfattet af arbejdsløshedsforsikringen.

Man kan som udgangspunkt ikke selv vælge at lade sig forsikre. Selvstændige erhvervsdrivende har dog siden 1. januar 2011 kunnet tilslutte sig arbejdsløshedsforsikringen på frivillig basis.

Du har ret til arbejdsløshedsunderstøttelse (*Arbeitslosengeld*), hvis du har været arbejdsløshedsforsikret i mindst 52 uger i løbet af de seneste 24 måneder eller – hvis du er under 25 år – i mindst 26 uger i løbet af de seneste 12 måneder.

Når du ikke længere har ret til arbejdsløshedsunderstøttelse, kan du søge om arbejdsløshedshjælp (*Notstandshilfe*), såfremt du er i en økonomisk trængt situation. Det er tilfældet, hvis den disponible husstandsindkomst ikke er tilstrækkelig til at dække de livsnødvendige behov.

Hvad dækker ordningen?

Arbejdsmarkedskontoret (*Arbeitsmarktservice*) behandler ansøgninger og udbetaler ydelser i tilfælde af arbejdsløshed. De vigtigste ydelser er arbejdsløshedsunderstøttelse og bistandshjælp (*Notstandshilfe*).

Arbejdsmarkedskontoret orienterer endvidere om retten til ydelser, formidler arbejdspladser og støtter uddannelse og videreuddannelse af arbejdsløse.

Arbejdsløshedsunderstøttelse

Du har ret til arbejdsløshedsunderstøttelse, hvis du er arbejdsløs, i stand til og villig til at arbejde (overtage enhver rimelig beskæftigelse, der anvises), står til rådighed for arbejdsformidlingen (*Arbeitsvermittlung*) og ikke har opbrugt din ret til understøttelse. Den ovenfor nævnte karenstid skal desuden være afsluttet.

Arbejdsløshedsunderstøttelsen beregnes ud fra den gennemsnitlige indkomst i det senest afsluttede kalenderår op til et vist loft (4 230 EUR om måneden) Særlige indtægter (13. og 14. månedsløn) medregnes forholdsmæssigt. Grundbeløbet udgør 55 pct. af den daglige nettoindtægt, men kan variere herfra (afhængig af, om der udbetales familietillæg). Der er også fastsat en laveste og højeste dagpengesats. Understøttelsesperioden afhænger af, hvor længe du har været forsikret, og af din alder. Den udgør mindst 20 uger og stiger til

- 30 uger, hvis du har været forsikret i tre af de seneste fem år.
- 39 uger, hvis du er mindst 40 år og har været forsikret i seks af de seneste 10 år.
- 52 uger, hvis du er mindst 50 år og har været forsikret og beskæftiget i ni af de seneste 15 år.

Understøttelsesperioden kan forlænges med den periode, hvor du deltager i efteruddannelses-, omskolings- eller rehabiliteringsforanstaltninger iværksat af arbejdsmarkedskontoret. Den kan forlænges med tre eller fire år, hvis du deltager i en genindslusningsforanstaltning (*Arbeitsstiftung*).

Hvis du afslår eller lægger hindringer i vejen for et anvist arbejde eller et erhvervsuddannelses tilbud, vil din understøttelse som straf blive inddraget, eller understøttelsesperioden vil blive forkortet med mindst seks uger. Arbejdsløshedsunderstøt-

telsen tildeles fra den dag, hvor du søger om den. Hvis din ansættelseskontrakt opsiges som følge af dine handlinger eller uden gyldig grund, udbetales understøttelsen først efter fire uger.

Arbejdsløshedsydelse

Arbejdsløshedshjælpen udgør 92 pct. (i visse tilfælde 95 pct.) af grundbeløbet for arbejdsløshedsunderstøttelsen. Hvis du kun er berettiget til kortvarig arbejdsløshedsunderstøttelse, kan beløbet reduceres efter seks måneder. Arbejdsløshedsydelsen er ikke tidsbegrænset, men tildeles kun for et år ad gangen.

Delvis arbejdsløshed

Det er muligt at få udbetalt visse ydelser ved delvis arbejdsløshed (*Kurzarbeitsunterstützung*), herunder støtte til arbejdsgiveren i forbindelse med korttidsansættelse. Den ledige har ikke krav på denne form for støtte, eftersom den udbetales til arbejdsgiveren. Arbejdsgiverne har dog pligt til at udbetale godtgørelse til bygge- og anlægsarbejdere, der mister deres indtægt, fordi de ikke er i stand til at arbejde på grund af vejrliget (*Schlechtwetterentschädigung*).

Der kan på visse betingelser ydes tilskud til videreuddannelse (*Weiterbildungsgeld*). Ældre, der har nået en vis alder og ønsker at arbejde på nedsat tid, kan tildeles supplerende dagpenge (*Altersteilzeitgeld*).

Andre fordele

Mens du er arbejdsløs, indbetaler arbejdsløshedsforsikringen bidragene til syge- og pensionsforsikringen på dine vegne. Du er også forsikret mod visse ulykkestilfælde.

Bistand ved konkurs udbetales af selskabet Insolvenz-Ausfallgeld-Fonds-Service GmbH (IAF-Service GmbH). Denne ydelse tilkendes ved en virksomheds konkurs eller tvangsakkord med henblik på at beskytte arbejdstagerne mod tab af indtægt og forsinkelser ved udbetaling af deres løn.

Der kan tildeles familietillæg (*Familienzuschläge*) for ægtefæller (partnere), børn og børnebørn.

Der kan bevilges overgangsydelse (*Übergangsgeld*) og overgangsydelse til ældre, der har arbejdet på nedsat tid (*Übergangsgeld nach Altersteilzeit*), indtil betingelserne for tilkendelse af alderspension er opfyldt. Arbejdsløse minearbejdere, der er fyldt 52 år, kan tildeles en særlig understøttelse (*Sonderunterstützung*) som led i arbejdsløshedsforsikringen.

Hvordan får du adgang til arbejdsløshedsunderstøttelse?

Hvis du mister dit arbejde, skal du melde dig arbejdsløs på arbejdsmarkedskontoret (*Arbeitsmarktservice*) og søge om arbejdsløshedsunderstøttelse. Så længe du får udbetalt ydelser, har du pligt til at møde op på arbejdsmarkedskontoret på de aftalte tidspunkter for at drøfte jobsøgningen med din sagsbehandler.

Du skal straks og uopfordret oplyse arbejdsmarkedskontoret om alle ændringer i dine og dine familiemedlemmers personlige forhold, hvis disse ændringer kan be-

røre din ret til ydelser (fx at du har fundet et arbejde, eller at din indtægtssituation har ændret sig).

Forsørgelseshjælp

Hvornår har du ret til forsørgelseshjælp?

Systemet med behovsorienterede, garanterede minimumsydelser (*bedarfsorientierte Mindestsicherung*) er den moderne version af den tidligere sociale bistand (*Sozialhilfe*), der blev afskaffet i 2011.

Formålet med de behovsorienterede, garanterede minimumsydelser er at sikre en værdig tilværelse for borgere, der ikke selv er i stand til at betale deres egne eller deres families daglige leveomkostninger.

De behovsorienterede, garanterede minimumsydelser indgår i en generel ikke-bidragspligtig ordning, der gælder for hele befolkningen, hvilket betyder, at man skal være bosat i Østrig. Flere grupper sidestilles med de østrigske borgere, herunder EØF-borgere, tredjelandsstatsborgere med specifik opholdstilladelse (især "fast bosiddende – EU) og konventionsflygtninge.

Din arbejdsindkomst og andre ydelser, herunder arbejdsløshedsunderstøttelse og underholdsbidrag, indgår i indkomsten først. Plejeydelser og børnetilskud indgår dog ikke i beregningen af din indkomst. Enlige og husholdninger (familier og samlevende) kan tildeles transbestemte behovsorienterede, garanterede minimumsydelser. Aktiver medtages også i transundersøgelsen.

Hvad dækker ordningen?

Minimumsstandarder og bolig

Det antages i almindelighed, at familien har behov for hjælp, når dens indkomst ligger under en vis grænse. En familie består af den berettigede og dennes slægtninge, ægtefælle eller samlever, der bor i samme husstand.

Delstaterne har fastsat minimumsstandarderne med henblik på at dække udgifter til mad, beklædning, personlig hygiejne, varme, elektricitet, hårde hvidevarer samt passende udgifter til at pleje sociale og kulturelle relationer. For et par med to børn (på 5 og 10 år) er minimumsstandarden 1 438,26 EUR. Dette omfatter en andel på 25 pct. af boligomkostningerne. De behovsorienterede, garanterede minimumsydelser svarer til differenspct.cen mellem den berettigedes egen indkomst og minimumsstandarden eller – hvis den berettigede (familie eller husstand) ingen indkomst har – til hele minimumsstandarden.

De behovsorienterede, garanterede minimumsydelser udbetales, så længe behovet er til stede.

Supplerende ydelser

Du kan få tilkendt supplerende ydelser (kontanter eller naturalier) til dækning af udgifter, som ikke er omfattet af minimumsstandarden (fx rimelige boligudgifter og varmeudgifter).

Der er tale om meget forskellige ydelser, som enten består af et fast beløb eller af et beløb, der dækker de faktiske udgifter til en rimelig bolig. Boligtilskuddet udbetales af delstaterne i form af et tillæg til de garanterede minimumsydelser eller i form af en selvstændig ydelse.

De kompetente institutioner sørger for, at personer, der ikke har en sygeforsikring, og som modtager behovsorienterede, garanterede minimumsydelser, omfattes af den offentlige sygesikring.

Hvordan får du adgang til forsørgelseshjælp?

I princippet tildeles de behovsorienterede, garanterede minimumsydelser som en individuel rettighed. Ansøgningen vedlægges dokumentation for din indkomst og formue og indsendes til de sociale myndigheder, der undersøger, om betingelserne for tildeling af bistand er opfyldt.

Det kontrolleres med jævne mellemrum, om betingelserne stadig er opfyldt.

Personer, der er arbejdsdygtige, skal som hovedregel være villige til at tage rimeligt arbejde. De vil eventuelt blive bedt om at lade sig registrere som arbejdssøgende hos arbejdsformidlingen. Personer, der har nået en vis alder (mænd over 65 år og kvinder over 60 år), har plejemæssige forpligtelser eller er i gang med en erhvervsuddannelse (ikke studier), er undtaget fra disse regler. Disse personer behøver ikke at arbejde eller søge arbejde, selv om de modtager behovsorienterede, garanterede minimumsydelser.